

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrst & Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kladjska ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; PODRUŽNICA UPRAVE: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Moskva popušča? Izgledi za mir in za vojno - enaki

Po zadnjih poročilih iz Pariza, Rima in Londona so pri preliminarjih razgovorih v Moskvi našli splošno osnovo za mirovna pogajanja — Optimistična presoja tujih diplomatov v sovjetski prestolnici

Pariz, 12. marca. e. Po zanesljivih poročilih, ki so prispela v Pariz, je sovjetska vlada znatno spremenila svoje pogoje, ki jih je predložila Finski. Zdi se, da Moskva ni samo opustila svojih zahtev glede izročitve Viborga in Pečenge, temveč je pristala tudi na to, da sovjetske čete zapuste nekatere dele Mannerheimove črte.

Rim, 12. marca. e. Po zadnjih vestih iz Moskve je že dosežen načelni sporazum v glavnih vprašanih med Finsko in Sovjetsko Rusijo. Toda je še mnogo podrobnosti, v katerih se mišljenje finških in sovjetskih delegatov znatno razlikuje. Pričakujejo, da bo drevi izdano službeno poročilo o rezultatih pogajanj.

London, 12. marca. AA. (Reuter) Izve se, da so pri razgovorih v Moskvi našli splošno osnovo za pogajanja, da pa je treba izdelati mnoge podrobnosti. Člani finske vlade in finski parlament so neprestano obveščani o teku razgovorov.

Helsinki, 12. marca. s. (Reuter) Svoji so tu ponovno demantirali govorice, ki so se razširile iz Stockholma, da bi bil med sovjetsko in finsko vlado sporazum že dosežen. Zagotavljajo, da so razgovori še v teku in da mora finska delegacija vskleniti itak predložiti finskemu parlamentu v odobritev.

Helsinki, 12. marca. AA. Po verzijah, ki se uporno širijo v političnih krogih v Helsinkih, so najočividnejša vprašanja sovjetskih finskih razgovorov naslednja: 1. vračanje železnice, ki teče severnozhodno od Viborga do sovjetske meje, 2. bodoči politični in vojni režim na Finskem, 3. vprašanje Hangöja.

Helsinki, 12. marca. AA. (Havas) Po vestih, ki so do sredi prispela v Helsinke, finska delegacija v teku večera še ni zapustila Moskve. Pooblaščenec krogi smatrajo, da vesti, ki so se pojavile v tujem tisku glede sovjetskih zahtev niso osnove. V sedanjih razmerah, pravijo v Helsinkih, je z ozirom na dejstvo, da so sovjeti niso sprejeli premirja in da je ta sporazum tesno vezan na zadržanje ne samo zapadnih sosedov temveč tudi na zadržanje za-veznikov in Nemčije, jasno, da problem, ki ga rešuje Finska, presega okvir, ki naj bi bil samo v popravni meji. Svoji so že predvidevali možnost prekinitve pogajanj, da bi delegati dobili nova navodila od vlade. Politični krogi v Helsinkih živahno komentirajo Chamberlainovo izjavo v angleškem parlamentu, da bo Finska dana vsa pomoč, ki jo bo rabila. Postavlja se vprašanje ali bo ta obliha mogla vplivati na razgovore v Moskvi.

Stockholm, 12. marca. AA. Posebni poročevalci agencije Stefani v Stockholmu poročajo naslednje podrobnosti o razgovorih v Moskvi:

Finska vlada in maršal Mannerheim sta podrobno obveščena o sovjetskih mirov-
nih pogojih. To se vidi iz dejstva, da so finski delegati takoj po predaji pogojev odpotovali ponovno v Helsinke. Tuji diplomatski predstavniki, ki so imeli priliko sestati se s finskimi delegati v Moskvi, gledajo optimistično na potek razgovorov. Zdi se, da so sovjeti odstopili od prvotne zahteve glede Hangöja in da so se zadovoljili z malimi otoki med Hangöjem in Aalandskimi otoki, kar bo vsakega omogočilo ugoden izid razgovorov. Sovjetski pogoj so kategorični in ne dovoljujejo v tem oziru nobene razprave. Finci morajo ali v celoti sprejeti ali odkloniti pogoje v roku, ki po gotovih obvestilih traja 30 ur.

Dalje se izve iz dobro obveščenih virov, da je maršal Mannerheim v začetku nasprotoval kakršnimkoli pogajanjem s sovjeti, da je pa nazadnje pristal z ozirom na uradno sporočilo, ki ga je finska vlada sprejela od Francije in Anglije, da ne moreta učinkovito prirediti Finski na pomoč pred šestimi meseci. Francoska in Anglijska oba obrazložila finski vladi, zakaj ne moreta priti Finski na pomoč čez Pečengo.

Kako je prišlo do razgovorov

LONDON, 12. marca. AA. (Reuter) Ne-ka uradna finska oseba v Londonu je sporočila sodrušniku Reuterja, da je bila neposredna zveza med Finsko in sovjetsko Rusijo obnovljena minulo sredo, ko je finska delegacija z Rittijem odpotovala v Moskvo.

Dotična oseba ni mogla povedati točnega datuma, kdaj je bil prvi stik med predstavnikoma Finske in sovjetske vlade in ali je to bilo 20. februarja, ko je Majski sporočil angleški vladi sovjetske mirovne pogoje. Ta oseba tudi ni mogla sporočiti, ali so bili ti pogoji stvarna osnova, na kateri je bila finska vlada pripravljena začeti razgovore, ker so sovjeti lahko svoje pogoje ob začetku razgovorov spremeni-
li.

Na vprašanje ali je finska vlada zahtevala privatno od angleške vlade pomoč za veznikov, je dotična oseba odgovorila, da sta sedaj finska in sovjetska vlada v neposredni zvezi, da bi proučili vprašanje ali obstoja osnova za mir. Na prvi je dotična oseba dejala, da je kravi neposredni stik med sovjetsko in finsko vlado bil v Stockholmu.

Svinhofvud v Rimu

BERLIN, 12. marca. s. (Ass. Press.) Bivši finski predsednik Svinhofvud je odpotoval v Rim, kjer se bo, kakor poročajo sestal z ministrskim predsednikom Mussolinijem.

LONDON, 12. marca. AA. (Havas). Na tukajšnjem finskem poslanstvu izjavljajo, da je bivši predsednik finske republike Svinhofvud bival v Berlinu kot privatna oseba in da finska vlada predhodno ni ničesar vedela o njegovem potovanju v Nemčijo ter da se zaradi tega tudi ni razgovarjal v imenu finske vlade.

Poslanstvo bourbonskega princa

AMSTERDAM, 12. marca. AA. (Havas). Na potu v Helsinke je potoval včeraj skozi Amsterdam iz Pariza princ Rene Bourbon-Parmski. Njemu je maršal Mannerheim zaupal gotovo nalogo v evropskih prestolnicah ter je s tem v zvezi obiskal princ Rim, Pariz in London. Glede pomoči, ki jo daje inozemstvo Finski, je princ dejal: »Lahko vam poved, da daje Francija najučinkovitejšo pomoč Finski in da Anglija stori vse kar more. Princ Bourbon-Parmski je sodeloval 2 meseca kot pro-

stovoljec v finski vojni. Spremlja ga dan-ski princ Valdemar.

WASHINGTON, 12. marca. AA. (Havas). Zunanji minister Cordell Hull je na večerajšnjem sprejemu novinarjem izjavil, da ameriški poslanik v Moskvi Steinhardt ne prisostvuje sovjetsko finskim pogajanjem. Steinhardt se samo po svoji dolžnosti za-nima za potek pogajanj.

Neviteški mirovni pogoji

Vatikan, 12. marca. AA. »Osservatore Romano« smatra, da so sovjetski pogoji za sklenitev premirja med Moskvijo in Hel-sinko pretirani. List meni, da bi sprejem teh pogojev pomenil kapitulacijo Finske, ki ima za posledico tudi vojaški poraz. Sovjetske pretenzije, pravi list, so mnogo večje kakor one, proti katerim je Finska prisiljena boriti se zadnje tri mesece. Sprejeti sovjetske pogoje bi pomenilo za Finsko izgubiti vojno. To se pa ne sme zgoditi, kajti finski izglezi na vojaškem polju nikakor niso slabi. Na drugi strani pa bi skandinavsko javno mnenje lahko določilo smer za nove dogodke za-radi nevihtskih mirovnih pogojev. Finska bi lahko odgovorila na pogoje upravičeno z ne. V tem primeru so zavezniki, kakor je znano, pripravljeni nuditi Finski vsoto potrebno pomoč.

Sovjetski pritisk na bojišču

Po vestih iz Moskve so sovjetske čete deloma obkolile Viborg

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 12. marca. s. (Finska tel. ag.) Včerajšnje finsko vojno poročilo o dogod-kih 10. marca pravi:

Na kopnem: Na ledu Finskega zaliva so napredovali manjši sovjetski oddelki, pa so se pozneje umaknili.

Ob obalah Viborskega zaliva so sovjet-ske čete nadaljevale z napadi in so do-sele nekaj manjših uspehov. Med Vibor-gom in Vuoksijem so bili odbiti lokalni sovražni napadi, 6 topkov je bilo pri tem uničenih. Pri Pakoli, Talänki in ob reki Taipale je naše topništvo ustavilo sovraž-ne napade. Drugod na Karelijski ozini v glavnem topniška aktivnost.

Severnozhodno Ladokskega jezera je so-vražnik po močni topniški pripravi zase-del neki otok v otočju pri Pitkeranti. So-vražni napadi proti Pitkeranti in Uumi so bili odbiti. Pri Kollančiju so se bili na-daljevali ves dan. Padlo je nad 1000 so-vražnih vojakov. Pri Kuhmu in Salli so bili odbiti sovražni napadi. Drugod nič omembe vrednega.

V zraku: Naša letala so nadaljevala z

izvidniškimi poleti in so donovno uspeš-no bombardirala koncentracije sovražnih čet na kopnem in na ledu Viborskega za-liva. Isto tako so napadla sovražne kolo-ne, oddelke vozil in topništvo.

Sovražno letalstvo se je v vojnem pod-ročju udeleževalo nekoliko živahneje. Na-padena so bila mesta Rovaniemi, Kemijär-ve, Käksälmi, Petijärvi itd. V zaledju so bili bombardirani kraji med Lahtiem in Kojvolo ter okolica Hamine.

Po potrjenih podatkih smo sestrelili v teku dneva 8 sovražnih letal.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 12. marca. AA. (DNB) Vojno sporočilo, ki je bilo objavljeno sredi pravi: Sovjetske čete so končale z obkolitvijo Viborga ter zasedle vzhodni in severni del mesta. Na zapadnem primorju ob Vibor-skem zalivu sovjetske čete uspešno na-predujejo. Pri postaji Loimola na železniški progi Suajervi - Serdonol so bili spo-nadi pehotnih oddelkov. Sovjetsko letal-stvo je bombardiralo sovražne vojne ob-jekte ter sestrelilo pet sovražnih letal.

Odmev v severnih državah

Na švedskem ne računajo z možnostjo zavezniške intervencije, vendar pa tako švedska kakor Norveška pomagata Finski

STOCKHOLM, 12. marca. s. (Ass. Press.) V vsej Skandinaviji je vzbudila največjo pozornost izjava ministrskega predsednika Chamberlaina, da bosta Anglija in Francija prisločili Finski z vsemi močmi na pomoč, če bosta za to naproseni. V tu-kajšnjih političnih krogih pa zaenkrat ne mislijo, da bo do take intervencije res prišlo, temveč domnevajo, da je hotela angleška vlada s to izjavo samo ojačiti stališče finske delegacije v pogajanjih v Moskvi.

Na drugi strani je bilo opaženo, da je izjava ministrskega predsednika Chamber-laina vzbudila takoj ostro reakcijo v Nem-čiji. Nemški radio je davi dejal, da hoče-ta Anglija in Francija potegniti nevtralne države v konflikt. Na Švedskem se boje nemških groženj in so prepričani, da bi Nemčija vojaško intervenirala, če bi Šved-ska in Norveška dovolili prost prehod an-gleško francoski vojski na Finsko.

STOCKHOLM, 12. marca. s. (Reuter). V podobnem smislu, v kakršnem je objavilo sinoči švedsko poslanstvo v Parizu ko-munikacije, je podal pozneje izjavo o šved-skem stališču v sovjetsko finskem sporu tudi švedski zunanji minister Günther. Ponovil je, da švedska vlada v sedanjih mirovnih razgovorih ni podzvela nobene iniciative. Švedska vlada ni ničesar sto-ri-la, da bi izvajala pritisk na finsko vlado in tudi ni imela od vsega začetka pogaj-anj nobenega stika z nemško vlado. Ob nobeni priliki ni prekinila dovoljenja za prevoz vojnega materiala za Finsko skozi Švedsko, temveč nasprotno nudi Finski celo vedno več pomoči, toda samo v že znanem okviru.

STOCKHOLM, 12. marca. s. (Havas). Po poročilih nizozemskih novinarjev je glav-na težava v sovjetsko finskih mirovnih razgovorih vprašanje garancije za sklenjeni mir. To garancijo naj bi po želji Finske dale skandinavske države, ker Fin-ska ne doživeti enake usode, kakor Češkoslovaška po Monakovem: Finska želi, da bi v primeru novih sovjetskih zahtev

Švedska in Norveška tudi z orožjem sto-pili na njeno stran. Ravno v tem vpraša-nju bo torej potrebno, da se položaj tem-eljito razčisti. Švedsko javno mnenje je odločno proti vsaki novi možnosti sovjet-skega napada na severu.

OSLO, 12. marca. AA. (Havas). Norveška telegrafska agencija objavlja, da spremlja norveška javnost z največjim zanimanjem vesti, ki prihajajo iz Moskve. Norveški tisk soglasno priznava, da ima Finska po ju-naskem odpuhu pravico, da sama odloča o svoji usodi. Listi pobijajo gotove vesti razširjene v inozemstvu, da vršita Švedska in Norveška pritisk na finsko vlado.

»Arbeiter Blad«t, glasilo socialistične stranke gleda optimistično na pogajanja. Smatra pa da se ni treba vdati nobenim iluzijam ter mora zato norveški narod nuditi Fincem še naprej čim učinkovitejšo pomoč.

Norveška socialistična stranka je spre-jela resolucijo, v kateri izjavlja, da je ena najvažnejših nalog socialističnega pokreta boriti se za pravičen in trajen mir v Ev-ro-pi. Socialistična stranka je v borbi, ki se danes vodi v Evropi, za demokracijo in svobodo ter proti diktatorskim sistemom in nasilju. Resolucija se konča s pozivom, naj se nudi Finski čimprej učinkovita po-moč, pri čemer naj se Norveška uradno drži načel nevtralnosti.

Nemški odgovor na Chamberlainove izjave

BERLIN, 12. marca. AA. (DNB). Nemški tisk komentira izjavo, ki jo je dal pred-sednik angleške vlade Chamberlain včeraj v spodnjem delu. Angleški predsednik vlade je med drugim dejal, da bosta Angli-ja in Francija prihiteli z vsemi razpoložli-vimi sredstvi na pomoč Finski, ako bi ju Finska za pomoč prosila. Listi ugotavlja-jo, da predstavlja ta izjava del zavezniš-kih načrtov za razširitev vojne.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše: Švedska je katolično protestirala proti

dejstvu, da ju hoče Anglija in Francija prisiliti k »sodelovanju«, to je, da dovoli prehod angleških in francoskih čet kot ne-kakih čet Društva narodov čez njeno ozem-lje. London prizna na ta način, da Finska ni zahtevala intervencije zapadnih velesil v njeno korist. Finska se ni pozabila, kaj se je dogodilo Poljski. Ostale skandinav-ske države se isto tako instinktivno proti-vijo uporabi čl. 16 pakta DN, ker smatra-jo, da bi uporaba tega člena imela po-razne posledice. Sankcije iz dobe abe-sinske vojne bi bile igrače nasproti vse-mu onemu, kar bi se dogodilo v primeru zavezniške intervencije na severu. Angle-ži naj izvajajo kakršnekoli sklepe. Skan-dinavske države se bodo vedno zavedale, da je bila Finska zapletena v spopad s sovjetsko Rusijo edino zaradi manevrov Londona. Skandinavske države so sedaj predmet istih načrtov o razširitvi vojne.

Angleški premog za Italijo

Po vestih iz Rima bo Anglija dobavljala Italiji svoj premog

Rim, 12. marca. e. Kaže, da se an-gleško italijanski spor glede vraščanja do-bave nemškega premoga približuje svoji definitivni rešitvi. V teku včerajšnjega dne so tudi zadnje italijanske ladje za-pustile angleška kontrolna pristanišča.

Na drugi strani pa se izve, da je bil med italijanskim veleposlanikom v Londonu Bastianinijem in zunanjim ministrom lordom Halifaxom dosežen sporazum za do-bavo angleškega premoga Italiji. Po teh informacijah bo Anglija v bodoče dobavi-la Italiji okrog 4 milijone ton svojega premoga.

V Rimu pravijo, da Italija ne more vseh svojih potreb premoga kriti z uvozom iz Nemčije. Za sedaj je določeno, da bo Ita-lija kupila v Nemčiji okrog 7 milijonov ton premoga, toda v Rimu ne skrivajo tehničnih težav, na katere bi naletel pre-voz takih množin premoga. To vraščanje še ni rešeno in bo predmet razgovorov, ki jih bo vodil šef nemške trgovinske de-legacije dr. Clodius v Rimu.

Welles v Londonu

London, 12. marca. s. (Reuter) Po avdi-enci v Buckinghamski palači je posetil ameriški državni podtajnik Sumner Welles sinoči ministrskega predsednika Chamberlaina v njegovem kabinetu. Raz-govor med obema državnikoma je trajal skoraj dve uri. Navzoča sta bila tudi zu-nanji minister Halifax in ameriški po-slanik Kennedy. O razgovoru ni bilo iz-dano nobeno uradno poročilo.

Posvetovanja turške vlade

Ankara, 12. marca. e. Turška vlada je poklicala več diplomatskih predstavnikov iz inozemstva, ki bodo poročali vladi o mednarodnem položaju. Turška veleposla-nika v Rimu in Sofiji ki sta se mudila osem dni v Ankari, sta odpotovala snoči iz turške prestolnice. Za danes pričakujejo prihod turške veleposlanika iz Buka-rešte. Še ta teden pa prispe tudi turški veleposlanik iz Moskve.

Ankara, 12. marca. s. (Reuter) Včeraj je bila seja vrhovnega turškega obramb-nega sveta. Po seji je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da je bilo proučeno stan-je turške obrambe in je bilo ugotovljeno, da je stanje zadovoljivo.

Vojna na morju

London, 12. marca. s. (Reuter) Včeraj sta zapet zadeli na mine dve nevtralni ladji. 2300 tonski nizozemski trgovinski parnik »Amor« je zadel na mine v bližini nizoz-emске obale in se potopil. Posadko 30 moč je rešila neka irska ladja na obalo. Ob južni angleški obali je zadel na mine 2800 tonski grški parnik »Niritoz«. Ladja se še ni potopila in jo sedaj skušajo vlačilci spraviti v luko.

Včeraj ponoči se je potopil v Kanalu 5700 tonski angleški parnik »Clan Stuart« iz Glasgowa, in sicer zaradi trčenja z ne-ko drugo ladjo. Vsa posadka 75 moč je rešena.

Neka svetilna ladja, ki je nameščena 50 km od norfolške obale, je javila, da je bila v noči od ponedeljka na torek dva-krat napadena od nemških letal. Letala so imela pritrjene navisacijske luči in so vržla 18 bomb, ne da bi povzročila škodo.

Prekop med Danjeprom in Njemenom

Paris, 12. marca. AA. (Havas) Agencija Pat poroča, da so v okolici Slonima na Poljskem sovjetske oblasti odredile, da se zač-ne kopati prekop, ki naj bi sootil Dnie-per z Njemenom. Sovjeti uporabljajo za kopanje 30.000 poljskih delavcev, ki ma-ranje opravljajo prihrane dela. Prekop, čija dolžina bo 500 km, mora biti gotov leta 1941.

Iz notranje politike

MINISTER TOMIČ O NACIONALNEM POSLANSTVU SOKOLSTVA

Minister za telesno vzgojo naroda Jevrem Tomič je podal o sokolstvu naslednjo izjavo:

Kakor vam je znano, je prišlo v zadnjih mesecih do neke reakcije proti delu so-kolskih organizacij v nekaterih krajih. Po-polnoma novi politični kurs po sporazumu je s svojim liberalnim in demokratičnim stališčem omogočil, da pridejo do izraza vsa mišljenja in vsa razpoloženja.

Pri tem razvoju dogodkov je bila več-krat napačno interpretirana akcija in vlo-ga sokolskih organizacij, katerih delo je neopravičeno v zvezi z minulimi režimi. To zmoti je bilo treba odstraniti prav ta-ko kakor vse prejšnje neumestne, škodli-ve in na srečo osamljene poskuse poednih političnih ljudi, da se sokolstvo izrabi v po-litične namene.

Na žalost se je medtem zgodilo nekoliko incidentov. Ugotovljeno je, da so bili ti incidenti ali rezultat čisto lokalnih odno-sov ali delo spretno propagande onih eks-tremnih in skrajno soviništnih elementov, ki jim delo narodnega sporazuma ne gre v račun. Posebej moram poudariti, da si nihče ni želel teh incidentov, ker niso v skladu z duhom sporazuma, ki predstavlja načelo enakosti in enakopravnosti.

Ker so sokolske organizacije po dejanjih ljudi, katerih istovetnost ni ugotovljena, utrpeli znatno škodo, sem stavil ministr-skemu svetu predlog, da se ta škoda po-možnost popravi. Moj predlog so sprejeli vsi člani kr. vlade in je bilo sklenjeno, da se sokolskemu svazu nakaze pomoč v znesku 500.000 din. To pomoč bodo dobile one sokolske organizacije, ki so utrpeli škodo, pa oblast ni mogla izslediti krivcev.

O reviziji zakona o Sokolu kraljevine Jugoslavije je izjavil minister, da nihče v vladi ne dela na to, da bi se delo sokol-stva omejilo ali celo onemogočilo. Nasprotno, je dejal minister, želi se, da sokolstvo nadaljuje svoje nacionalno poslanstvo. Za-to naj sokolstvo nadaljuje svoje delo edino in izključno v znaku velikih tradicij in naj izloči iz svojih vrst vse one, kar bi oviralo njegovo delo.

O nameranih reformah je izjavil, da bodo sokolsku pripomogle k izpolnitvi nje-govih velikih nalog. Odbor ministrov, v katerem je tudi vojni minister general Ne-dić, bo predložil te reforme, da se odstra-nijo vsi razlogi, ki ovirajo pravilno delo-vanje sokolskih organizacij.

Glavno načelo, ki bo tudi v bodoče ostalo kot glavna osnovna nit sokolske organi-zacije je, da ostane sokolstvo v svoji aktiv-nosti in v svojih nacionalnih prizadevanjih brezpogojno izven slehernega političnega vpliva. Sicer se je pa to načelo že doslej v glavnem spoštovalo v našem sokolstvu, ki je bilo, eno izmed važnih nosilcev naše nacionalne misli in naših skupnih nacio-nalnih stremiljenj. Od prvega dne sem se posebno pozornostno in interesom spre-mljal del sokolskih organizacij ter jim nu-dil podporo pri vseh koristnih delih. Prav tako pa morem reči, da sem z druge strani vedno našlo popolno razumevanje in iskro sodelovanje vseh sokolskih predstavni-kov, posebno namestnika prvega starešine Sokola Belajčica. Sokoli so torej lahko pre-pričani, da bom kot resorni minister so-deloval z njimi tudi o priliki novih reform ter bom skrbel, da dostojanstvo Sokola nikakor ne pride v vprašanje.

Svoje izjave je zaključil minister Tomič z ugotovitvijo, da je delo Sokolov našlo priznanje tudi na najvišjem mestu.

FINANČNO VPRAŠANJE BANOVINE HRVATSKE

Snoči je odpotoval v Beograd predstoj-nik finančnega oddelka banke oblasti dr. Franolić. Njegovo potovanje je v zvezi z aktualnimi vprašanji financ banovine Hr-vatske, o kateri »Hrvatski dnevniki« ob-javljajo naslednje zanimive informacije:

Dne 31. marca bo potekel proračun na področje banovine Hrvatske kakor tudi rok uredbe o prenosu kreditov na banovino Hrvatsko. Pred nekaj dnevi so bili dolo-čeni zastopniki s hrvatske strani in s strani predsednika vlade Dragiša Cvetkovića za pogajanja o sklenitvi finančne pogodbe. Ker obsega finančna nagoda kompleksen problemov, ki jih ni mogoče rešiti v krat-kem času do 1. aprila, se dotle tudi ne bo mogla skleniti finančna nagoda. Ker je finančna nagoda pogoj za prvi proračun banovine Hrvatske, se redni proračun banovine Hrvatske ne bo mogel uve-ljaviti v rednem roku. Zato bo banaka ob-last izdelala proračunske dvanajstine. Ker banovina Hrvatska še ni imela svojega proračuna, se z dvanajstlinami ne more podaljšati stari proračun, temveč se bo-de izdelale samostojne dvanajstine. Uveljav-ljenje dvanajstin bo pomembno toliko, ker bo imela banovina Hrvatska od 1. aprila enotno finančno področje z enotnimi do-hodki, dočim je imela doslej banaka oblast dohodke, določene z različni proračuni.

DVE »PRAVDI« V SARAJEVU

Državno tožilstvo v Sarajevu je prejelo prijavi za izdajanje dveh novih tednikov s imenom »Pravda«. Prvega bi izdajal dr. Šestija Behnen, drugega pa dr. Dišter Kulenović. Oba tednika sta že postavljena in čakata samo še na odločitvi državnega tožilstva. Kakor znano, je bila v času pa-rlamentarnega življenja v naši državi »Prav-da« službeno glasilo Jugoslovanske muš-manске organizacije in dr. Behnen trdi, da je on lastnik lista kot bivši član vodstva JMO. Nasprotno pa zatrjuje dr. Kulenović, da je on lastnik tednika vodja muslimanov podedoval vse pravice tudi do nazna lista.

Stališče Italije ostane nespremenjeno

Po rimskih informacijah je Ribbentrop izročil Mussoliniju nove Hitlerjeve predloge za predsednika Roosevelta — Tudi njegova avdienta pri papežu je bila v zvezi z nemško „mirovno ofenzivo“

Rim, 12. marca. Nemški zunanji minister Ribbentrop je sredi po banketu, ki ga je priredil njemu na čast zunanji minister grof Ciano, odpotoval iz Rima. Na železniški postaji so se poslovili od njega grof Ciano, tajnik fašistične stranke, minister za kulturo, prosvetni minister, madžarski poslanik ter druge ugledne italijanske in nemške osebnosti. O Ribbentropovih razgovorih v Rimu je bilo izdano naslednje službeno obvestilo:

V prisotnosti grofa Ciana in nemškega veleposlanika v Rimu Mackensena, je ducce v palači „Venezia“ sredi nemškega zunanjega ministra Ribbentropa. Razgovor se je vodil v najprijetnejšem tonu in je trajal podolgo uro. Razgovori so se nanašali na proučevanje mednarodnega položaja, ter so se vodili v duhu in okviru zveznega pakta in obstoječega sporazuma med Italijo in Nemčijo.

Rim, 12. marca. (Reuter) Rimski radio pravi v svoji angleški oddaji, da na podlagi razgovorov, ki jih je imel zunanji minister Ribbentrop v Rimu, ni pričakovati nobene nenadne spremembe stališča Italije. Nemško italijanski odnosi in obveznosti so ostali nespremenjeni.

Rim, 12. marca. Glede na obisk nemškega zunanjega ministra Ribbentropa v Rimu, boudarjajo v političnih krogih, da ni šlo za jasno opredelitev Italije, temveč so hoteli le poudariti istovestnost stališč med obema vlada. Glede na italijansko zadržanje nasproti vojni v Evropi, Italija in Nemčija zastopata popolnoma identični stališči, da mora oboje ostati v dosedanjih mejah. Nemčija je potentna, ki je v dosedanjih mejah. Nemčija je potentna, ki je v dosedanjih mejah. Nemčija je potentna, ki je v dosedanjih mejah.

Minister Ribbentrop je imel pri tem obisku delikatno nalogo. Videl je namreč zadnjo možnost za mirovno rešitev sedanjega spora. Kakor zatrjujejo v dobro informiranih krogih, je prinesel s seboj nekaj predlogov v tem smislu in jih izročil Mussoliniju in papežu, kar sprevajalo v zvezi s potovanjem Sumner Wellea po Evropi. Sumner Welle je v četrti v Rim in po misljenju italijanskih krogov naj bi mu Mussolini izročil te nemške predloge, da jih on potem predloži predsedniku Rooseveltu. Glede predlogov samih se v dobro informiranih krogih izve, da vsebujejo naslednje tri točke: Svo-

bodo Poljske, svobodo Češke in avtonomije Avstrije pod protektoratom Nemčije.

Po tukajšnjih informacijah bi Hitler želel, da Mussolini ponovno podvzame iniciativo za doseg miru. Toda Rim in Berlin sta složna v tem, da bi se ta poljsko lahko ponovilo le tedaj, če bi bili izgledi, da se vse tri vojnuječe stranke strinjajo vsaj v nekaterih točkah. V tukajšnjih krogih tudi poudarjajo, da so mirovni predlogi ministra Ribbentropa posledica intervencije ameriškega predsednika Roosevelta. Nemčija in Italija ne bosta sedaj niti v bodočnosti želeli, da bi se poslalsali odnosi z Zedinjenimi državami. Ribbentropov obisk pri papežu smatrajo v tukajšnjih krogih kot nemško iniciativo za mir. Po odhodu iz Vatikana je bil Ribbentrop zelo rešen, kar bržča o pomembnosti razgovorov, ki jih je imel s papežem. V Rimu smatrajo, da sedaj brehalo vojna v Evropi v drugo fazo.

Prvi nemški komentarji

BERLIN, 12. marca. AA. Nemški tisk objavlja na prvi strani končno sporočilo o nemško italijanskih razgovorih v Rimu.

»Berliner Lokal Anzeiger« pravi: Sestanek v Rimu dokazuje neprekinjeno funkcioniranje osi. V Rimu so bili nemški delegati ne samo prisrčno sprejeti, temveč so našli tam tudi močan duh fašisti-

Gospodarska posvetovanja v Rimu

Gre predvsem za pošiljanje nemškega premoga Italiji — Nemška prizadevanja za gospodarsko sodelovanje med Italijo in sovjeti

Rim, 12. marca. S. (Havas) Deistvo, da je po odhodu zunanjega ministra Ribbentropa ostal v Rimu še dr. Clodius z več nemškimi gospodarskimi izvedenci, kaže, da so bila ob priliki Ribbentropovega obiska v Rimu v razpravi predvsem vprašanja gospodarskega značaja. Čeprav je bila nova nemško italijanska trgovinska pogodba šele nedavno podpisana. Verjetno je bilo proučeno vprašanje pošiljanja nemškega premoga v Italijo. Ker je to uvedbo angleške kontrapandne kontrole onemogočeno nadaljni prevoz po morju mora Italija iskati novih možnosti: kako bi se založila s premogom. Zato je bila najbrže v Rimu proučevana možnost večjih pošiljk po železnih predvsem preko Brennerja.

nega udeleževanja glede evropskih problemov. Že samo to zadostuje, da se vidi politični pomen rimskih razgovorov ter neumestnost pisanja gotovega turge tiska. London in Pariz se zelo varata če mislita, da bosta Nemčija in Italija dovolili, da bi zapadni vevlesi vplivali na njune sklepe. Rimski razgovori so ponovno potrdili, da edino vladi v Rimu in Berlinu odločata o smeri italijanske nemškega sodelovanja.

»Berliner Börsen Zeitung« pravi: Resni politični dogodki, ki so se dogodili med tem in prejšnjim sestankom nemških in italijanskih političnih vodij, so dokazali kako močna je os Rim-Berlin. Nemški zunanji minister Ribbentrop in italijanski predsednik vlade Mussolini sta razpravljala o političnih dogodkih. V Londonu in Parizu niso zadovoljni s tem sestankom. Os je imuna proti vsem tem napadom, ki so posledica nerazumevanja in razčlarenja.

Normalna manifestacija

Budimpešta, 12. marca. AA. (Stefani) Madžarski tisk prinaša obširna poročila o Ribbentropovem bivanju v Rimu ter naglašajo, da je to samo normalna manifestacija italijanske nemških odnosov. Madžarski listi naglašajo, da iz dneva v dan jača Italija svoj mednarodni ugled in da italijanska vlada z največjo pozornostjo spremlja evropske dogodke. Pri tem dela vsestransko za ohranitev miru v državah, ki jih vojni požar še ni dosegel.

Morda je nadaljnje bivanje nemških gospodarskih strokovnjakov v Rimu v zvezi z nemškimi prizadevanji za zblizanje med Italijo in sovjetskimi Rusijo. V tem oziru se širijo gotove govorice. Najbrže bi Nemčija vsaj del blaga ki ga uvaža iz sovjetske Rusije rada prejemala po morskem poti preko Bospora in Sredozemskega morja, ker so železniške zveze med Nemčijo in sovjetsko Rusijo domankljive in preobremenjene. V zvezi s tem je bilo posebno opaženo, da sta nemško in sovjetsko poslanstvo v Rimu ob priliki Ribbentropovega bivanja v Rimu vzdrževali stalen kontakt. Se sicer po odhodu zunanjega ministra Ribbentropa iz Rima se je nemški poslanik Mackensen naravnost s kolo dvora odpravil v sovjetsko poslanstvo.

Sanje so ga rešile

Škofja Loka, 11. marca. Dne, 3. marca je bil poslan na Ratitovec po službenih opravkih — mojster — tesarski del G. L. J. iz Zelenikov. Na Ratitovec je kljub visokemu snegu, ki se leži v hribih, srečno prispel ter svoje delo tudi v redu opravil. Na Ratitovcu pa, kamor je bil službeno poslan, so ga pokrepleci z jedilni piščali. Ko se je vračal z Ratitovca proti Zelenikom, so ga lepote planin tako prevzele, da je izgubil orientacijo in zdrsnil kakih 40 m daleč po snegu v globel. Ker je oblezel. Oblezel je in sladko zaspal, omamljen po planinskih lepotah Ratitovca.

Pozno popoldne pa se mu je sanjalo, da ga nekdo z močnim glasom kliče po imenu. Vstal je in se začel ogledovati, kje je. Ko je spoznal, da je še vedno v področju Ratitovca, jo je jadrno uštel proti Zelenikom k svoji boljši polovici, kamor je prispel proti večeru.

Zadovoljen je in sam pravi, da ga je sam angel varuh moral klicati iz spanja, sicer bi bil gotovo zmrznil, ako bi bil prepal noč v ratitovski globeli, kajti zadnja dva dni je zopet precej hud mraz, posebno pa so mrzle noči. Mož je imel srečo, saj se mu ni pripetilo nič hudega, le po hrbtu se je malo opraskal.

Iz Celja

—c Strelsko tekmovalstvo. Strelska družina v Celju je priredila v nedeljo nagradno sobno streljanje v Celjskem domu. Ciani in članice so streljali serije po 10 strel, dosegljivih točk pa je bilo 100. Mladina je streljala serije po 5 strel, dosegljivih točk pa je bilo 50. Rezultati so naslednji: Člani: 1. Oton Jozek 93 točk, 2. Karel Dvorsak 91, 3. Eric Blumer 90, 4. Avgust Kebli 89, 5. Alojz Lakner 87, 6. kapetan Vrebac 86 točk, 7. Janko Wagner 86, 8. Franc Burger ml. 84, 9. Herbert Dečman 84, 10. Jožko Aman 81, 11. Janko Brišček 81, 12. podpolkovnik Stefanovič 80, 13. Eric Verdošek 80, 14. Ignac Kohne 97, 15. Anton Menger 78 točk. Članice: 1. Erna Burgerjeva 67 točk, 2. Zora Hohnjeva 70, 3. Lila Wagnerjeva 47 točk. Mladina: 1. Avgust Kebli ml. 43, 2. Marjan Lesnik 43, 3. Veno Wagner 42, 4. Ivan Glonar 39, 5. Zvonimir Krulc 39, 6. Božidar Repič 37, 7. J. Kanduser 37 točk.

—c Učarja je v ponedeljek v Prešernovi ulici v 7. starosti 74 let ga. Apolonia Wiesmayerjeva, vloga Jankovica.

—c Zmagi celjskih in galskih šahistov. Celjski šahovski klub je igral v nedeljo v šostanju revanšno prvenstveno tekmo s šahovskim klubom šostanjem in zmagal s 6 v pol proti 1 in pol. Na prvi tekmi, ki je bila teden dni prej v Celju, so Celjani zmagali s 5 : 3. Skupni rezultat je torej 11 in pol : 4 in pol za Celjski šahovski klub. V nedeljo je bila v Celju odigrana revanšna prvenstvena tekma med šahovskim klubom Gaberjem in šahovskim klubom Radetah. Gaberje je zmagalo s 4 in pol : 3 in pol, na prvi tekmi teden dni prej v Radetah pa je zmagalo s 5 in pol : 2 in pol. Skupni rezultat je 10 : 6 za šahovski klub Gaberje. Finalno tekmo v svoji skupni bosta igrala Celjski šahovski klub in šahovski klub Gaberje.

—c Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 1068 brezposelnih (916 dojk in 152 žensk) nasproti 1193 (1106 moških in 187 žensk) dne 29. februarja. Delo dobi 4 hlapci, 2 krojačica pomočnica, 1 mizarica pomočnik, 10 kuharic, po 6 služ-

kinj in kmetičkih dekel, 4 sobarice ter po 1 natakarica in postrežnica.

—c I. simfonija koncert združenih orkestror celjske Glasbene Matice in godbe 39. pp. se bo prišel drevi ob 20. v celjskem gledališču. Dirigirala bosta ravna tel celjske Glasbene Matice gosp. Karlo Sancier in kapelnik godbe 39. pp. g. Pero Fabjanovič. Za koncert, ki bo v znamenju 20letnice obstoja in delovanja Glasbene Matice v Celju ter bo gotovo nudil globok umetniški užitek, vlada živahno zanimanje.

—c Napad in nesreča. V nedeljo je neki prekmurčevalec z števno v prepiru zabodel 20letnega čimnarja Franca Nagliča z Ljubljane pri Celju z nožem v desno ramo. V soboto je 36letni delavec Rudolf Fajn iz Zavadnice pri Celju udaril v neki gostilni z levo roko po šipi in jo zdrobil, pri čemer si je prerezal levo zapestje. Poškodovanec se zdravita v celjski bolnici.

Iz Krškega

— Roditeljski sestanek. Te dni se je vršil v ljudski šoli v Krškem roditeljski sestanek, katerega so se udeležili poleg celokupnega učiteljstva tudi v precejšnjem številu starši. Po uvodni besedi, upravitelja šole g. Hrovača je povzela besedo gđ. Škerletova, ki je imela zelo zanimivo in poučno predavanje o sodelovanju med šolo in starši ter o vzgoji naše mladine. Predavateljica je svoje predavanje, ki je prav v današnjih časih tako aktualno, res strokovnjsko pripravila, tako da ni čuda, da so se ji posamič prihajale po predavanju zahvaljeval matere naše mladine s prošnjo, da bi priredila šola čim več sličnih predavanj v tekočem letu. Naj ji bodo te prošnje največje priznanje, ki ga je v polni meri tudi zaslužila, ter tako vsaj nekoliko poplačan trud za njeno delo za mladino. Za predavanje je vladalo veliko zanimanje in je bila udeležba izredno velika. Naj bi šola, sedaj ko je led že prebit, priredila še več takih predavanj, ki bi bila po prvem uspehu še bolj obiskana in bi mnogo pripomogla k vzgoji mladine.

— Nov grob v krški bolnici je umrla gospa Valantova, soproga upokojenega orožn narednika. Pokopnica je bila splošno znana in priljubljena. Vse svoje otroke je vzgojila v zavedne Sokole in Jugoslovane. Blago pokopnico bomo ohranili v trajnem spominu. Zaljubljeni rodbini naše globoko sožale.

— Potresni sunki v Krškem. V soboto zjutraj nekaj minut pred šestjo so se zazbala tla tudi v spodnjem Posavju ter je potresni val precej dolgo trajal in bil tudi precej močan, tako da so se vsi viseči predmeti močno gugali, lažji pa poskakovali. Prvemu rahlemu sunku je sledil drugi močnejši, a tretji, ki je trajal kakor tri sekunde, je bil tako močan, da so ponekod stari budili že otroke. Posebno se je čutil tretji sunek v Kostanjevici. Potresni val je prihajal od vzhoda.

Snežne razmere

Poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru. SPD in JZSS 12. MARCA 1940.

Kranjska gora 810 m: —6, barometer ga: 1, jasno, mirno, 36 cm snega, sren. Krnlca: 150 cm snega sren. Podkoren 800 m: —4, jasno, 36 cm snega, sren. Pokljuka 1300 m: —4, jasno, mirno, 75 cm snega, sren. Radovljica 470 m: 0, jasno, mirno, 20 cm snega, sren. Bohinj-Sv. Janez 530 m: 0, jasno, mirno, 60 cm snega, prisojno južen, osonje sren. Bohinj-Zlatogor 530 m: 0, jasno, 50 cm snega, osrenjen. Dom na Konni 1520 m: —3, jasno, 1225 cm snega, osrenjen. Triglavsko jezero: 4, jasno, 140 cm snega, deloma srenec. Dom na Kravcu 1700 m: —4, jasno, 80 cm snega, osrenjen. Koba na Veliki planini 1558 m: —3, jasno, 50 cm snega, osrenjen. Sodražica 550 m: 9, jasno, 33 cm snega, južen, prisojno zelo kopno. Polzevo 620 m: 3, jasno, 10 cm snega, prisojno kopno, osonje južen. Senjorjev dom 1522 m: —5, jasno, mirno, 70 cm snega, osonje sren. Peca 1654 m: —3, jasno, mirno, 70 cm snega, osonje sren.

SPORT

Še en odgovor

Gorenjska zimaška športna podzveza na Jesenicah nam piše: Ker je zadeva o prevodi nastopa tekmovalcev GZSP na prireditvi v Planici dvignila toliko prahu, prosimo, da objavite naslednje vrstice, ki naj dokončno res zaključijo to polemiko. Ugotoviti imamo še naslednje: Ponovno smo bili obveščeni, da SK Bratstvo ni nikdar prejel nobenega dopisa od SK Ilirije, dasi ga omenjeni klub citira v zadnjem časopisnem članku. Ne vemo, zakaj naj bi se izgubil prav ta dopis SK Ilirije? Tehnični odbor JZSSA je sklepal o izpremembi termina že 30. 1. t. m. in enostavno sklenil, da se izprememba odobri ne glede na to, kaj misli o tem SK Bratstvo oz. roma GZSP. O tem sklepu ni JZSS obvestil nikogar, dočim je SK Ilirija — po njeni trditvi — prosila Bratstvo teden dni pozneje, naj svojo prireditve enostavno preloži. Poudarjamo, da nikdar ne bomo dopustili, da bi se v okoliščini GZSP forstiral katerikoli klub, ki ni članjen v naši podzvezi.

Glede razpisa Bratstva je res, da je bil nekoliko kasno objavljen v časopisih, res pa je tudi, da je bil termin odobren že pri sestavi koledarja. Zakaj JZSS dela potem v začetku sezone take koledarje, ko premla pozneje termine po mil volji v tem primeru v škodo Bratstva. Res je tudi, da je bil razpis Bratstva pravčasno predložen na urpe GZSP in slednje je res, da je bil vsem klubom dovolj zgodaj razposlan, tako da bi lahko nastopili vsi klubi in tekmovalci JZSSA, ki so članjenji tudi v klubih ljubljanske podzveze, saj je znano, da večina alpskih tekmovalcev LZSP stalno živi na Gorenjskem. Da bi se pa tekme na Markijevi planini udeležili tudi tekmovalci iz drugih podvez je pa zelo malo verjetno, saj se niso udeležili niti tako uspele prireditve v Planici, kjer je bila mednarodna udeležba...

Res je, da je dobil Lukanec dve brzojavki, in zvan pismo, ni pa res, da bi jih poslala GZSP, temveč je res, da sta jih poslala njihova kluba SK Tržič in ASK Gorenjec. Veseli nas, da moramo na tem

mestu ugotoviti, da so gorenjski klubi pravilno razumeli takratni naš nastop, kakor nas tudi vesel, da so skoro vsi tekmovalci razumeli in poslušali svojo prvo nadrejeno instanco.

O delu »Ilirije« na Gorenjskem smo že govorili. Še enkrat poudarjamo, da cenimo vse njihove naprave, nasprotno smo pa njih delo med mladino kritizirali že na zadnji skupščini JZSS-a, toda na žalost JZSS do danes ni ukrenil v tej smeri še ničesar! Mislimo, da je dovolj, če navedemo, da so izstopili iz GZSP že SK Lesce, SK Rateče-Planica, Sokolsko društvo Javornik, ker so vsi njihovi tekmovalci šli k Iliriji. Naša podzveza se je torej upravičeno postavila na stališče, da tega ne bo več dopustila. Gorenjci tudi dobro vemo, kje so bili vzgojeni tekmovalci Knapp, Kerštajn, Petrič, Zupan Ivan, Šporn, brata Muleja, Kralj, Legat in drugi, katerimi se je in se še bo Ilirija toliko ponašala. Mislimo, da smo s tem za- devo dokončno zaključili, čeprav vemo, da bomo prav zaradi tega napadeni še od mnogih strani, bodisi upravičeno ali neupravičeno. — Uprava GZSP.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 12. marca: Gregor Veliki

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matla: Ljubosumnost

Kino Sloga: Aiksa, hči pustinja

Kino Union: Karneval na ledu

Produkcijska Glasbene akademije ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani

Razstava Matije Jame v Jakopičevem paviljonu odprta od 9. do 18.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komotar, Vič — Tržaška cesta 48.

Ozvod sita

Slovenci se zelo radi ponašamo s svojo kulturo, izobrazbo, lepim vedenjem in ne vem s čim še napram našim tako zaostali južnim bratom. Gospod urednik, morda boste rekli, da ni tako hudo, bo pa le res, da smo v tem pogledu pustili daleč za seboj ne samo naše južne brate, temveč celo mnogo bolj kulturne narode kakor smo pa mislili, da smo mi sami.

Evo dokaza naše vzgoje, naše omike in lepega vedenja!

Vozim se v nedeljo ponoči z vlakom iz Ljubljane. V isti vagon vstopi tudi skupina mlečnozobih, pijanih fantinlov s harmonikarjem na čelu.

Dotlej mirni vagon, saj je bila ura skoraj ena, se nenkrat spremeni v pravo brezno kvant, psokv in najrazličnejših pesmi od najbolj pobožnih pa do najbolj prostakih, ki jih zmore svet. Vsako melodijo spremlja huronsko pitje in smeh. Toda vse to je bilo menda tem zelenem še premalo. Nadelgovati so jeli v svoji pijanosti mirne potnice na najnevarnejši način.

Opozorjeni naj se ne vedo tako pobalinski, sp. se začeli prav v znaku slovenske srčne omike pridušati in auksikati, da si ne pušče komandirati od nikogar, ker niso več smrkvavci. Najstarejši je bil pa rojen leta 1919.

Pa naj še kdo reče, da nismo res kulturni. Toda zdi se mi, da bi bilo v takem primeru najbolj pomagano s krepkimi zausnicami, da bi se tako ohladila prevročica njih takih pobalnikov.

Oblast, predvsem železnica in orožništvo, sta poklicana, da storita svojo dolžnost ter takim mlečnozobem preskrbita cenejšo pot do doma in sicer — per pedes apostolorum.

Iz Novega mesta

Filatelistični klub v Novem mestu je imel svojo skupščino v društvenem lokalu restavracije hotela Koklič. Ker je bil predsednik sos. Božidar Romih zaradi boleznosti odsoten, je vodil zborovanje g. dr. Davorin Gros, ki je v kratkih besedah orisal klubovo delovanje v preteklem letu. Iz poročila je razvidno, da je imel klub redno svoje mesečne sestanke, na katerih so se obravnavala razna vprašanja s filatelističnega področja. Najzanimivejši članski sestanek je bil tisti, ko so člani izražali svoja mnenja o vsebinski vrednosti pošklogramskih paketov poštnega škrta, čigar obojestranska vrednost se daleč ne ustreza njegovi prodajni ceni. Člani kluba imajo dobre zveze z inozemstvom — izključno v Evropi. Od zbirke je najdragocenejša zbirka sos. B. Romiha, ki je poleg drugih lahko ponaša s popolno zbirko češkoslovaške do okupacije, in zbirka g. Pavla Majnika — Slovenija — z vsemi močnimi žigi ob času prevrata. Klub je poleg mesečnih dopolnil k Mihlovnem katalogu naročen tudi na razne strokovne revije. Za predsednika novega odbora je bil izvoljen dr. Davorin Gros, za tajnika Oskar Zlogar, za blagajnika Ivan Majnik in za gospodarja Pavel Majnik.

Huda nesreča drvarja. Pri podiranju bukev je adlo na 26letnega Grahovića Zajma, uslužbenega pri Drvoprometu v Cromlju, debelo deblo na noge. Bukev je mlademu delavcu zdrobila levo nogo. Ponesrečenca so pripeljali v bolnico usmiljenih bratov v zdraviljenje. Huda nesreča pri spravljanju drv iz gozda se je pripetila tudi Nagodetu Ivanu iz Mokronoga. Naložen voz je moža pritisnil ob drevo, da mu je strlo več reber. Razen te hude poškodbe je dobil ponesrečenec tudi notranje poškodbe.

Starček zmrznili obe roki. Posestnik Bojanc Jože iz Muhaberja je se napotil v sosednjo vas Bršljin, kjer se je v prijetni družbi malo zakasnil. Starček 71tih let je po ločitvi od družbe odšel sam v domačo vas. Ko je po naporni poti srečno prišel domov na toplo, so ga jele kmalu boleti roke, ki so počasi postale že kar nekam čudno modre. Ob silnih bolečinah so moža, ki mu je bilo z zmrznjenih prstov odsveto že vse meso, pripeljali v bolnico usmiljenih bratov, kjer mu sedaj lajšajo trpljenje.

Teden običnih zborov. V ponedeljek 11. t. m. ob 20. bo v sejni dvorani na magistratu občni zbor Tujskoprometnega in olepševalnega društva. Pri Windischerju bo ob isti uri zbor Strelske družine, v sredo 13. t. m. ob 20. pa zbor krajevne organizacije legije koroških borcev pri Ivanu Obrazu (gostilna na »Vrati«). Ob istem času bo zborovanje dolenskega SPD v kavarni R. Smole.

Več bencina zahtevajo

lastniki motornih vozil na Gorenjskem

Kranj, 12. marca. V nedeljo dopoldne so se zbrali v prostorih hotela »Evropce« na poziv I. gorenj, motokluba številni lastniki motornih vozil, ki so odločno zahtevali, da se s sličnimi akcijami pojasnijo merodajnim oblastem težko stanje lastnikov motornih vozil, ki jim je z novo uredbo o prodaji tekočih goriv onemogočeno nadaljne vzdrževanje vozil in v zvezi s tem opravljanje poklica.

Kako težko so z novo uredbo o tekočih gorivih prizadeli zlasti tudi gorenjski lastniki motornih vozil in drugi krog, ki imajo posredno ali direktno opraviti s tekočimi gorivi, kaže številna udeležba samih lastnikov vozil in številnih zastopnikov najrazličnejših društev od Tujskoprometnega, avtoprevoznikov, avtomobilistov in mehanikov do obrtnikov. Zastopani pa so bili tudi maloprodajalci s tekočimi gorivi, Touring-klub i. t. d. Sestanek je vodil predsednik I. gorenj, motokluba g. Wittman, ki je v uvodu obrazložil namen tega sestanka. Iz številnih obširnih referatov je bilo razvidno stvarno stanje lastnikov motornih vozil. Ugotovljeno je bilo, da je z novo uredbo o prodaji tekočih goriv postalo motorno vozilo neracionalno. V zvezi s tem pa so

prizadeti tudi vsi drugi krogi, ki zaradi splošnega zastaja v gospodarstvu itak že trpijo in bi bili znova uredbo povsem uničeni.

Naš list je že ponovno pisal o škodljivih posledicah omejitve v prodaji tekočih goriv in o je javnost že dovolj poučena o ozadju omejevanja. Vsi zborovalci so bili edini, da je zaradi nevzdržnega stanja treba še nadalje sklicevati protestne sestanke tako na Gorenjskem kot v drugih krajih in da je treba čim prej doseči, da se onemogočijo oni, ki zaradi osebnega dobička zavirajo nemoteno poslovanje v motornem prometu, obenem pa odjedajo kruh tudi našim ljudem, ki zaradi zastopavljanja ne morejo tekmovalci z inozemci. Zborovalci so enoglasno sprejeli spomenico, namenjeno oblastem, v kateri zahtevajo spremembo nove uredbe, na podlagi vprašalnih pol pa se bo sestavila statistika, ki bo prikazala verno sliko potreb lastnikov motornih vozil. Z željo, da bodo oblastva upoštevala zahteve in zaščitila lastnike mototoklov in avtomobilov in podprla motorizacijo, ki je v razvoju, je bilo zborovanje zaključeno.

aliko opravljajo svoj posel v zadovoljstvo taliko let, kako naj tega dela ne bi opravljal oni, ki je komaj prekorčali 40. leto svoje starosti. Članstvo je izrazilo željo, da se še večkrat sestane, kar se bo tudi upoštevalo, ker le se na ta način lahko doseže res trdna vez med glavno upravo in članstvom.

Nepojasnjena tatvina

Škofja Loka, 8. marca. Soproga škofjeloškega zdravnikarja g. Ela Homanova je odpotovala v ponedeljek dopoldne v Ljubljano in potem v Beograd. Pred svojim odhodom je položila na kuhinjsko kredenco platnasto zapestnico s petimi briljanti. Posli so spravili zapestnico v predalček omarice v kopalnici, kjer je bila tudi zlata ovratna veržica. Sedaj, ko se je gospa vrnila iz Beograda, pa se je izkazalo, da je moral priti v kopalnico nepoštejnjakovič, ki je ukradel kos toaletnega mila, zapestnico in veržico, kar vse ceni lastnica na 15.000 din.

Tatvino je prav za prav prva odkrila služkinja Ivanka Kepic, ki je kopala domačega otročka v kopalnici. Ko je namreč hotela otroku natakniti na vrat veržico, je opazila, da zlatnine ni, kakor tudi, da je izginila zapestnica. Ker je menila, da je nemara kdo izmed domačih spravil dragotino kam drugam, je molčala, po povratku gospodinje pa se je izkazalo, da je bilo mnenje služkinje napako in da gre za tatvino.

Lastnica sama izključuje možnost, da bi kdo izmed njenih posloj segel po tujem blagu. In tako so osumili dva ključavničarja, ki sta v času, ko gospe ni bilo doma, popravljala v kopalnici vodovod. Zenske so sprva same poizvedovale za ukradenimi stvarmi, dokler niso posegli vmes tudi orožniki, ki so oba ključavničarja aretirali in ju priprli na loškem sodišču. Po zasliševanju pa so oba mladenčka zopet izpustili, ne da bi bili prišli dragocenostim na sled, čeprav je bila izvršena pri obeh ključavničarjih preiskava. Razen tega oba osumljena vsako krivdo odločno zanikujeta, pa tudi nju gospodar. In opisuje kot popolnoma zanesljiva človeka. Kakor vse kaže, bo ostala tatvina nepojasnjena.

Iz Legije koroških borcev

Škofice pri Krškem, 10. marca. V nedeljo 10. marca se je vršil ustanovni občni zbor krajevne postojanke Legije koroških borcev v Škoficah. Občnega zbora se je udeležilo članstvo in lepega števila ter z zanimanjem poslušalo izvajanja pripravljanelega odbora. Tega zbora se je udeležil tudi delegat glavnega odbora Legije koroških borcev iz Ljubljane tov. Pirc Drago. Po pozdravu tovariša predsednika so se prečitala pravila, ki so bila enoglasno sprejeta. Pripravljenemu odboru se je dala razrešnica, nakar je bila izvoljena nova uprava krajevne postojanke s predsednikom tovarišem Zorkom na čelu. Delegat glavnega odbora je podal poročilo o delu Legije koroških borcev ter pozval članstvo na skupno smrtno delo za doseg naših ciljev. Tudi njegova izvajanja so navzoči tovariši z odobravanjem vzeli na znanje. Pri slučajnostih so se oglašali posamezni člani za informacije glede naših društvenih zadev, kar jim je navzoči delegat pojasnil. Lepo uspeli občni zbor je tov. predsednik zaključil s pozivom, da bi člani sodelovali z novo izvoljeno upravo, ki bo vedno stremela za tem, da bi bili člani zadovoljni ter dosegli ono, kar jim pripada.

Zagorje ob Savi, 10. marca. Krajevna organizacija Legije koroških borcev v Ljuti je priredila v nedeljo za svoje članstvo v Zagorju ob Savi lep uspeh članski sestanek, katerega je vodil tajnik tov. Joško Beranič iz Ljuti. Številno članstvo je z veseljem pozdravilo v svoji sredi zastopnika glavnega odbora iz Ljubljane, tov. Kristina, ki je navzočim borcem v poldrugournem govoru razložila delo glavnega odbora, očrtala cilje, za katere se Legija bori, pred vsem pa poudaril potrebo po čim tesnejšem sodelovanju ter se pri tem dotaknil tudi raznih zelo perečih zadev socialne narave. Posebna zahteva Legije je, da tako oblasti kot tudi zasebna industrija ter obrt zaposlujeta prvenstveno bivše borce, katerih se danes branijo, češ, da so preostali za delo. V dokaz, da temu ni tako, govore če dejstva, da so v mnogih obratih delavci, ki delajo nepretrgoma že 30, 40, 50 in tudi še več let. Ako

Jadranski stražarji so zborovali

Občni zbor krajevnega odbora in železničarske sekcije JS — Načelna izjava predsednika Oblastnega odbora dr. Pirkmajerja

Ljubljana 12. marca. Ob lepi udeležbi članstva je imel krajevni odbor Jadranske straže v Ljubljani svojo letno skupščino. Predsednik g. Joško Pogačnik se je najprej spomnil vrhovnega pokrovitelja JS Nj. Vel. kralja Petra II., potem je pa pozdravil predsednika oblastnega odbora g. dr. Pirkmajerja, zastopnika Kola jugoslov. sester g. Majaronovo, zastopnika CMD g. Cotarja, zastopnika železničarske sekcije JS inž. Pipana in vse zborovalce. Potem se je spomnil med letom umrlih članov uradnika Ivana Gruma, učitelja Karla Goriska, trgovca Karla Sessa, pekarskega mojstra Ferdinanda Tusarja, postnega direktorja Antona Vagaje, odvetaika dr. Emila Stareta, prof. dr. Pavla Groslija in predsednika viš. dež. sodišča Ivana Vrančiča. Zborovalci so počastili njihov spomin.

Predsednik se je v svojem poročilu najprej dotaknil vzvišenih ciljev Jadranske straže, potem je pa spregovoril kratko o podrobnem delu k. o. v preteklem letu. Najmarljivejša je bila ženska sekcija. Druge sekcije niso delovale. Pač sta pa marljivo delala tudi prireditveni in propagandni odsek. Predsednikovemu poročilu je sledilo tajništvo. Poročilo je tajnik g. Viktor Kristan. Iz njegovega skrbno sestavljenega in preglednega poročila je razvidno, da je deloval k. o. v preteklem letu zelo marljivo in da je dosegel tudi lepe uspehe, zlasti če upoštevamo nemirne čase, v katerih živimo. Članov šteje 2026. Ob koncu predlanskega leta jih je štel 2216. Poročilo blaginjske g. Rajka Ogrina kaže, da je finančno stanje v primeri z mnogimi drugimi društvi še dokaj zadovoljivo. Nadzorni odbor je predlagal razrešitev odbora s poveljo, kar je bilo soglasno sprejeto.

K besedi se je oglasil predsednik oblastnega odbora g. dr. Otmar Pirkmajer, ki je pozdravil zbor v imenu izvršnega in oblastnega odbora. Oba sta ponosna na svojo najmočnejšo edinicu. Živimo v časih, ko bi človek mislil, da se hočejo zamajati temelji naše državne tvorbe, toda ti temelji se ne dajo omajati. Prav tako se pa ne dajo omajati niti temelji Jadranske straže, ki je in ostane vsedržavna organizacija. O kaki plemenski osnovi JS ne more biti govora, o tem izvršni odbor nikoli ni razpravljaj. Prečnova JS ne bo zadela njenega

bistva. Uresničile se bodo zlasti želje, ki smo jih propagirali iz Ljubljane že več let. Grb JS ostane isti, zastava bo državna, lahko pa bodo zastave JS tudi narodne zastave. Ko se je govorilo na seji izvršnega odbora o spremembi pravil, je podal g. dr. Pirkmajer naslednje

IZJAVA:

Glede na obširna pojasnjevanja predstavnikov oblastnega odbora JS Beograd in razpoloženja v naših organizacijah v Srbiji, sem mnenja, da more JS upoštevati občutljivost enega dela države v sedanjem trenutku in stori vse, da organizacija ne bo trpela škode. V interesu je zlasti banovine Hrvatske, da se vpešanje spremembe pravil resni tako, da bodo vsi deli naše države smatrali JS kot skupno organizacijo, ki služi interesu vse države, če propaga in dela za jadransko primorje. Misliti, da se naša organizacija ne more smatrati kot društvo, ki bi moglo obstojati kot pokrajinska organizacija, temveč da je po svoji bitnosti in po svojem cilju vsenarodna in vsedržavna organizacija prvega reda.

G. dr. Pirkmajer je obljubil, da bo storil oblastni odbor vse, da se čimprej uresniči ideja mladinskega doma na Jadranu. Njegove besede so sprejeli zborovalci s toplim odobravanjem.

Sledile so volitve predsednika upravnega in nadzornega odbora ter delegatov za oblastno skupščino. Za predsednika je bil soglasno in ob živahnem odobravanju ponovno izvoljen g. Joško Pogačnik. Upravni in nadzorni odbor sta ostala ista, le da je mesto premišljenega podpolkovnika Oblaka zavel v upravnem odboru major g. Radovan Ulepič. Po toplih pozdravih, ki so jih izrekli občanem zboru zastopnik akademike JS, železničarske sekcije ter moške in ženske podružnice CM za šentpetrski okraj, je predsednik zaključil zbor.

Včeraj je z rednim občinim zborom zaključil šesto leto uspešnega dela krajevni odbor Jadranske straže Ljubljana-železnica. Občni zbor je otvoril namestnik predsednika direktorja inž. Rudolfa Kavčiča inšpektor dr. Dekleva. Poudaril je, da so železničarji kljub hudim in izrednim razmeram uspešno delali za propagando viso-

kih ciljev Jadranske straže. Prvič so organizirali propagandni izlet na morje in tudi rotnanje propagandno delo je bilo razmeroma uspešno.

Tajnica društva gđ. Lina Fetičhova je poročala, da je društvo med železničarji v teku zadnjih let vzbudivo zaslužno pozornost. Članstvo se z veseljem in zaupanjem obrača na odbor, ki je pridobil nove člane, nabiral prispevke za letovanje na morju in propagiral lepoto naših krajev ob morju. Klub številnim upokojitvam je ostalo članstvo na isti višini. Društvo ima zdaj 1010 članov. Manjši uspeh je imelo prazdovanje, da bi pritegnili v krajevni odbor železničarske JS železničarje s postaj, kjer imajo krajevnih odborov JS, to so večinoma dolenski postaje. Vsek od marljivih odborov zastopa po eno službeno edinicu. Zelo je uspešno letovanje na morju s skupino 15 dečkov in 15 dečic, katero sta vodila drugi tajnik g. Skubic in gđ. Hilda Šupančič. Obe skupini sta letovali v Balceru. Med letom je tajništvo izdalo 39 članških izkaznic. Članstvo v vse večjem številu obiskuje morje in se rado ustavlja v domovih JS. Odbor je organiziral propagandni izlet na morje za večjo dečo. Skupino je vodil inž. Ozvald s pomočjo gđ. Oredkarjeve in gđ. Fetičhove ter g. Rada Ozvalda. Potovanje je trajalo šest dni.

Zborovalci so z odobravanjem sprejeli poročilo marjivke gđ. tajnice, nakar sta poročala namestnik blaginjske g. Janez Košir in za nadzorni odbor g. Nace Iršič, ki je predlagal razrešitev vsemu odboru. Predlog je bil soglasno sprejet. Pred volitvami je predsednikov namestnik g. inž. Delevisa sporočil zborovalcem pozdrave zadnjega predsednika direktorja inž. Kavčiča, nato pa sta zborovalce pozdravila za krajevni odbor JS Ljubljana-železnica g. polkovnik Viktor Kristan in za oblastni odbor ter za odbor PJS g. Viktor Pirnat. Čestitala sta odboru k uspehu in spregovorila izpodbojne besede, katere so zborovalci vneli z odobravanjem na manje.

Pri volitvah je bil za predsednika ponovno izvoljen direktor inž. Rudolf Kavčič z dosedanjimi in nekaterimi novimi odborniki. Odbor je izrekel posebno zahvalo tajnici gđ. Fetičhovi, ki je duša društva, in bivšemu blaginjsku g. Šupančiču, ki je vzorno vodil blaginjo od ustanovitve društva do svoje upokojitve.

Novo mesto, 11. marca. V Novem mestu je bila 27. februarja popoldne pokopana na mestnem pokopališču splošno znana in priljubljena gospa Marija Pegan, roj. Bizjak. Častitljiva žena, ki je dočakala 87 let, je z največjo verno opravljala vse do smrti gospodinjke po vsej svoji zvestosti, uglednega novomeškega trgovca in posestnika Josipa Turka. Blaga pokojnica je bila rojena leta 1858 v Gaberju na Gorškem, od kod je pred dobrimi 40 leti prispehla s svojim zidaj se pokojnim možem in hčerko Marijo v Novo mesto, kjer je vodila takrat splošno znano gostilničarsko obrt pri Šalitovih poleg železniške rampe v Bršlinju. Po opustitvi te obrti je vodila skupno s hčerko Marijo v sedanjih Brvarjevih hiši na Ljubljanski cesti trgovino, nato pa je prevzela bivšo Pleterskičovo trgovino, katero je vodila do 1. 1909, ko se je poročila njena mlajša hčerka Marija, ki je vasa g. Josipa Turka. V trgovini je bila vedno prva, zapustila pa jo je zadnja. Tako je bila v svoji mladosti naučena in v tem delu je živel skritna žena vse do svoje smrti. Majhen prehod je zadostoval, da se jo je v visokih letih prišla prijuna, ki je blago ženo v nekaj dneh spravila v grob. Vse do zadnjega pa je vodila svoje verno gospodinjstvo. Kljub visoki starosti je priljubljena žena skrbno prebirala dnevno časopisje in bila o vseh dogodkih v širnem svetu in domačem kraju dobro poučena. Na zadnji poti so jo spremljali poleg številnih Novomeščanov, ljudje iz bližine in daljne okolice. Šlo je po pokojnico poznali po njenih dobrih delih. Bodi ohranjen dobi skrbni materi in ženi svetel spomin, preostali pa naše iskreno sožalje!

Zadnja pot priljubljene žene

Novo mesto, 11. marca. V Novem mestu je bila 27. februarja popoldne pokopana na mestnem pokopališču splošno znana in priljubljena gospa Marija Pegan, roj. Bizjak. Častitljiva žena, ki je dočakala 87 let, je z največjo verno opravljala vse do smrti gospodinjke po vsej svoji zvestosti, uglednega novomeškega trgovca in posestnika Josipa Turka. Blaga pokojnica je bila rojena leta 1858 v Gaberju na Gorškem, od kod je pred dobrimi 40 leti prispehla s svojim zidaj se pokojnim možem in hčerko Marijo v Novo mesto, kjer je vodila takrat splošno znano gostilničarsko obrt pri Šalitovih poleg železniške rampe v Bršlinju. Po opustitvi te obrti je vodila skupno s hčerko Marijo v sedanjih Brvarjevih hiši na Ljubljanski cesti trgovino, nato pa je prevzela bivšo Pleterskičovo trgovino, katero je vodila do 1. 1909, ko se je poročila njena mlajša hčerka Marija, ki je vasa g. Josipa Turka. V trgovini je bila vedno prva, zapustila pa jo je zadnja. Tako je bila v svoji mladosti naučena in v tem delu je živel skritna žena vse do svoje smrti. Majhen prehod je zadostoval, da se jo je v visokih letih prišla prijuna, ki je blago ženo v nekaj dneh spravila v grob. Vse do zadnjega pa je vodila svoje verno gospodinjstvo. Kljub visoki starosti je priljubljena žena skrbno prebirala dnevno časopisje in bila o vseh dogodkih v širnem svetu in domačem kraju dobro poučena. Na zadnji poti so jo spremljali poleg številnih Novomeščanov, ljudje iz bližine in daljne okolice. Šlo je po pokojnico poznali po njenih dobrih delih. Bodi ohranjen dobi skrbni materi in ženi svetel spomin, preostali pa naše iskreno sožalje!

ŠAH

Končan ožji turnir

Železničarski šahovski klub v Ljubljani, ki ima svoje prostore v domu glasbene šole v Pražakovi ulici, je pred dnevi zaključil svoj ožji turnir. Iz splošnega turnirja, ki je bil razdeljen v dve skupini po osem igralcev, se je po hudi borbi prišlo v ožje tekmovalce osem kandidatov. Tekmovalci so bili zelo zanimivi, kajti do zadnjega je bilo odprto vprašanje prvega mesta. Še takoj v začetku se je videlo, da so se gospodje za končno borbo temeljito pripravili in ob taki konkurenci se ni dalo mnogo govoriti o kakem videnem uspehu kateregakoli tekmovalca. Turnir se je nekoliko zavlekel valed daljše službene odsotnosti nekaterih igralcev.

Klubski pravak za leto 1938/39 je postal g. Kalinšek Ivan, ki je s svojo nenavadno dobro igro vzbudil veliko pozornost pri soigralcih. Brez dvoma pa mu je bila tudi precej sreča naklonjena. Mnogo več pa smo pričakovali od lanskega pravaka g. inž. Dobovška. Zanimivo je, da so bile njegove partije proti močnejšim nasprotnikom dele boljše kakor ostale. Ker pa je sicer eden najmočnejših igralcev, je treba ta neuspeh pripisati edino le njegovemu trenutnemu nerazpoloženju. Še takoj po prvem porazu je bil duševno deprimiran, da se ni mogel več dvigniti in opravičiti svoj dosednji naslov pravaka. Turnir se je vršil v najlepšem redu in v polnem številu pod predsedstvom gospoda Kravčiča, ki je na tem turnirju pokazal neprimerne večje znanje kot običajno. Končni vrstni red je na-

slednji: 1. Kalinšek Ivan pet in pol točk, 2. Kravčič Mirko in Topolovec Miran štiri in pol, 3. inž. Dobovšek Alfonz štiri, 4. Langus Ivan in Oseana Ciril tri, 5. Sila Edmund dve, 6. Sedej Lado eno in pol. Že iz vrstnega reda je razvidno, da so igralci vložili ves trud v ta turnir. Nedvomno pa se je še najbolj odrezal g. Topolovec, ki je s precizno in premišljeno igro presenetil vse prisotne. Ker je zelo mlad in že zdaj velik kombinator, se bo prav kmalu uvrstil med najboljše. Klub ima na razpolago še druge mlajše moči, ki redno in marljivo trenirajo z upom v bodočnost.

Ljubljanski šah. klub poziva vse tekmovalce II. moštva, da se zberejo drevi ob pol. 20. v kavarni »Zvezda« zaradi tekme z Dvornikom šah. klubom. — Zrebanje za glavni turnir bo v sredo, 13. III. ob 20. v »Zvezdi«.

Slovenci v Ameriki

V Jolietu je pozorela dvonadstropna hiša znane Slovenke Ane Rogelj. Požar je nastal zaradi slabega dimnika. Ogenj je domalega uničil vse hiše.

V Rentonu je umrl Franc Zagar, star 73 let. Pokojnik je bil slovenski pionir na ameriškem zapadu. V Ameriki je živel 40 let. Rojen je bil v Velesovem. V New Yorku je umrla Marija Simončič stara 41 let, doma iz Leskovca pri Krškem. V Rock Springsu je umrl Rudolf Straus doma iz Volč. V Elju je umrla Marija Petek, stara 89 let, doma iz Rakitnice pri Ribnici, od kod je prišla v Ameriko 1. 1903. V istem kraju živi sestra Franca, v Chicagu hčer Nežo omoženo Pucelj, v kraju Gary hčer Marijo omoženo Ružič, razen tega pa 16 vnukov in 9 vnukov. V Steeltonu je umrla Viktorija Vukmanič rojena Sitar, stara 46 let, doma iz Rakitnice pri Ljutomeru. V Trinidadu je umrl Janec Končič, star 72 let. V Duluthu je umrla Terezija Šarabon, rojena Rezek, stara 69 let, doma iz Semčica. V Franklinu je umrl Anton Košir, star 78 let, doma iz Nove gore pri Sv. Križu pri Litiji. V La Salle je umrl Jozef Ferkolj, star 50 let, doma iz Mihovca pri St. Jerneju na Dolenskem. V Chicou je umrl Marko Spaljar, star 74 let. V Frontenacu je umrla Marija Kocman, stara 82 let. V Adamsonu je umrla Margareta Švabik, stara 70 let. V Naticoku je umrla Marija Hauptman, rojena Knapič, stara 43 let. V Star City je umrl Janec Grohar, star 49 let, doma iz Vincarije pri Skofji Loki. V Clevelandu je umrl Jozef Zajec, star 66 let, doma iz vasi Mali koren. Fara Krka na Dolenskem. Razen tega so umrli v Clevelandu Anton Debelak, star 58 let, doma iz Ribnice, Pavel Znidarski, star 61 let, doma iz Stare vasi fara Videm pri Krškem, Terezija Hočevar, rojena Gričar, stara 60 let, doma iz vasi Grčevica, fara St. Peter pri Novem mestu, Marija Zupančič rojena Zupan in Helena Tkalič, rojena Saraga, stara 59 let.

Iz Zagorja

Zagorsko društvo RK. Pred kratkim je zagorsko društvo RK na svojem rednem občinu zboru položilo obračun svojega letnega dela. Predsednikov namestnik dr. Slavko Grum se je spomnil trajnih zaslug pred letom umrlega šolskega upravitelja Matije Pelka, ki je bil dolga leta predsednik društva. Društvo je imelo 5 ustanovnih, 22 rednih in 100 podpornih članov. Pomladke meščanske šole ima 111 članov. K nabavi reševalnega avta gasilske čete na Lokah je društvo prispevalo največji delež v mešku 2000 din, prav tako je poddelilo razne podpore, med drugimi podmladku meščanske šole za revne otroke. Organiziralo je samarijanski tečaj, ki ga je dokončalo z lepim uspehom 8 moških in 14 žensk starejših letnikov, ki bodo v primeru potrebe ostali v kraju, in 18 mlajših moči. Odbor za zaščito pred napadi iz zraka je imel več uspešnih sej. Za počitniške kolonije je šel znesek 1900 din, ta vsota letos ne bo v ta namen porabljena, ustanovil pa se bo sklad za dajanje prve pomoči v primeru vojne. Ustanovljen je bil krajevni odbor Unije za zaščito dece, ki ima izvršiti vse naloge v zvezi z morebitno evakuacijo. Predseduje mu g. Pečnik Stanko. Tajništvo naj bi se priključilo vsi starejši vojni neobvezniki, ki znajo šofirati, streči bolnikom, tu pridejo v poštev seveda prvenstveno ženske prostovoljke, dalje, ki znajo kuhati, ki bi šivale perilo, opravljale pisarniške posle, vse v svrhu organiziranja krajevnih vojnih bolnic, ako bi nastala potreba, za kar je treba poskrbeti že v mirnem času. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Slavko Grum, podpredsednik dentist Hribovšek Ivan, blaginjak zobni tehnik Fr. Golob, tajnik Herman Požum.

Iz Črnomlja

Sestanek oficirjev. Ob številni udeležbi je bil v nedeljo sestanek rezervnih oficirjev za Črnomljski arez, ki ga je vodil sklicatelj g. Pretnar Slavko, odvetnik iz Metlike. Sestanku je prisostvoval tudi sreški načelnik g. Svetina A., ki so ga navzoči toplo pozdravili. Sklicatelj je obširno poročal o namenu sestanka in potrebi organiziranja vseh rezervnih oficirjev v srezi, s strani udeležencev pa je bilo podanih precej zdravilnih predlogov v korist organizacije in njenemu članstvu. V pripravljeni odbor Udruženja za arez Črnomlja so bili izvoljeni gg. Svetina, Černa, Strubelj, dr. Malnar in železnik iz Črnomlja ter Pretnar, Črnič in Renc in Metlike.

Zaprta šola. Izmenjava učnih moči ima za posledico, da je učno delo docela pretrganost v Radenci in Čepeljah. Obe ljudski šoli sta zaprti in z mladino vred čakata oživljenja z novimi učnimi močmi. Učiteljica, ki je bila v Čepeljah priznana kulturna delavka, je bila prestavljena v Šočanjo, učitelj v Radenci pa je diplomiral in odšel na meščansko šolo na Jesenice. Šolski mladini gotovo ni v korist že dvomečen odmor med šolskim letom. Starši pričakujejo, da bo prosvetno oblastvo zato pospešilo nastavitve novih učnih moči.

Lep uspeh obdarovanja. Nabiralna akcija za obdaritev šolskih otrok v Črnomljskem srezi je proti pričakovanju zelo uspešna. S pomočjo podpor banke uprave, društva CMD, odedca, učitelja JUTU in raznih plemenitih dobrotnikov je bilo zbranih nad 41.000 din, ki so bili v obliki koristnih darov razdeljeni med revne šolske mladince. Posebna skrb je bila posvečena arešnim obmejnim meškim šolam v Čepeljah. Zagradecni Mavretin in Plamit, kjer je dostojno vzgojlo slovenski otrok prejel primerne darilo. To

plemenito delo je v vretah šolske mladine visoko dvignilo zavest tako v nacionalnem kakor tudi v moralnem pogledu. Mladina je v vsem obsegu doživela izrazno ljubezen, ki jo je javnost prvič pokazala v izdatnejši meri. Javno priznanje naj bo izrečeno vsem, ki so s svojim delom in darovi prispevali k tako zadovoljivemu uspehu.

Srečki RK v Črnomlju otičljen. V nedeljo 3. t. m. je imel areški odbor društva RK svojo letno skupščino. V Črnomlju ima Edeči kriz 33 rednih in 63 podpornih članov. Kader tvori seveda državno uradništvo, ker je med 96 član le 17 privatnikov. Črnomlju sledita delavna krajevna odbora v Metliki in Radatovljah, medtem ko odbora Črnomeli okolice in Dragatuš sploh ne delujejo. Bolj živahno delavnost v okraju kažejo podmladki RK, ki so organizirani že v 14 šolah in imajo 734 članov ali 14,6% vseh šolskoobveznih otrok v srezi. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika areški načelnik g. Anton Svetina, za podpredsednika g. Pavlin Rtnar, v odbor pa Leopold Štibil, Pavel Klamenc, dr. Stefan Gobar, dr. Boris Malnar, Drago Vondra, Zanka Miklavc, Rati Turnšek, Slavica Korosec, Milan Vrtnjak in Alojz Šetina, v kopalski odbor: Matja, Gorjup in Pantič, v nadzorni odbor pa: Strubelj, Prezel in Tajner.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
Torek, 13. marca: Strahopetec. Red A.
Sreda, 14. marca: Na prisilni strani. Izven.
Globoko mižane cene od 16 din navzdol.
Četrtek, 15. marca: Strahopetec. Red Č.
Petek, 16. marca: ob 15. uri: Edeči rože. Izven. Globoko mižane cene od 14 din navzdol.
Sobota, 17. marca: Asmodej. Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri.
Torek, 13. marca: zaprto.
Sreda, 14. marca: Lumpacijs Vagabundus. Red Sreda.
Četrtek, 15. marca: Balet Hrestac. Jolanta. Red A.
Petek, 16. marca: zaprto. (generalka).
Sobota, 17. marca: Adriana Lecouvreur. Premiera. Premierski abonma.

Francoske Olee je dosegel s svojo najboljšo opero »Adriane Lecouvreur« razlučeni svetovni sloves. Delo je kljub romantičnemu E. Scribevemu delanju polno dramatične razgibanosti in čustvenih vzponov, ki so v tenkočutni, melodično bogati in vzorno instrumentirani glasbi našli povsem adekvaten izraz. V zelo hvalenih glavnih partijah bodo nastopili: Vidaličeva, Franc, Janko, Kogejeva, Zupan, Banovec, Lupaš, Španova, Poličeva in J. R. Durigral bo A. Neffat. Zvečal bo delo Čiril Debevec. Premiera v soboto bo za premierski abonma.

Pritožba zagorskih obrtnikov

Zagorje, 12. marca. Odredba Zbornice za TOI v Ljubljani, s katero razpušča kakih sto združenj in prizadela tudi Združenje zagorskih obrtnikov, ki so na svojih sejah že sklenili o stališču, ki za bodo zavzeli napram tej odredbi, ki preko njih posega v njihove pravice ter po načinu, s katerim je bila pripravljena in razlašena, vzbuja uravnoteženo nezadovoljstvo. Skupno udruženje so si osnovali naši obrtniki leta 1907. Sčasoma pa so potrebe narokovale, da so se organizirali v okviru tega združenja tudi po strokah. Do zadnjega so v zvezi delovale čevljarica, krojačica, mesarska, kovinarska stroka vsaka v svojem delokroju, oslonjena na združenje, ki je imelo svojo tajnika. Vseokoli urejeno in uspešno ustanovo na sedaj omenjeni odlok brez vsakega vprašanja, navajalci neke smotre, ki da bi bili bolje dosegljivi razpušča. Nekaj podobnega se je zgodilo sicer že lanske leto, toda takrat je bilo 24 takih udruženj razpuščenih po predhodnem pristanku prizadetih. To je bilo povsem v redu in le v korist stanu. Zdal pa omenjena uredba naravnost dikira in meče v en kot vse tiste pridobitve, na katere je bil obrtniški stan upravičen poenoten in katerih si ne bil v nikakršni drugačni obliki mogel izboljšati. Saj so udruženja nastala vsled resničnih krajevnih potreb kot posledica naravnega razvoja, voljavnega po posebnih razmerah in potrebah dotičnega kraja. Vse je bilo v naravnem redu, uredljivo in se novi načrti, kar je vnesel Zbornica in postavila svojo zahtevo. Odnevi in reakcija je živahna ter bo gotovo imela ta korak, če ne zdaj, pa v dogledni bodočnosti vse drugačne posledice kakor pa so bili z odredbo prisiljeni, kajti takole komasiranje je vedno dvozen noč, o tem se bomo morda tekom let prepričali.

Odredba je predpisala za litiski okraj eno samo udruženje s sedežem v Litiji, vse drugo mora prenehati. Naši obrtniki so sklenili predlagati z ozirom na krajevne razmere, da bodita dve udruženji s sedežema v Litiji in Zagorju obenem pa je bila urtožba na ministrstvo in banovno, ker o reformi ni bil zaslšan niti vprašan obrtni odsek Zbornice kot glavni zastopnik obrtniških težnj. Naši obrtniki smatrajo, da se jim je s to odredbo storila krivica, da radi te reorganizacije ne bodo na boljšem in da jim je bila za vse uspešno dolgoletno delo na stanovskem polju na najbolj neprimeren način izrečena neznanica. Slej ko prej na bodo naši obrtniki, pridružujoč se številnim stanovskim edinicam v Sloveniji, ki jih je odredba prav tako prizadela, ostali budno in trdno v boju za svoje pravice, v korist dvigovanja vsakršne stanovske zavesti. Prestalo je že težje čase, pa je upravičeno, da bo tudi ta boj slej ko prej dobiel.

Lep pevski koncert na Jesenicah

Obisk koncerta pevskega društva »Sava« je bil rekorden

Jesenice, 11. marca. Pevsko društvo »Sava« na Jesenicah je priredilo v nedeljo zvečer v Sokolskem domu na Jesenicah pevski koncert, ki je v vsakem pogledu dosegel svoj namen. Velika sokolska dvorana je bila napolnita polna občinstva. Prišli so pevc in prijatelji lepe pesmi iz vsega revirja. Med nešteti delavci, nameščenci, trgovci in obrtniki so bile navzoče tudi vidne osebnosti jeseniškega gospodarskega in kulturnega življenja. Takega obiska in uspeha ni doslej doseglo še nobeno domače pevsko društvo. Podobno udeležbo je imela pred desetletjem ljubljanska Glasbena Matica in pred leti Trboveljski slavski na koncertu na Jesenicah.

Sporod je bil zelo bogat in pester. Nastopili je moški zbor, kvartet, oktet in solistini gđ. Pavla Frlanova in gđ. Alma Jeramova. Izvajale so se skladbe Adamiča, Aljaja, Gerbiča, Jereba, Juvanca, Maška, Mirka, Kermajka, Preglaja, Ipvaca, Chopina, Dvořaka, Rubenšteina in Iv. pl. Zajca.

Zbor šteje okoli 35 dobro izvežbanih pevcev, ki imajo za seboj dolgoletno pevsko solo. Med njimi močno prevladujejo basisti in nekaj izbornih solistov. Zbor je vodil pevovodja g. Martin Jeram.

Koncert je otvoril moški zbor z Adamičevo »Zdravico«. Sledila je Mirkova »Na trgu«, zatem pa večno lepa Jerebova »Roža in pelin«, ki je tako užgala občinstvo, da so jo morali pevci ponoviti. Tudi ostali deli sporeda je bil odlično izveden. Silno je ugajala Pregljeva »Ko sem lani tudi mlado šela«, ki jo je odpel kvartet, in Kermajkove koroške narodne pesmi, katere je

izvajal oktet in ki so zaključile prvi del sporeda. Dvořakova »Sava« je bila najbolj spored solistini gđ. Frlanova in Jeramova, katerima je predsednik »Savca«, g. Kamdare izročil dva šopka nageljnov, pevovodji g. Martinu Jeramu pa krasen lovorjev venec.

V drugem delu sporeda je moški zbor zapel štiri pesmi, med katerimi je najbolj ugajala Zajčeva »Sava delus«. Zatem so se zbrali na odru vsi sodelujoči. Zastopnik ljubljanske pevske župe g. Albin Lajovic je spregovoril občinstvu in pevcem nekaj lepih besed, v katerih je orisal delo in uspehe slovenskih pevcev v dobi narodnega preporoda in na njihovih izletih po slovenskem jugu. Pevcem je čestital k njihovem uspehu in jih bodril k še bolj uspešnemu delu.

Zbor je nato zapel štiri pesmi, med katerimi sta zelo užgali ruska narodna »Dvanajst razbojnikov« in Aljajeva »Slovan na dan«, s katero so vrili pevc dostojno zaključili lepi spored. Pri vsaki pesmi se je odobravanje stopnjevalo, pri pesmi »Slovan na dan« pa so pevci izvalili viharne ovacije navdušenega občinstva.

Koncert »Savca« je bil za jeseniško občinstvo pevski užitek prvega reda. »Sava« nam je z lepo pesmijo privedla pravi slovenski večer, ki bo ostal vsem udeležencem v prijetnem spominu. Zlasti v teh hudih dneh nam je lepa narodna pesem tako zelo dobrodošla. Pesem blaži duha, dviga prono in združuje srca. Želimo, da bi nam vrli Savani spet kaj kmalu nudili tako lep užitek.

Lov za tatovi

Ljubljana, 11. marca. Pred dnevi so bili opozorjeni orožniki v Motniku, da je bilo vlomljeno v planinsko koč Lipovnico na planini Šipek. Vlomilec je odnesel steklenico joda, precej jastvin, zlasti konzerv, in celo šivalni pribor. Sumljivi vzloma je mlajši neznanec, oblečen v modre pumparice, zelenkast jopi in siv površnik. Pred orožniki je pobegnil proti Blagovici, kjer je izginila za njim vsaka sled.

Iz kovačnice Alojza Intiharja v Rakovici, v kranjskem okraju, je zmanjkalo več molenastih ložajev. Sprva so domnevali, da je drage ložaje odnesel tat v Kranj in da jih bo tamkaj skušal spraviti v denar, orožniki pa so pozneje dognali, da jih je najbrže spravil v Ljubljano, kjer jih bo skušal vnovčiti. Kot tatuo zasledujejo nekoga Josipa N., ki je znan nepoštenjakovič in se bavi tudi z nabiranjem starega železa, pa je po tatvini izginil iz okolice Kranja.

O krojaču Mihaelu C. stanujočem v Jelšah pri Smarju na Dolenskem, so se že nekaj časa širile govorice, da se zalaga z ukradenim blagom. Te dni so orožniki sklenili, da izvrše pri njem preiskavo in moža zaslišijo. Orožniki so res prišli v hišo, vendar pitka niso več dobili doma. Č. se je orožnikom prestrašil in pravčasno pobegnil. Pač pa so orožniki našli v stanovanju skritega več nakradenega blaga. Zaplenili so 19 kosov kangama, suknja, ščevita in caja, dve sivi, novi suknji, več otroške obleke in nekaj novih nahrbtnikov. Oškodovanci naj se obrnejo po informacije na orožniško postajo v Smarju.

Tudi orožniki v Radomlji so te dni lovili drznega vlomilca, ki si je poiskal skrivališče v neki hiši blizu Rov. Po okolišnih vseh so že nekaj časa šušljali, da se je nasedel pri ljudih v samotni hišici izredno sumljiv mlad nepridiprav, ki so ga le tu in

tam videli prihajati ali odhajati. Skrivnost je popolnoma pojasnil šele otrok iz omenjene hiše v šoli, nakar so se orožniki odločili, da sumljivega fanta primejo. Pripravili so mu ponoči zasledo vendar pitka niso vlovili. Sumljivi neznanec je pravčasno zavohal nevarnost in izginil okoli okno v gozd. Orožniki so nato ahtevali več članov družine, stanujoče v samotni hiši, in na podlagi zaslišanja ugotovili, da jim je ušel res že dolgo zasledovan zločinec.

Tovarišu in prijatelju

v spomin

(Ob tragični smrti dijaka Silija Edija).

Pomladni vetrovi so zaveli čez poljane, narava se budi k novemu življenju, a ti Edi, spis in sanjaš o večni pomladi, ker ti kruta usoda ni dopustila, da se naučijo življenja, po katerem si koprnel, kakor mi vsi. Nemo smo stali ob Tvojem grobu, mi tvoji tovariši, vrstniki in sprem ljevalci v letih zlate mladosti; zri smo v odprti grob, ki nas je oropal prijatelja in bili v mislih pri Tebi v onostranstvu. Ne pozabna nam bodo ostala ona leta, ko si z nami užival čez mladost, ko si z nami trpel in se veselil, nam bil tovariš in prijatelj in vedno nam bod pred očmi vesel in razgiran kakor zadnje popoldne, ko ni še nihče spil, da se že poslavljajo od nas, in ko si bil sam še tako poln življenja in hrepenenja po idealih, ki jih nisi dosegel. Vzletel si kakor ptica v sončni dan, stal si na pragu življenja, bil si nadej staršev, z nami pa te je vezalo prijateljstvo in tovarštvo. Tvoj spomin nam bo svet vedno, ko se bomo zbr

DNEVNE VESTI

— Za zaščito otrok za primer vojne so darovali: Prva Jugosl. samotna tovarna Celje 50 din, elektrarna Vinka Majdiča v Kranju 500 din, Gradjevo predvzpostavljeno Adolf & Ernest Ehrlich v Zagrebu 100 din, Plamen, kovinska zadruga v Kropi 100 din, Remec & Co., tovarna upogojnega pohištva v Duplici pri Kamniku 15 din, Adolf Prah, tovarna volnenih in bombažnih tkanin v Kranju 200 din, F. Remec 500 din, Fran Martinec v Ljubljani 20 din, Siegel in drug v Ljubljani 100 din, Simon Klimanek v Ljubljani 50 din, inž. A. & M. Rudež v Ribnici na Dolenjskem 20 din, Franc Swaty v Mariboru 100 din, Vsem darovalcem se najiskrejeje zahvalujemo.

— Unija za zaščito otrok, Ljubljana, Beethovnova ulica 14.

— Državni dohodki v januarju (v 10. mesecu proračunskega leta) so znašali 1072,5 milijona din in so bili za 6,4 milijona din ali za 0,59% manjši kakor so bili proračunani. Dohodki neposrednih davkov so bili za 54,5 milijona din manjši kakor so bili določeni po proračunu, izredni davki za 16 milijonov, carine 14,4 milijona in monopoli 21,4 milijona din. Večji so pa bili dohodki železnice 80,3 milijona din, taks za 23,8 milijona, trošarine 19,8 milijona itd. Državni izdatki so bili januarja za 121,6 milijona din ali 12,68% večji kakor po proračunu. V 10 mesecih proračunskega leta so znašali državni dohodki 10.522,3 mil. ali 266,8 mil. din manj kakor so bili proračunani, izdatki pa za znašali 9.759,9 mil. din, ali 861,6 mil. din manj kakor so bili proračunani.

— Slabi izgledi za tujski promet. Od velike noči nas loči še nekaj dni, toda prijav tujeve, ki bi hoteli preživeti velikonočne praznike v Dalmaciji, je še zelo malo. Prejšnja leta jih je bilo pred veliko nočjo mnogo več. Vse kaže, da bo letošnja pomladna sezona v Dalmaciji mnogo slabša kakor je bila prejšnja leta.

— Obeta se večji uvoz bencina. Zaradi težav pri prevozu bencina iz nastalo pri nas pomanjkanje bencina in posledica je bila uvedba bencinskih kart. Rečeno je bilo, da je ta ukrep samo začasen, ker dohimo v kratkem iz Rumunije in Amerike dovolj bencina. Te dni res dobimo iz Rumunije po Dunaju večjo količino bencina, dočim se bodo pošiljke bencina po morju zaradi kontrole nekoliko zakasile. Ta bencin bi bil moral prispeti v Split že pred dobrim mesecem, čim dobimo bencin, ki je že na poti, ga bodo lahko lastniki motornih vozil dobivali več na bencinske karte, kakor ga dobivajo zdaj.

— Priprave za novi proračun. Na zadnji seji ministrskega sveta se je obravnavalo vprašanje osnutka novega državnega proračuna. Ki je finančni minister zanj pripravil glavna načela. Glede na ustanovitve banovine Hrvatske bo imel novi proračun nekaj zanimivih novih določb in postavk. Po ministrstvih že pridno pripravljajo vse potrebno za novi proračun.

— Zahteva po likvidaciji SUZOR-a. Po ustanovitvi banovine Hrvatske je bilo načeto tudi vprašanje delavskega zavarovanja. Večina gospodarskih organizacij zahteva likvidacijo SUZOR-a in avtonomijo Okrožnih uradov. Na konferenci obrtnih zbornic v Ljubljani 5. in 6. marca naj bi se bilo obravnavalo tudi vprašanje revizije ustanov socialnega zavarovanja. Sporazumno je bilo pa sicerjano opustiti razpravo o tem vprašanju, ker bo v kratkem sklicana velika gospodarska konferenca, na kateri se bodo obravnavala vsa preostala vprašanja socialnega zavarovanja.

— Monopol na spirit. Na pristojnih mestih so zadnje čase prejel več predlogov, naj bi uvedli monopol na spirit. Monopol na spirit je uvedlo že več evropskih držav, in sicer tako, da je država odkupila trošarino na spirit in razen tega je ustanovljena prisilna prodajna centrala za spirit, da je po nji pod državnim nadzorom vsa proizvodnja spirta. Zdej nekateri strokovnjaki predlagajo uvedbo monopola, ki bi pa ne bi kopija monopolov v drugih državah. Država bi ne odkupila tovarn, temveč bi prevzela samo svojo prodajo spirta kakor pri vžigalnicah in tobaku. Tovarne bi ostale torej še nadalje v rokah zasebnikov, a delale bi samo za državo. Ta predlog na pristojnih mestih resno proučujejo.

— Nova tovarna celuloze v Rusah. Po informacijah, ki jih je prejel Industrijski kurir, bo zgrajena v Sloveniji tretja tovarna celuloze. Zgrajeniti jo namerava emigrant iz Češke R. Deutsch v Rusah. Tovarna bo oskrbovala s celulozo tovarno umetne svile, ki jo namerava zgraditi industrijec Hutter v Mariboru.

— Nov rudnik železne rude pri Prevaljah. Svetozar Milutinov, lastnik trgovske hiše v Zagrebu, ki je nedavno prodal velik hotel »Milinov« za 24 milijonov din, se zdaj prizadeva razširiti premoženje v Poljanah in Zrečah in odpreti rudnik železa pri Prevaljah.

— Razširjenost liste za kontrolo cen. Včeraj se je sestel Odbor za kontrolo cen. Med drugim je razpravljal o razširjenosti liste blaga, ki naj bi tudi spadalo pod kontrolo. Trgovsko ministrstvo je prejelo od raznih strani predloge, naj bi bili vpisani v listo tudi naslednji artikli: galica, kalij, baker, medenina, steklo, koks, loj, bombaž, svila juta in predivo iz teh surovin. Na večerajšnji seji so razpravljali tudi o cenah artiklov, ki so že vpisani v listo.

— Brezposelnih inženjerji in taki, ki iščejo novih službenih mest, se vabijo, da javijo Udruguju jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekciji Ljubljana, svoj točen naslov s podatki o stroki in praksi v svoji evidence.

— Na Perister in Kajmakčalan organizira Srpsko planinsko društvo v Beogradu ekskurzijo planincev smučarjev od 18. m. dalje. Po prihodu v Bitolj dne 18. t. m. se odpravijo udeleženci ekskurzije v koč Begova Česma pod Peristeriom, to je tri in pol ure peš hoje. Za drugi dan je določena tura Begova Česma—Kopanki—Rotinska Reka—Rotinska Kosa—Biroi—Perister 2600 m. — Malo i Veliko jezero do sela Nizopolje, kjer bo pripravljeno prenočišče v prostori osnovne šole. Naslednji dan nadaljuje pot iz vasi Nizopolje na Nedico—Muza—Loš Kamen do karavle Ržanj ali grški meji, kjer bo prenočišče. Četrti dan je sestop v vas Dragos ali Velušin, kar je odvisno od snežnih prilik, nato z avtobusom do vasi Skočivir. Peti dan na Jelak—Kapela na vrh Kajmakčalana do Rajsove karavle pod Fkoko, kjer bo prenočišče. Šesti dan vodi pot Rajso—Fkoka—Belo Grčilo—Bela Reka—Sokokak—Dobro Polje do karavle Krivdici Kamen—Grenčišče. Sedmi dan Kravica—Kozjak

— Golina Urup Reke do vasi Starovina, kjer bo prenočišče v stabu granične čete. Osmi dan iz Starovine v vas Budimire—Petelinska karavla—Skočivir in odtod z avtobusom nazaj v Bitolj, odkoder se vrnejo udeleženci nazaj domov. Pot vodi po zanimivih gorskih predelih, kjer je še snega v izobilju. Vsak udeleženec mora biti zadostno opremljen za navedeno turo. Interesentje naj se prijavijo neposredno na naslov Srpsko planinsko društvo, Beograd, Prestolonaslednikov trg 38-II, kjer dobe tudi vse podrobnejše informacije.

— Uredba o nabavi vojnega materiala iz inozemstva. Ministrski svet je predpisal uredbo o nabavi letalskega in drugega vojnega materiala iz inozemstva.

— Dolet let poslovanja Privilegirane agrarne banke. Pred dnevi je imela PAB 10. redni občni zbor. Po poročilu poslovanja, da je znašal dobiček banke lani 18.200.000 din in da je banka izplačala za kmetijstvo okrog četrtil milijarde din posojil. Od čistega dobička odpade na dividende delničarjev 548.764 din.

— Planinski vestnik. Izšla je 3. številka časopisa, ki budi ljubzen do narave med najširšimi plastmi prebivalstva in ki se posveča tudi vsem vprašanjem alpinizma ne le v Sloveniji, temveč tudi v državi, pa tudi izven nje. Ta številka vsebuje zopet mnogo dobrih prispevkov. Maks Dimnik piše o zimski v gorah, Viktor Pirnat opisuje zimo na Dolenjskem, inž. B. Lavrenčič je napisal članek Grandes Jorasses — Pointe Walker, Pavel Kemperle »Prikanje v belem peku na Veliki planini«, razen tega je pa še med drugimi mnogo zanimivega gradiva.

— Podražitev kruha v Splitu. Včeraj so splitski pekli podražili kruh za 25 par. Zdej stane v Splitu kilogram črnega kruha 3,75, polbelega 4,25, belega pa 4,50 din.

— Koledar »Kmetovalca«. Uprava »Kmetovalca« je razposlala s februarjsko številko vsem naročnikom brezplačen mesečni stenski koledar. Ta koledar predstavlja med Slovenci novost, ki bo gotovo zbudila dosti zanimanja. Na mesečnih listih so namreč po kmetijskih panogah razvrščeni opravi in gospodarstvu, ki jih naj kmetovalec v tekočem mesecu izvrši. Za posebno važna dela v gospodarstvu so na drugi strani priobčena še podrobnejša navodila in prikazane so tudi slike raznega kmetijskega orodja. Koledar je zelo okusno izdelan in je vsak list okrašen s prikupnimi prečelnimi slikami iz kmetijskega življenja v posameznih mesecih. Uredništvo »Kmetovalca« je ta koledar izdelalo z namenom, da bi naročniki lista skozi vse leto opominjali na važnost strokovnega izobraževanja s čitvom, posebno »Kmetovalca«, kakor tudi na najnujnost narčne ureditve gospodarjenja ter na pravočasno in smotno opravljanje raznih opravil v vseh panogah kmetijstva. Te opozoritve bodo kmetovalcem služile kot pobude za samostojno razmišljanje in če bodo koledarju dodali še pripombe glede na potrebe lastnega gospodarstva, kakor priporoča uredništvo, bo tako dopolnjen koledar postal v resnici temeljit svetovalec in opominjevalec za vsakega kmetijskega gospodarja. Važnost koledarja bodo gotovo spoznale tudi razne prosvetne institucije, ki širijo med narodom strokovno-kmetijsko izobrazbo. Zato bi ga naj imele vse ljudske in nadaljevalne kmetijske šole na podeželju, ker jim bo koristilen pripomoček pri razporeditvi učne snovi. Ta koledar koledar prejme brezplačno vsak naročnik »Kmetovalca«. Ker znaša naročnina na »Kmetovalca« le 25 din na leto, naj si list naroči vsak napreden kmetijski gospodar.

— Protituberkulozna zveza v Ljubljani je založila za velikonočne praznike posebno razglednico, ki jo je lično izdelal naš priznani umetnik akad. slikar Maksim Gaspari. Cena je 1 din. Ker je izkupiček namenjen za podporo siromašnim jetičnim bolnikom, naj javnost ne zamudi te prilike za velikonočno voščila in s tem dokaže svoje zanimanje za protituberkulni pokret.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma jasno, spremenljivo in malo toplejše vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 12, v Dubrovniku 11, v Sarajevu in Kumboru 10, na Visu 9, na Rabu 7, v Ljubljani 6,8, v Mariboru 6,5, v Beogradu 5. Dvi je kazal barometer v Ljubljani 763,9, temperatura je znašala 2, na aerodromu — 2,8 C.

— Samonore hrvatskega književnika. Ze pred dobrim tednom si je končal življenje hrvatski književnik in publicist tajnik Zveze hrvatskih vinogradnikov in sadjarjev agronom Dragan Turk. Njegovo truplo so našli blizu Petrinje razmesarjeno ob železniški progi. Dolgo niso vedeli, kdo je samomorilec. Končno so pa spoznali v njem agronoma Turka.

— Drago je plačal kraj rib. V Rogoznici pri Trigiru je hotel kmet Mato Vidović pobijati ribe z dinamitom. Dinamitna patrona mu je eksplodirala v roki in Vidovića je vsega razmesarilo.

— V Sofiji oboje naš državljan. Včeraj je bila pri okrožnem sodišču v Sofiji izrečena sodba v zadevi jugoslovenskega trgovca Sretena Krstića, ki je bil obojen, da je v nedovoljeni trgovini z devizami povzročil državi veliko škodo. Obojen je bil na 3 leta strogega zaporja in plačilo 1.000.000 din odškodnine, odnosno če ne plača, da odsedi še 6 mesecev zaporja. V Sofiji je za razpravo, ki je trajala 16 dni, ves čas vladalo ogromno zanimanje.

— Ukradena zlatana. V skofji Loki je bila dan izvršena drzna tatvina dragocenosti. V kopalnici posestnice Eli Homanove se je vtihovali izredno spreten tat in ji odnesel ovratno zlato verižico in platinasto zapesnilico s polnimi briljanti, povrh pa še nekaj toaletnih potrebščin. Škoda znaša 15.000 din.

— Neznančeva smrt. Predmnočnim se je zgledil pri posestniku Francu Štefetu v Trstenjaku blizu Golnika na Gorenjskem okrog 60letni neznanec, ki je bil zelo slabo obložen in precej naglušen. Prosil je šteteta za prenočišče, ki ga je dobil v hlevu. Naslednje jutro so našli domači neznanec mrtvega. Kdo bi bil neznanec, še ni ugotovljeno, ker ni imel pri sebi nobenih dokumentov. Truplo je bilo pokopano na tamonjem pokopališču.

— Tatvina koleca na črnihah. Ispred gostilne »Murnick« na Črnihah je bilo v nedeljo ukradeno sivomodro pleskano kolo, znamke »Triumph« s tov. štev. 720.247 in evidenčno štev. 112.794. Ukradeno kolo, last Vinka Stuparja iz Gmajne, ima nazaj obrnjeno krmilo, oba obroča kromirana in dinamo svetilko znamke »Bosch«. Tat je mogel odpeljati kolo samo tako, da je popreje preplil veliko ključavnic na torpedu.

Iz Ljubljane

—lj Državna bolnišnica za ženske bolezni v Ljubljani sporoča, da je pristisnena omejitvi sprejemanje porodnic in bolnic na najnujnejše in najpotrebnejše primere. V zavodu prihaja že od januarja neprestano tako veliko porodnic in bolnic, da so nastale velike zadrege, kam položiti ženske in kako jih varovati pred okuženjem. Prostori se ne morejo čistiti in zračiti, posteljno perilo se ne more redno prati in razkuževati, osebe je preobremenjeno. Tako od dneva v dan raste nevarnost, da se pojavi epidemija okuženja. Uprava bolnišnice zato opozarja občinstvo in zdravniške, naj iščejo pomoči v porodništvu samo one porodnice, ki doma zaradi slabih socialnih in higienskih razmer ne morejo roditi, in one, pri katerih sta zdravnik in babica ugotovila nepravilnosti ter jih z ustreznimi priporočili poslala v zavod. Posebno naj Ljubljankam ostaja doma, ker je v Ljubljani dovolj babic in zdravnikov. Da se izogne večjim nevarnostim, bo uprava bolnišnice odklinala vse porodnice in bolnice, pri katerih se ne bo mogla prepričati, da jim je s prejem v zavod zaradi težkih nepravilnosti in bolezni ali zaradi neugodnih domačih razmer res nujno potreben. Porod v domači hiši je varnejši nego porod v prenapolnjeni in higijensko domankljivi porodnišnici.

—lj Ptiči se ženijo. Danes Gregor ženi ptiče in menda smo prav zaradi tega dobili nekoliko toplejše vreme, ki nam tudi v resnici iluzijo prihajajoče pomladi. Čeprav je bila noč jasna, je bilo davi v Ljubljani že 2 stopinji nad ničlo. Sonce je sijalo že na vse zgodaj, niti megle ni bilo, v resnici najlepši dan za ptičjo svatbo. Zato se je tudi zjutraj v Tičijah že oglašal kos v zboru drugih krljatih pevcev.

—lj Zanimiv literarni večer bo v petek v Ljubljani (v Delavski zbornici) in zanj vlada še tem večje zanimanje, ker v Ljubljani že del časa niso stopili pred javnost naši literati. Svoja dela bodo čitali I. Torkar, L. Klavuta, L. Mrzel, J. Kranjc in V. Bartol, torej trije že dobro znani pisatelji mlajšega rodu in dva mlada talenta, ki sta se začela uveljavljati z lepim uspehom zadnje čase.

—lj Nastopno predavanje na univerzi. G. priv. docent dr. Adolf Vogelink bo imel v četrtek 14. t. m. ob 12. v zbornici na univerzi nastopno predavanje. Naslov predavanja je: »Pomen empirično-statističnega proučevanja konjunktura«.

—lj Ljudska univerza, mala dvorana. Filharmonije. Jutri 13. t. m. bo ob 20. predaval g. dr. Drago Cvetko o snovi: Vloga in pomen glasbe v sodobnem življenju. Vstop prost. 146-n

—lj Orkestralno oboje bo tema predavanju, ki ga bo priredilo Angleško društvo v Ljubljani v četrtek 14. t. m. ob 18. v beli dvorani hotela Uniona. Predavala bo letorica na naši univerzi g. Fanny S. Colpeand. Orkestriki in Sheffieldski otoki leži v Severnem morju na severu Škotske. Južnejši Orkestriki otoki, imajo zaradi živskega otoka zelo miho podnebje in so bili zato že od zdavnja gosti naseljeni. Važni so tudi v strateškem oziru, ker je z njih močeno nadzorovati vsa važnejša pomorska pota v severnem delu Atlantskega oceana in Severnega morja. Zanimivo so ti otoki tudi po svojih arheoloških znamenitostih in zgodovinskih zgradbah; dalje so znani tudi zaradi morskih ptič, ki gnezdiijo v izrednem številu na teh otokih, kjer imajo svoja zatišča tudi atlantski tuljuni. Predavanje bodo spremljali krasne, po večini barvaste skioptične slike.

—lj Umrla so v Ljubljani od 1. do 7. tm. Starša Jos. 79 let, delovodja v p. Ganoni Jožef, 76 let, skladiščnik. Zagar Ivan, 87 let, uradni sluga v p. Gorjane Neža, roj. Markon, 80 let, posestnica. Pipan Ivan, 74 let, sodarski pom., Lenček Josip, 75 let, železničar v p. Masie Jerica, rojena Persič, 84 let, vdova žel. podružnica. Vrbinca Anton, 41 let, sin posestnika, Bizjak Katarina, roj. Kneisel, 72 let, žena mestnega sluga v pok., dr. Jerše Josip, 68 let, profesor v pok., Stanovjevič Dimitrije, 25 let, intenz. poročnik. Breznik Franc, 65 let, delavec. V ljubljanski bolnici so umrli: Varšek Mihael, 52 let, trgovski sluga, Smrečnik Ljudmila, 4 leta, hči zdravnika, Topolčiča pri Slovenjem Gradcu, Balantič Peter, 18 let, delavec, Zagorje, Červan Stane, 32 let, knjigovez, Rožina dotina, Osoinik Ivan, 2 leti, smarčar ob Dreti, arez Gornji grad, Zupane Jože, 87 let, obč. revež, Krka pri Litiji, Jelar Janez, 63 let, dinar, Gornji Brnik, pri Kranju, Laznik Ivana, 10 dni, hči služkinje, Dobrova pri Ljubljani, Mikuš Antonija, 1 mesec, hči batjarja, Raldina, Zore Amalija Marija, 16 let, delavka, Goščić pri Skofji Loki, Santej Viktor, 1 leto, sin posestnika, Razbor pri Zidanem mostu, Pavšek Zofija, 7 dni, hči služkinje, Margetič Franc, 4 leta, sin črkoštavca, Lotrič Antonija, roj. Zebre, 78 let, zasebnika, Keik Ivana, 35 let, žena polic. stražnika, Sili Edvard, 20 let, ključavničar, Rugelj Janez, 2 leti, sin posestnika, St. Rupert, srez Krško, Knavs Ivan, 17 let, delavec, Retje, obč. Loški potok, Camernik Stanko, 1 leto, sin dinarja, Dragomer, obč. Log, Varšek Josip, 73 let, upok. mitniški paznik, Draška Terezija, 74 let, zasebnika, Kalčić Jožef, 64 let, postrežek, Šmid Ivanka, 9 let, hči posestnika, Poljčce pri Begunjah, srez Radovičica.

—lj Za kanalizacijo je v mestnem proračunu za prihodnje leto primeroma nizka vsota, ker se je bilo pač treba zavarovati pred nezaželenimi dogodki in poskrbeti za zaščito življenja in imenja mestnega prebivalstva. Navzile temu je pa mestna občina že razpisala večje dobave za napravo cestnih kanalov, za dobavo litoželeznih izdelkov za kanale in za dobavo cementnih kanalskih cevi za skupno vsoto blizu pol milijona dinarjev. Te dobave so predvidene namenjene za neodložljivo vzdrževanje mestne kanalizacije in tudi za manjše izpopolnitve in povečanja. Če nas pa ne presenetijo neljubni nesrečni dogodki, so že pripravili podrobni načrti za kanalizacijo Trnovca, zlasti pa za kanalizacijo Opekarske in drugih cest, ki bo veljala okrog 1.000.000 din. Tako je tudi že vse pripravljeno za kanalizacijo na Viču, predvsem pa za podaljške zbiralnika ob Gradaščici, kar bo veljalo poldrugi milijon in pa na Dolenjski cesti s stroški poldruga milijona dinarjev. Gotov je pa tudi še splošni osnutek za glavni zbiralnik za severni del mesta od St. Vida do ter za oba zbiralnika ob obeh straneh Ljubljance. Na ta velika dela pa v teh nezamegljivih časih seveda še ne moremo misliti in je treba najprej potakati in shraniti sredstva, saj

Krasen film fantastičnega razkošja, plesa in čarobnega baleta na ledu, pri katerem sodeluje znamenita drsna skupina »The international ice folies«.

JOAN CRAWFORD in JAMES STEWART

KARNEVAL NA LEDU

DANES PREMIERA! — Ob 16., 19. in 21. uri. — KINO UNION, tel. 22-21. Najelegančnejša očarljiva žena Amerike v filmu, ki bo očaral vse gledalce!

Razprodane predstave Vam najbolj izpričujejo lepoto razkošnega orientalskega filma:

AIKSA, HČI PUSTINJE V gl. vlogi: Imperio Argentina, španska gledališka umetnica. KINO SLOGA, tel. 27-30 — Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri.

PREMIERA! LJUBOSUMNOST Vsebinsko zelo bogat film iz zdravniških krogov. Znameniti kirurg ljubi svojo ženo in tudi lepo asistentko. Ljubljen od obeh žena ne more živeti ne brez ene ne brez druge. — Film nudi veliko presenečenj, pa tudi veliko zdravega, prijetnega humora.

LORETTA YOUNG — WARNER BAXTER — VIRGINIA BRUCE KINO MATICA — TEL. 21-24 Danes predstavi samo ob 16. in 21. uri

bo potrebnih kakih 30 milijonov dinarjev. — »Karneval na ledu« v kinu Unionu. Današnja premiera filma »Karneval na ledu« bo za ljubljansko občinstvo senzacija prvega reda. Film je ljubljana romanca, v kateri bomo videli po daljšem presledku Joano Crawfordovo, ki je oboževana zlasti pri ženskem delu občinstva. Videli jo bomo v najelegantnejših toaletah in v filmu, kjer bo pokazala poleg svojih znanih sposobnosti v plesu svojo visoko umetnost kot prvovrstna drsalka. Z njo nastopa in izvaja fantastične senzacije in akrobacije, plesne in baletne točke na ledu najznamenitejša ameriška skupina drsalkov »The international ice folies«. Skratka, film nudi toliko lepote, glasbenega in športnega učinka, da ga bodo gledale z veseljem ne samo ženske, temveč tudi moški. Stroške za izdelavo takega filma premoče edine Ameriki, ki je investirala v to delo lepe milijončke v dolarjih, zato bo pa tudi film s svojim fantastičnim čarom opajal uho in oko slehernega gledalca. (—)

—lj Zaradi blata ali prahu pred glavnim kolodvorom, temveč, železniška uprava. Smo tudi pred kratkim čitali, da v Ljubljani ni nikjer drugje v mestu toliko blata in nesnage, kakor da bi se hotela Ljubljana pred vsem potujočim svetom postaviti, da je v blatu. Nezdovoljineži z blatom pred glavnim kolodvorom ali pa z blatom ob skladiščih šišenskega kolodvora pa navadno zabavljajo na mestno upravo, ker pa ne vedo, da je to zadeva železniške uprave. Masarykova cesta ima dvoje vozilce in le za južno mora skrbeti mestna občina, za severno vozilce ob progi in kolodvoru od Tyrseve ceste pa do skladišč pa mora skrbeti železniška uprava. Gospodarska Ljubljana se upravičeno pritožuje na obupno cesto pred kolodvorskimi skladišči in v odzoru za zimske pomoči je bila sprožena misel, naj bi akcija za zimske pomoči takovala cesto ob skladiščih. Od tod namreč vozovi nanosijo mnogo blata na Masarykovo cesto, da je vedno blatna in prašna, čeprav je tlakovana. Kakor rečeno, pa mestna občina ni odgovorna za blato pred kolodvorom, temveč železniška uprava. Zdelja vse Ljubljane in potujočega občinstva je pač ta, da bi se Ljubljana pred vsem potujočim občinstvom ne postavljala vsem z blatom, najbolj pred glavnim kolodvorom.

—lj Ugotovitev. Pretekli teden smo poročali o nenadni smrti dijaka Edvarda S. stanujočega pri starših na Grajski planoti 1 in izrazilo domnevo, da ni izključen samomor. Nesrečni mladenič je namreč legel zvečer k počitku, ob 21. pa je bil že mrtev. Po zdravniški ugotovitvi je umrl S. zaradi hudega napada ledvične bolezni. Njegova smrt je tem bolj prizadela nesrečne starše, ker jih je sin podpiral z zaslužkom od instrukcije.

—lj Ujeze dvajseti na Sentjakobskem odru. Sentjakobčani bodo ponovili duhovito Nušičevo veseligr »Ujeze« v petek 15. in soboto 16. t. m. ob 20.15. Igra je doslej izreden uspeh, saj jo bodo ponovili v eni sezoni že dvajseti. Ker so bile vse predstave popolnoma razprodane in je tudi pri zadnji predstavi odšlo mnogo ljudi brez vstopnic, jih kupite že v predprodaji od danes v društvenih prostorih v Mestnem domu. Čisti dobiček petkovke predstave so Sentjakobčani namenili kot veličnokočno darilo rodbini obolega slovenskega skladatelja Marija Kogojca. V nedeljo 17. t. m. ob 20.15 se bo ponovila zabavna veseligr »Pekovska«.

—lj Kritiki znanega lista »Česke slovo« piše o kvartetu Poltronieri sledeče: Vsakdo iz četvorice teh umetnikov je gospod na svojem instrumentu, in njihova skupna igra je najpopolnejša. Člani kvarteta so štirje virtuozci, ki s polnim razumevanjem in umetniškim čutom delujejo v skupnosti. Primarni kvarteta gospod Alberto Poltronieri ima pa vse vrline klasičnega violonista. Koncert kvarteta Poltronieri bo v veliki filharmonični dvorani v petek, 15. t. m. ob 20. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Nenadna smrt. Policijska komisija je bila sredi plovana v prostore Tehnične srednje šole, kjer je nenadno umrla 77letna svažilica Elizabeta Javoršek, stanujoča v Svabičevi 15. Javorškova je, kakor vsak večer tudi sredi svažilice hodnica, in pomagala ji je njena vnukinja Marija Javoršek. Stara žena je delala v umivalnici, kjer jo je našla kasneje vnukinja mrtvo na tleh. Komisija, v kateri sta bila dejavni uradnik g. Ignac Tomić ter zdravnik dr. Lužar, je ugotovila, da je stara žena zadela srčna kap in je bilo truplo po zdravniškem ogledu odpeljano na proskuto.

—lj Deteljno seje je prodaja. Včeraj je bil nekje v mestu arctiran delavec M. J., ki je nosil s seboj vrečo, v kateri je imel nad 20 kg deteljnega semena, ki je zelo drago. Mož je na policiji zatrjeval, da je vrečo z lucerno našel nekje ob dolenjski progi, kar pa najbrž ne bo res.

—lj Italijanski godalni kvartet je komorno združenje svetovnega slovesa, ki koncertira stalno po Italiji, Nemčiji, Franciji, Češki, Angliji, Španiji, Holandski in Egiptu. Ob priliki koncerta v Parizu je praski »Figaro« priobčil sledečo kritiko: Kvartet Poltronieri predstavlja falangno oklidenh virtuzov, ki so z vztrajnim delom in po dolgi tehnični pripravi dosegli sposobnost izvajanja v ekstremnih finasah. Ta kvartet poseduje vse svojstva, ki jih zahteva tradicija kvartetne komorne glasbe; to je najpopolnejši ansambl, kar nam jih je doslej poslal Italija. Ti svetovni umetniki koncertirajo v Ljubljani v

petek, dne 15. t. m. ob 20. uri, v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu je Mozartov kvartet B-dur, Pich-Manglagalljev kvartet v g-molu op. 18 in Ravelov kvartet. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Sledeča javna produkcija državne glasbene akademije in Glasbene srednje šole bo v četrtek, dne 14. t. m. ob četrtna 7. v veliki filharmonični dvorani. Nastopijo učenci solopetja, klavirja, violine, klarineta in teret rogov.

—lj Kljub vsemu bo vendar »šoro pomlad, ki naj nam prinese cvetice. Katere cvetlice so primerne za naše prilike in kako jih najlaže vzgojimo, o tem bo predaval v sredo dne 13. t. m. ob 19. (7. uri zvečer) v kemijski dvorani I. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici g. Jože Kregar pod naslovom: »Cvetlični izbor za mali vrt ob hiši.« Predavanje, ki je zadnje v tej sezoni, bodo pojasnjevale skioptične slike. Vstop prost. Člani in gostje vabljeni.

—lj Cenjeno občinstvo vabimo, da se v čim večjem številu udeleži današnje orkestralne produkcije naše nove državne Glasbene akademije, ki bo ob tej priliki pokazala svoje dosedanje delo, in tako v polni meri potrdila svoj raison d'être. Produkcija se vrši danes ob četrtna 7. zvečer v veliki filharmonični dvorani. Program za 3 din velja kot vstopnica.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 12. marca. O sleparskih krošnjarih, ki povsod poščejo svoje žrtve, smo že večkrat pisali in svariili ljudi pred njimi. Oni dan sta se zgledila dva taka sleparja pri nekem zdravniku na Resljevi cesti in mu ponudila v nakup 28 m glasbe platna po din 55. Zdravnik je platno res kupil, pozneje je pa ugotovil, da platno ni pristno, marveč le manjvredna bela tkanina, ki pa je bila umetno skrojena, da se je zdelo prav gosta in trdna. Prodajalca sta bila baje iz Nemčije, prvi star okrog 45 let, srednje postave, drugi pa star okrog 50 let, že sivkastih las, v modernem plašču in svetli obleki. Zdravnik, ki je povedal, da sta ga sleparja oskodovala za okrog 700 din, trdi, da sta bila prodajalca skoro gotovo žida.

Policija je včeraj izsledila in aretirala 24-letnega Martina C. iz Ljubljane. Fant je zadnji čas lovil žrtve med trgovci in obrtniki in sicer na račun svojih poštenih sorodnikov. Pred dnevi se je zgledil pri nekem trgovcu na Mestnem trgu in naročil za svojo teto lep servis in nekaj druge steklenice, ki jo je tudi takoj odnesel, rekoč, da bo teta račun poravnala naslednji dan. Prisileparjeno steklenico je že popoldne prodal globoko pod ceno in se zatekel še istega dne k nekemu drugemu trgovcu, kjer je naročil razne drage stvari. Ko se mu je goljufija spet gladko posrečila, je še nadalje obiskoval razne trgovce in obrtnike, pri katerih je jemal blago in ga hitro spravil v denar, tega pa zapil in zapravljal v družbi lahkotnega. Mera pa je bila končno polna in se je slepar ujel. Na Kerkovem trgu pod kostanje že od nekdaj radi postajajo sumljivi tpi, ki jih policija od časa do časa razene, a se kmalu spet pojavijo na starem prostoru. Eden takih sumljivcev je v nedeljo vdr v javno stranišče na Kerkovem trgu, kjer je ukradel iz stanovanjskega prostora svažilki Jožefi Štukljevi novo, usnjato ročno torbico in okrog 50 din drobiža.

V lastnem stanovanju v Samovi ulici 4 je bil okraden tudi delavec Avgust Kratj. Tat mu je izmaknil iz žepa suknjica banekovec za 500 din in neopaženo izginil.

Radioprogram

Torek, 12. marca.

— 13: Napovedi. — 13:02: Opoklanski koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 18: Pomladi nasproti. Poje dekliški zbor »Vigrede«, igra radijski

Ženske in naše jadralno letalstvo

Prva Jugoslovenka nad pet ur z jadralnim letalom v zraku

Ljubljana, 12. marca. Že čisto smo čuli o uspehih jadralske šole v Vrhu. Niti hladni in megleni jesenski dnevi niso prekinili aktivnosti visoke jadralske šole v Vrhu. Tako, ko se meteorološke razmere izboljšajo, takoj ko se dvignejo gosti sloji oblakov in megle, se odpro hangarska vrata in že privlečejo neumorni jadralski svoja brezmotorna letala na dan. Malenkostne priprave in jadralska letala potegnejo v višino motorna. Neda- leč od letališča se visoko dviga pobočje Vršake Kule, ki nudi jadralcem najboljše prilike za jadranje.

S toplimi poletnimi dnevi so prenehale tudi ugodnosti za jadranje v termičnih dvigajočih se strujah. Minila je doba nenadnih neviht, ki so neustrašnim jadralcem omogočale polete v daljino in potovanja nekaj sto kilometrov daleč. Le jesenski vetrovi so jadralcem v Vrhu še bili nekoliko naklonjeni. Kadar pihajo ti, jim je dana skromna, toda zadovoljiva prilika za jadranje ob pobočju Vršake Kule.

Bila je sobota. Dan je bil za jadranje ob Kuli idealen. Le nekaj oblakov je viselo v višini 1800 m. Pihal je najpotrebnejši veter za Kulo, zapadnik, v jakosti 8 do 10 metrov na sek. Boljših pogojev za jadranje si mladi jadralski niso mogli zaželeli v teh zimskih dneh.

Že od zgodnjega jutra je bilo na letališču v Vrhu zelo živahno. Upravnik šole je že dočel pilote, ki naj bi to pol polizkušali svojo srečo. Mehaniki so pripravili motorna letala; pregledali so tudi jadralska letala in pripravili vse potrebno. Meteorologi so imeli polno dela, da so izvršili potrebna opazovanja in sončarje zrak s balončkom. Podatki vremenskovalne službe so za ves dan obetali vedno vreme z zapadnim kom.

Še nekaj poizkusnih poletov in zadnjih navodil učitelja letanja in elegantno jadralsko letalo se je pričelo dvigati v višino. Pilotirala ga je jadralska letalka gđ. Milinka Amidžićeva, ki je prva v Jugoslaviji dobila diplomu »sportno C«.

Motorno letalo je vodil učitelj brezmotornega letanja g. Paja Crnjanski, poznan o naših jadralskih krogih. Letali sta se dvignili do 750 m višine, nato pa se je jadralsko »obesilo« na pobočje Kule. Pričelo je počasi krožiti in se sprehajati sem ter

tja, pri čemer je dosegalo vedno večjo višino. Kmalu ga je zagrabila močna dvigalna struja in se je letalo vzelo 1180 m visoko, kar je navdalo Milinkine prijatelje z velikim upanjem in uspeh. Vetrer je še vedno poslušno pihal. Letalo je piloto mirno ob pobočju, le tu pa tam ga je vetrovno suvanje včasih pretreslo, kar pa je Amidžićeva spretno popravila s krmilom.

Včasih je na enem koncu nekoliko izgubila višino, vendar pa ji ni bilo treba za to na tla, kajti na drugi strani je nedostatek prav gotovo nadomestila.

Skupina jadralscev na letališču je nepretrgoma zrla v belo letalko, ki je hitelo ob pobočju Kule. Minute so tekale polagoma in že je potekla debela ura, odkar se je letalo odklopilo od motornega. Jadralsce je počasi lotevala nervoznost. Torej že nad celo uro je v zraku, gotovo je že trudna in zakaj ne pristane. Letalo Milinke Amidžić je enakomerno krožilo na valovih zapadnega vetra, ki se je polagoma pojačal na 10 do 11 m na sek.

Sedaj se je tudi »Paja« Crnjanskega postal nemir. Vedel je za tajnost svoje učenke. Ni bila zadovoljna zgolj z diplomo »C«. »Kaj je to, biti prva ženska s »sportnim izpitom C«, je venomer govorila svojemu učitelju, »želela bi dosegla pogoje za »srebrni C«.

Pogoj, ki so bili sicer za krajša jadralska zadovoljiva, vendar niso obetali kakega pomembnejšega uspeha. Za časovni pogoj je potrebnih 5 ur nepretrganega letanja. Toda, ali bo mogla »mala« toliko prenesti, saj je to napor še za moškega? — Paja Crnjanski se ni mogel več vzdržati. Skočil je v svoje letalo in odletel proti Kuli na »obisk« k svoji učenki, ki je še vedno elegantno krožila okrog vrha Kule. Brž je dosegel isto višino kakor jo je imelo jadralsko letalo in se mu približal. Pričel se je nemir pogovor. Z znaki je učitelj dalj vprašanja — znake je dobil tudi v odgovor. Dva iztegnjena prsta sta govorila pilotki, da je že dve uri v zraku. Težko je bilo pokazati vprašanje o utrujenosti. Končno mu je le uspelo. Za odgovor je prejel svež nasmešek, ki mu je tolmáčil: »Prav nič nisem trudna. Izdržala bom še tri ure!« Še nekaj pozdravnih krogov in motorno letalo je odhrumelo nazaj na letališče.

Dan se je počasi začel nagibati h koncu. Tudi vremenske prilike so se poslabšale. Velike kope oblakov so se spuščale vedno nižje. Tudi živo srebro je padlo. Že tistim na zemlji, ki so se toplo oblečeni prestopali z noge na nogo, je bilo hladno in so si meli otrple roke. Dušila jih je skupna misel, kako je sedaj »mala« tisoč metrov nad zemljo, vendar pa še ni kazala nobenih znakov, da bi mislila na pristanek, čeprav je na sebi imela samo poletno pilotsko obleko in usnenj saknjo, ki je najbrž ni mnogo grel.

»Paja« se je vsako uro dvignil z letalom in obiskal svojo gojenko. Vsakokrat ji je s prstom pokazal, koliko časa je že v zraku. Za odgovor je dobil lahke nasmehe prezebljega obraza, ki je izražal to, kar je mlada letalka čutila in hotela doseči. »Izdržala bom gotovo; divno je tu gor.« — Nastopil je kratek jesenski mrak. Jadralski so še komaj zaznavali svetlo piko, ki se je gibala ob pobočju Kule. Oblaki so sedli že na rth grebena.

Amidžićeva ni čutila mraza in utrujenosti, saj jo je vodila edina živa želja, doseči zaželeni cilj — postati prva ženska v Jugoslaviji s »srebrno C« diplomo. Ni se bala temnih oblakov, ki so se kupili nad pobočjem, in mraka, ki je lekal na zemljo. Hotela je pokazati in dokazati, da ne kaže podcenjevati ženskega spola, tudi pri jadraniu ne!

Na letališču so pričeli velike bakle. Novo upanje jo je pripravilo do tega, da je še vztrajala. Čeprav je tudi veter že precej odnehal. Ostala je še med nehom in zemljo, tako dolgo, da je skupen čas njene jadralske znanja 5 ur in 26 minut. S tem je izpolnila prvi pogoj za »srebrni C« izpit kot prva žena v Jugoslaviji.

To je bil za naš ženski svet lep podvig, saj je poleg izpita gđ. Milinke Amidžićeve dosegla s tem jadranjem višinski in časovni ženski rekord v Jugoslaviji.

Želeli je, da bi tudi naše ljubljanske »Milinke«, čim prej dosegle podobne uspehe, saj imajo vendar toliko prilike! Z uanjem, da bomo kmalu lahko kaj poročali o uspehu kake Slovenke v jadralskem letanju, priporočamo, da bi se ta »sinjla« sport razširila tudi med naš nežni spol.

Mali harmonikarji na Viču

Nihče ni pričakoval, da bodo mali harmonikarji pomladki JS iz Domžal dosegli s svojim koncertom pri nas tako krasen uspeh. Vsi prostori za prireditve v Sokolskem domu so bili razprodani in mnogo ljudi ni moglo več kupiti vstopnic.

Ze uvod v prireditev je bil posebno prireden. Mala, ljubka Vida Svetlinova je stopila pogumno pred občinstvo, ga pozdravila in pojasnila namen koncerta. — Koncert je trajal poldrugo uro in navduševal občinstvo od točke do točke bolj. Najprej te harmonikarski zbor zaigral slovensko himno »Hej Slovanci, potem pa štiri narodne pesmice. Nastopajoči so želi viharno »dobravljani«; prav tako je dosegel popoln uspeh tretci — violina harmonika in kitara — odlično so igrali tudi v kvartetu — i harmonike — in dobro se je izkazal duet violine in harmonike. Po odmoru je nastopil zopet zbor harmonikarjev in zaigral nekaj priljubljenih narodnih pesmi. Narodni ples pa, ki ga je sestavila Stana Turšičeva, je bil tako ljubeč ter skladen, da so ga morali ponoviti. Velik uspeh so dosegle tudi tri deklice, ki so ob spremljevanju kitare zapele dve pesmici. Končno so nastopili še harmonikarji solisti, ki so res že pravi mojstri ter tudi pogumno nastopajo. Prireditve je bila zaključena z rajanjem in sokolsko himno.

Vodja harmonikarskega zbora Toni Samaja je lahko zadovoljen s svojim delom in prepričan je lahko, da javnost zna ceniti njegova plemenita prizadevanja, kar se je pač najlepše izkazalo včeraj na Viču.

Brana Petronijević o svoji filozofiji

V četrtek je pod okriljem Filozofskega društva predaval na naši univerzi znani srbski filozof in član Srbske kraljevske akademije g. dr. Brana Petronijević, profesor beograjske univerze v p. Za predavanje je vladalo med našo akademsko mladino in kulturno javnostjo izredno zanimanje, dvorana je bila popolnoma zasedena. Odličnega predavatelja je predstavil predsednik Filozofskega društva univ. prof. dr. France Veber, ki je na kratko očrtal znanstvene žasluge visokega gosta in želel, da bi njegovo predavanje utrdilo pri vseh poslušalcih vero v moč naše filozofije in na njej utemeljene misli o naši narodni zgodnji.

Prof. dr. Petronijević je v uvodu poudaril, da je njegovo predavanje samo informativnega značaja. Ne zahtevam od nikogar, da dejal, da sprejmem moje misli, ki se bodo mnogim morda zdele heretične. Z zadovoljen sem s tem, da razložim svoj filozofski sistem in rezultate, do katerih sem se dokopal v nizu dolgih let svojega dela. Težiče moje filozofije je v teoretični filozofiji in v metafiziki in se področje moje filozofije krije s Descartesovim, ker vsebuje teorijo spoznavanja in metafiziko.

Nato je predavatelj na kratko očrtal vsebino svoje spoznavne teorije. Descartes ni dokazal subjektivnosti čustvovanja in ni rešil vprašanja realnosti zavesti. Dr. Petronijević se je posebno trudil, da ta dva dejstva dokaže. S tem se je poslovlil od največje realizma, katerega je z dokazom o subjektivnosti čustvovanja popolnoma ovrgel. Tako je prišel do subjektivnega in objektivnega spoznavnega idealizma. Dolsledne predstavil je za te vrste idealizem vid predavatelj v Kantu za subjektivni in v Humu za objektivni idealizem. Sam se je opredelil za objektivni idealizem in to prav zaradi spoznanja o realnosti in nezlučnosti zavesti.

Vse to je filozofa Petronijevića dovelo do doktrine empirioracionalizma, ki mu je tudi dokaz, da obstoji svobodna volja v zavesti. Na osnovi tega je formuliral svojo teorijo o spoznavanju, s pomočjo katere

je prišel do svojstvenih pogledov in pojmovanj metafizičnih problemov.

Drugi del svojega predavanja je predavatelj posvetil svoji metafizični doktrini. Opozoril je poslušalce, da je svoja metafizika zgradil na svojstveni geometriji in ni mogelče dometi njegove filozofije brez poznavanja te geometrije. V metafizični zastopa dr. Petronijević stališče monopluralizma, ki predstavlja sintezo Leibnitzove in Spinozove metafizike. Dr. Petronijević smatra, da je svet sestavljen iz monad in predstavlja obstoje substanc. Vsaka monada ima svoje imanentne in transcendentne atribute. Prvi predstavljajo občutenje in čustva, drugi pa zavest in voljo. Materija sestoji iz relativno nezvestnih monad. Transcendentni atributi monad so kvalitativno nespremenljivi, dočim so njeni imanentni atributi podvrženi kvalitativni spremembi. Število monad je enako največjemu možnemu končnemu številu. Ker je število monad končno, je tudi prostor končen. Cas je v smeri bodočnosti nedoločeno končen. V smeri preteklosti pa določeno končen. Ako je svet obstojal že od nekdaj, je mogel obstojati samo kot svet monad, torej v nerazširjenem prostoru in v stadiju nepremičnosti. V primarnem stadiju je bila monada bog. Monade so v nekem trenutku statični stadij in tako je nastal materijalni svet. Glede eksistence boga je predavatelj izjavil takole: Ako bi me vprašal teolog ali v smislu moje filozofije obstoja bog, bi mu odgovoril, da ne obstoja, ker je obstojal samo v enem trenutku. Ako bi me isto vprašal materijalist, bi mu odgovoril, da bog obstoja, ker je obstojal trenutno, kar pa materijalisti ne priznajo. Zaradi tega je najbolj srečna tista monada, ki še ni rojena. Materijalna priroda je božansko nadprirodno porekla.

Iz Kranja

— Gledališki oder Narodne čitalnice uprizoril v sredo 13. t. m. ob pol 21. v gledališki dvorani znano komedijo Ivana Cankarja »Za narodov blagor«.

— Nesreča pri pretakanju bencina. V soboto dopoldne je dobila trolnica gume poljskega bencina, ki ga je bilo treba iz cisternskega vagona pretočiti v tanke in odpremiti z avtomobili v tovarno. Delavci, ki so bili določeni za pretakanje bencina, so kmalu spoznali, da zaradi zamrznjene odvodne cevi ni mogoče izvršiti dela in je vodstvo tovarne, ki je bilo o tem obveščeno, pozvalo trdsko Smolej, naj s parnim ogrevalcem odstrani oviro. Kleparska trdka Smolej je odposlala na kolodvor z ogre-

Nikolaj Roščin:

Obratni kapital

Spoštovana, stara rodbina, bogata in številna. Sklenili so prodati vse, kar se je le dalo in tako so dobili lepe tisočake v takrat najboljši valuti — v angleških funtih. Odpotovali so v Carigrad. Pogovarjalo se je o rodbinski opremlitvi. Na rodbinskem posvetovanju je bilo sklenjeno, storiti patriotično dolžnost do konca. Za ves svoj kapital so stari nakupili krimskega denarja. Trije kovčgi, polni assignacij, so romali žalosno na podstrelje pod opečno streho. Morda še zdaj stojte tam.

Odpeljali so se v Srbijo. Ostal je še »nedotakljiv fond« rodbinski nakit, pristani, ogrlice, broške, zapestnice. Gospa, mila, blagorodna Jelena Ivanovna je sklenila vzeti vajat vladanja v svoje roke. Nedotakljivi fond bi zadostoval takole za pet ali šest let mirnega življenja. Toda, kaj potem?

V srbskem mestecu so najeli najlepše stanovanje, kakršno se je dalo dobiti, opremili so ga drago, kupili potreben inventar, najeli služinčad in nekaj natakarič, pozvali orkester ruskih balalajk in odprli restavracijo. Tu pa tam je zavil v njo srbski kmet ali meščan, naročil je skodelico črne kave, plačal

valno napravo svojega mladega pomočnika Viktorja Batiča, ki se je takoj lotil dela, ne vedoč, da se bo delo zanj tako tragično končalo. Kratek čas nato je namreč ogrelvalna naprava iz neznanih vzrokov eksplodirala in hudo poškodovala 21letnega Batiča, ki je stal v njeni bližini, medtem ko od drugih ni bilo nikoli ranjen. Nesrečnega Batiča so takoj odpeljali v Zdravstveni dom, kjer so mu nudili prvo pomoč in odredili takojšen prevoz v bolnico.

— Brzoturnir brez ljubljanskih šahistov. V petek zvečer se je vršil brzoturnir članov KŠK, na katerem bi morali sodelovati tudi znani ljubljanski šahisti, ki pa se iz neznanih vzrokov turnirja niso udeležili in so morali domači šahisti pomeriti med

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda dln 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

TRAJNO ONDULACIJO

s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah Vam napravi z najnovejšim aparatom za ceno dln 50.— »Salon Merlak«, Sv. Petra c. 76. 320

ZAGREBSKO NOČNO KAVARNO

elegantno urejeno, dobro znano, muzikalno-zabavna karakterja, v najstročjem centru, prodamo z opremo in zalogo običajnih, finih in desertnih vin, šampanjca in žganih pijač. Cisti mesečni dohodek 15.000 din. Cena dln 145.000. Poslovna Pavlekovice — Zagreb. Illica 144. 779

dinar in odšel po prstih, škripajoč z okornimi škornji in občudujoč vse to razkošje, kakršnega še svoj živ dan ni videl.

Po okolici so živeli tudi ruski emigranti. Sreča tak emigrant iz sosednjega mesteca starega znanca in brž jameta obujati spomine na preteklost. Poreče mu:

— Ali veš, kaj mi je šinilo v glavo? Pojdiva v P... tam imam rojake. To so naši ljudje, tudi iz Kijeve, zelo prijazni in gostoljubni.

— Toda, dovolj, saj svoj živ dan nisem bil v Kijevu...

— Nič ne de. Kljub temu pojdi z menoj. Kar pojdi.

Prijatelja sta jo torej mahnila v P. in tam zavila v restavracijo. Jedla sta in pila, včasih sta ostala tudi čez noč. In zopet sta pila in jedla. Ko pa je bilo treba plačati, je gospodinja vedno v zadregi vsa zardela:

— Bežite no, od naših ljudi, od rojakov iz Kijeve naj bi vzela denar? Da vaju le sram ni! V drugačnih časih bi vaju sploh ne poznala več, tako da... Ta bi bila pa lepa. Ne jezita se name. S tem me naravnost žalita... To vama pa že moram povedati kar naravnost.

Čez pol leta je vsa oprema z inventarjem vred komaj zadostovala za pla-

med seboj. Izid je bil tale: 1. in 2. mesto sta zasedla Singer in Martelanc s 7½, tretje mesto Suštar s 7, 4. in 5. Pavlica in Šuc s 5½, 6. Tajnik s 4½ in 7. mesto s 3 točkami Rus. Slede ostali igralci.

— Še dve nezgodi. V soboto se je pripetila v bližini Podbrezja huda avtomobilska nesreča prav na mestu, kjer je bilo v zadnjem času že več prometnih nezgod. Zaradi udarca se je močno poškodoval po glavi inž. Plemelej z Bleda, ki ga je samaritanski odsek gasilske čete v Kranju takoj prepeljal v sanatorij Leončiče. — V nedeljo opoldne je tržiški avtobus »peljal

Dva pestra dneva v gledališčih

Gostje Gostič, Majdičeva, Marušič, Popov in Dečje carstvo iz Zagreba

Ljubljana, 12. marca. Sobota in nedelja sta prinesli v obeh gledaliških izredno mnogo življenja, pester repertoar in v operi rekordno število gostov.

V dramo so imeli celo jubilejno predstavo, 25. uprizoritev tehtne drame žene na Niskavurju. Publika, ki je to učinkovito in globoko čelo finske avtorke Helle Vuolijoki prav izjemno zaljubila, je napolnila gledališče ter ponovno izražala priznanje režiserju dr. Kreftu za izvrstno uprizoritev, Mariji Veri, Miri Danilovi, Janu in V. Juvanovi pa za odlične kreacije glavnih vlog.

Že popoldne je bilo operno gledališče polno, ko je gostovalo zagrebško Dečje carstvo, otroško gledališče z revijalno otroško bajko »Obuti mačke«. Mala Lea Sestak je bila kot igralka in plesalka izvrstna, a tudi ves ostali veliki zbor dece in odraslih igralcev je nudil predstavo, ki je jako ugajala.

Zvečer smo imeli za gosta mladega hrvatskega baritonista Ant. Marušica, ki je nastopil v Glumačih s partijo Tonja oziroma Tadeja. Spoznali smo pevca izredno lepega, topljega glasu in ugodne zunanosti. Prolog je izvajal tako, da ga je občinstvo z navdušenjem priključilo večkrat pred zastor. Vidno je zelo nadarjen začetnik operne kariere, ki obeta v bodočnosti lep razvoj. Ima lahke višine zadovoljivo sredino, a še ne razvite nižine in skromno, nepriljubljeno igro. Po značaju je lirichen bariton, ki bi se po skrbni pevske in igralski soli brez dvoma kmalu usposobil ter postal po lepoti svojega glasu in prikrupnosti svoje osebnosti zelo ustrežljiv operni pevec.

V nedeljo dopoldne je uprizorilo zagrebško otroško gledališče bajko Pepelko in je bilo gledališče zopet nabitno polno dece in odraslih. V naslovni vlogi je nastopila prav posebej mala Darja Gasteiger in zela z Lelo Sestak, ki je predstavljala groteskna miniaturnega dvorskega maršala, vesplošno priznane Otroško osebje je izvrstno vigrano ter nastopa s plesni petjem in govorjeno prozo prav zadovoljivo. V splošnem pa so pevske točke vedoma prenikajo napisane za otroška grla. Prav posebno je ugajal otroški baletni zbor, ki je nastopal kot golobčki. Tito Strozzi kot režiser, Mladen Širola kot mladinski dramatik, Margareta Fromanova kot koreografka ter dirigenta J. B. Širola in M. Kasović cvije so si pridobili

iz Kranja, pa se mu je nekako sredi poti med Kranjem in Naklom zlomil kroglični ležaj na desnem prednjem kolesu. Prisotnosti šoferja se je treba zahvaliti, da je takoj ustavil avtobus in da ni prisiljeval hujše nesreče. Avtobusno podjetje Pernuš je takoj odposlalo na mesto nezgode nov avtobus, ki je po tridesetminutni zamudi odpeljal potnike zopet naprej.

— SK Kranj sklicuje za torek 12. t. m. ob pol 20. v veliko dvorano hotela »Stara pošta« sešestanek vseh aktivnih igralcev, da se izvolijo kapetan nogometne sekcije in tehnični odbor. Udeležba za vse obvezna.

brez dvoma z izrednim trudom zaslug, da je Dečje carstvo tudi v Ljubljani ugodno in priljubljeno otroško gledališče resnične kvalitete.

Popoldne sta gostovala v Tosci zopet Vera Majdičeva in Boris Popov. Gledališče je bilo prav dobro zasedeno ter publika s izvrstno razpoloženima gostoma zelo zadovoljna.

Zvečer pa smo poslušali Dvočakovo »Rusalko« z očitno Heybalovo v naslovni partiji in z Gostičem kot pevski in igralski sijajnim princem. Lupa kot povodni mož, Basičeva kot knežica, Kogejeva kot čaravnica, Sladoljev kot gozdar in Barblava kot kuharček so z orkestrom in zborom pripomogli z vsvo verno, da je bila predstava odlična. Gostič je imel v vsakem pogledu velik umetniški uspeh. Žal, da je bil poset nezadovoljiv.

Fr. G.

Iz Dolenjskih Toplic

— Uprava zdravilišča je razpisala oddajo kopalniške restavracije v najem, ker se čedecadna najemnica in restavratorka preseli v Dobrno, kjer je prevzela v najem zdraviliško restavracijo.

— Sokolsko društvo v DOL. Toplicah je preteklo nedeljo 3. t. m. uprizorilo veseloigro v 3. dejanju »Micki je treba ženina«. Kakor vedno, tako so se tudi za to igro igralci temeljito pripravili in igro dobro našteudirali. Vsak izmed njih se je čim bolj potrudil, tako so zadovoljili številne gledalce. To je bilo smešno po dvorani. Člani igralske družine so ponovno dokazali da imajo veselje do uprizorjanja iger in ker tudi občinstvo rado poseja sokolske prireditve, bi bilo pač želeli, da bi sokolsko društvo uprizorilo čim več lepih iger. Dobro bi tudi bilo, če ki se sokolsko društvo odločilo za gostovanje pri sosednjih sokolskih društvih. Tako bi med bratskimi društvami nastalo neko tekmovalno in izpolnjevanje kar bi bilo igralcem in članom igralskih družin le v korist in spodbudo. Kakor si društva pri prvih telednih nastopih medsebojno pomagajo, tako naj bi bilo tudi vzajemno delovanje v prosvetnem oziru.

V OBSERVATORIJU

— In dvajset let traja preden pride svetloba te zvezde do nas.

— Oprostite, gospod profesor, tako dolgo ne morem čakati.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

OKEHOVA JEDRKA

sortiran cvetlični med in melico dobite najceneje v MEDARNI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 501

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Naznanjamo cenjenim strankam, da gospod

Petek Stanko

ni upravičen

sklepati kupčij in sprejemati denar za

CELJSKO OPEKARNO NA LOZNICI

IN SPODNJI HUDINI V CELJU.

žali s to kuhinjo vsaj deset let... Toda zdaj? Vidim, da brez obratnega kapitala ne gre več... Kar pogledite, dragi Peter Stepanovič, tu imam drobne uhanne, dragocene tako, da bi jim težko došli ceno. Valjalo so se na dnu moje šatule za rodbinski nakit in nikoli mi niso posebno ugajali, tako da me ni niti mikalo, prodati jih... Evo jih... ogledajte si jih. In povejte mi, ali bi dobila zanje vsaj tritisoč dinarjev? Mislite, da bi šlo?

— Mislim, da.

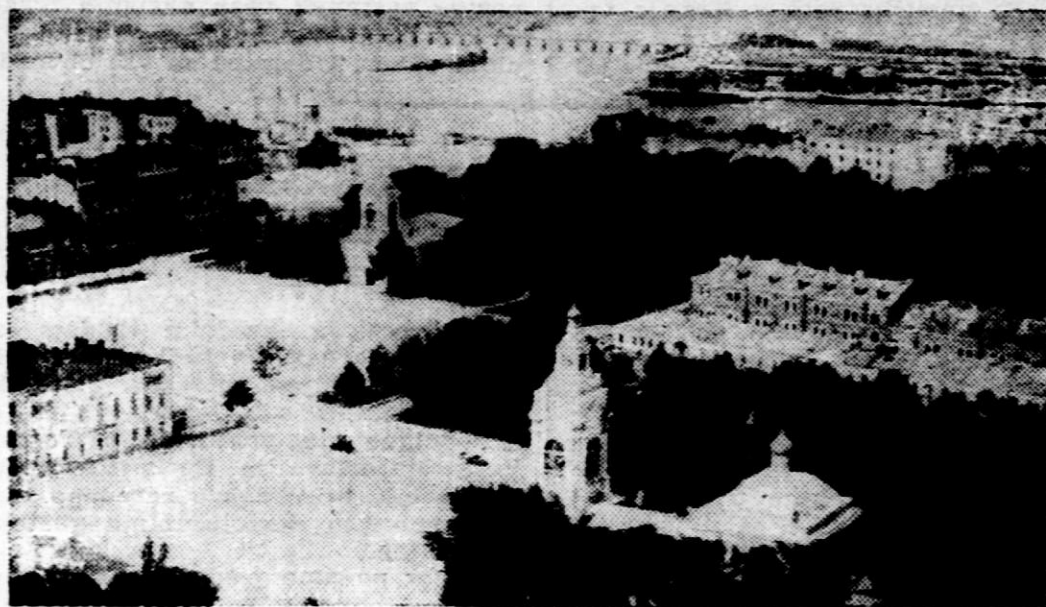
— To je dobro, dragi moj. Hvala vam da ste me rešili. Prosim vas, uredite mi to prodajo čimprej. Saj si že več dni belim glavo, kje bi dobila obratni kapital. Saj veste, čim ima človek v roki gotovino, se takoj dela drugače, pa čeprav je le neznan fond.

— Dobro, Jelena Ivanovna, uredim vam to. Toda povejte mi prosim, kaj boste počeli, ko vam poide tudi ta obratni kapital?

— Kaj potem? No, morda pa to ne bo tako kmalu. A kaj potem? Preostalo mi ne bo nič drugega, nego iskati nov obratni kapital. To je vendar jasno. Trgovina brez obratnega kapitala v naših časih nikakor ni mogoča, to mi lahko verjamete Peter Stepanovič.

V Viborgu, kjer sikajo plameni izpod zaledenelih ruševin

Pretrsljivo poročilo francoskega posebnega dopisnika, ki je dobil dovoljenje za obisk obleganega Viborga

Pogled na glavni trg v Viborgu

Bil sem prvi civilist, piše francoski poseben dopisnik Georges Kessel, ki je taval med zaledenelimi ruševinami Viborga na svojo odgovornost, kakor se je glasila pripomba finskih vojaških oblasti na potnem listu.

Sofer je ustavil na keju in mi velel izstopiti. Po mestu ni mogoče voziti, je dejal, kajti ni nobene ceste več, ki bi ne bila razdrta od granat. Prejšnjo noč sem videl kakih 100 km južno od Sortavala ob luninem svitu tisoče mrtvih sovjetskih vojakov, ki so pripadali 18. sovjetskimi diviziji. Sedaj se mi nudi mrtvaška slika porušenihi Viborga na drugem skrajnem koncu Karelije.

Se pred tremi meseci je bil Viborg na Karelijski ozini lepo mesto, ki je imelo 80 tisoč prebivalcev. Najstarejši del mesta izvir iz 12. stoletja, zgradil ga je švedski graščak Knut Posse. Mesto je utrdil, da bi zaprl pot moskovskim osvajačem. Viborg je kmalu postalo najbogatejše in najvažnejše pristaniško mesto v Baltiku. Turisti so prihajali sem in obdvojali njegove cerkve, stare spomenike, stari utrjeni srednjeveški grad. Veselo in živahno je bilo vedno življenje v tem mestu.

Zadnjič sem videl Viborg pred petimi meseci, ko sem se vračal s fronte ob meji

Karelijske ozine. Mesto je bilo skoraj izpraznjeno, ostalo je v njem še okoli 6000 starejših prebivalcev, ki so se vsi prijavili v prostovoljno pomožno službo za obrambo dežele. V kleti hotela, kjer so bili nastanjeni člani skupin za pasivno obrambo in za obrambo proti letalskim napadom, mi je poveljnik teh oddelkov 25. januarja ponosno izjavil:

»Nad 2000 bomb je že padlo na Viborg in mnogo granat iz dalekosežnih topov na sovjetskih vojni ladjah. Zaradi našega varnostnega sistema in dobro organizirane pomoči pa smo imeli doslej samo 20 mrtvih.«

Fronta je bila tedaj okoli 40 km oddaljena od Viborga. Potnik je lahko dobil sobo v hotelu »Knut Posse« in je lahko kosil in večerjal v hotelu »Espila« od zvokih jazza ali radia.

Nekaj tednov je preteklo od tlej v Viborgu ni več. V paradni formaciji leti pet sovjetskih letalskih eskadril nad Viborgom. Nebo je jasno kakor ribje oko, toda sirene ne tulijo. Kdo naj bi spustil sirene in čemu?

Videl sem že mnoga razdejana mesta kot vojni poročevalci. Tako med svetovno vojno Reims in Louvain, med špansko državljansko vojno Barcelono. Alicante in Ma-

drid. Pod ruševinami teh mest je vendarle še trepetalo življenje. Ostali so okraj, kjer si še srečal človeka in mačke, pse ter ptice, Viborg pa je v nekaj tednih popolnoma izumrl. To je sedaj mrtvo mesto. Sovjetske bombe in granate niso priznale nobeni stavbi v mestu. V Viborgu v zadnjih dveh tednih ni več živega človeka. Tisti, ki so vztrajali do zadnjega, se niso utegnili več umakniti iz mesta zaradi neprestanega ognjenega dežja iz sovjetskih baterij. Srečal sem samo nekaj vojaških patrol, ki so iskale ranjence pod ruševinami.

Na še v nočem ni to mučeniško mesto podobno mučeniškemu mestom v zgodovini. Vse v mestu, kar moli sežgano in podrto v zrak ali kar leži razdejano na tleh, je pokrito z ledom. Težki ledeni stalaktiti se dvigajo proti nebu, ponekod pa sikajo plameni izpod zaledenelih ruševin. Mesto nudi bajno, a grozno sliko.

Stopil sem v staro mesto. Vdiral sem se do kolen v svežem snegu. V teh severnih Pompejih sem se spazil do vrat močno porušene samostana. Odtod sem opazil finsko zastavo, ki plapolala na utrjenem gradu. Slišal sem tudi, kako je v zvoniku grajske cerkve bila ura.

Moj vodja mi je svetoval, naj se vrnem. Že nekaj dni začno sovjetske baterije obstreljevati mesto takoj po sončnem zahodu. Kaj in koga obstreljujejo? sem se čudil. To puščavo podelenih ruševin? Nesmiselno je, je odgovoril sofer, a je tako.

Vrnil sem se na kejo. Opazil sem na snegu odprto knjigo, kar me je presenetilo. Pobral sem knjigo in jo opustil ledenega oklepa. Z začudenjem sem ugotovil, da je delo filozofa Descartesa. Pogledal sem nazgor in videl pred seboj pritrčilo sobo hiše, ki ji je granata odnesla pročelje, v sobi pa knjižnico z znanstvenimi in filozofskimi deli. V tej sobi je prebival kak profesor ali učenjak. Na pisalni mizi je še stal črninik in poleg njega papir, ki ga je led pritrčil na mizo. V duhu sem si predstavljal učenjaka, ki je padel za domovino kakor tisoč njegovih rojakov, a njegovi knjižnici je barbarska granata prizanesla. Položil sem Descartesa na pisalno mizo in tedaj se mi je porodila želja, ne vem zakaj, da bi granata uničila to svetleč duha in simbol svobode. Preden pridejo sovjetske čete v Viborg.

Kaj pa naj počne fant, če vpraša dekleta, kakšno barvo ima najraje, pa mu deklo odgovori, da so ji vse barve enake pri srcu? Ameriški psiholog nam ne daje odgovora na to vprašanje. Taka ženska je najbrž zelo navihana in ji je gotovo že znano, da je mogoče žensko spoznati po njenem navdušenju za barve. Takega dekleta seveda ni mogoče spraviti v zadrego in fant nič ne opravi, če se tako sili v njo s podobnimi vprašanji, ker se kratkoma ne da ujeti.

Razvoj piščanca v jajcu

Da je razvoj piščanca v kurjem jajcu odvisen od toplote, to je že zelo stara izkušnja. Toda šele potem, ko so uporabili valilnico s točno regulirano temperaturo, se je dalo ugotoviti, da se piščanec normalno razvija pri toploti 37,5° C. Pri nižji in višji toploti nastanejo različni izrodki. Piščanec se zvali z dvema glavama ali štiri-

rimi nogami. Različne abnormalnosti lahko povzročimo tudi, če pustimo piščance, da se razvijejo ob nizki ali visoki temperaturi.

Ruski raziskovalec Aleksej Romanov je proučil vpliv toplote na razvoj piščanca in našel je abnormalnih piščancev pri temperaturi 33,5° C — 17,92% pri 37,5° samo 2,12%, pri 40,5° pa 17,5%. Razvoj piščanca traja pri temperaturi 37,5° C 31 dni, nižja temperatura zlasti v prvih 10 dneh zadrži razvoj, višja ga pa pospeši. Temperatura 34,5° C podaljša razvoj za štiri dni, temperatura 38,5° C podaljša razvoj za štiri dni, temperatura 38,5° C ga podaljša približno za en dan. Pri temperaturi 20 do 21° C se razvoj piščanca povsem ustavi. Pri 43° C piščanec hitro pogine. V začetku razvoja piščanca v prvih 10 dneh je piščanec kakor mrzlokrvna žival in torej ne regulira svoje toplote. Pozneje jo pa deloma že regulira. Za prakso se priporoča zvišati toploto v prvih dneh razvoja v valilnicah za 0,25° C, v drugi polovici razvoja pa znižati jo za 1 do 2°. Romanov je porabil za svoje poskuse 13.200 jajc. Njegovi poskusi so bili torej precej dragi.

Zagrebčani plesni prvaki Jugoslavije Ljubljana pa jih po naraščanju in upanju v bodočnost prekaša

Ljubljana, 11. marca. Med sobotnimi plesnimi in družabnimi prireditvami je bila zlasti pomembna prireditev ljubljanskega Plesnosportnega kluba »Revija jazz in ples«. Bila je združena z letošnjim tekmovanjem za prvenstvo Jugoslavije v družabnem sportnem plesu in za naslov prvaka ljubljanskega PSK. kar vse je pritegnilo v okusno okrašene prostore Kazine številne posetnike kljub mnogim drugim in kljub planiški prireditvi. Posebna atrakcija pa je bil tudi nastop znanega našega jazz-orkestra Swing-Rhythm pod vodstvom dirigenta g. Sama Hubada, ki je za uvod odigral dve simfonični skladbi v jazzu, kar je bila za Ljubljano novost. Seveda je odlično izvajanje orkestra pritegnilo vso pozornost občinstva, ki je na koncu toplo aplavdiralo izvajalce. Dirigent je prejel lep lavorjev venec. Po tem posrečenem uvodu je nagovoril prisotne, zlasti pa pozdravil goste iz Zagreba s predsednikom zagrebskega APK g. dr. Durejem predsednik PSK g. Vital Seunig. Ko je izročil častnemu predsedniku ljubljanskega PSK g. inž. arh. Hermanu Husu spominski plaketo in mu čestil v imenu vsega klubovega članstva, je otvoril plesni turnir in predal vodstvo našemu plesnemu moštvu g. Jenku. V vrhovnem razsodišču plesnega turnirja so bili inž. arh. Herman Hus, dr. Durej, Vital Seunig, Stane Vojska in zastopnik tiska, ocenjevali pa so plesni učitelji g. Trost in Jelenc iz Ljubljane, Simončič iz Maribora in član ljubljanskega PSK g. Hribar.

Značilnost letošnjega turnirja, ki se je pod večjim vodstvom hitro razvijal, je ta, da so z edino izjemo enega zagrebskega para tekmovali sami ljubljanci, člani PSK. Kakor je močna udeležba iz Ljubljane razveseljevala in tudi uspehi nad vse častni, vendar ne moremo preiti preko nerazveseljevega dejstva, da so izostali iz iz nam neznanih vzrokov tekmovalci iz drugih mest, ki tudi goje sportni ples. Tudi Zagreb, ki je poslal svoje zastopstvo, nas je razočaral. Dejstvo je namreč, da Zagrebčani kljub uspehu, ki so ga dosegli, ker so osvojili najvišji naslov nima nobenega naraščanja in da je torej »zagrebški« uspeh bolj individualna zasluga gđ. Lili Kastnerjeve in g. Kornela Becića, dveh mednarodno znanih plesalcev in tekmovalcev, kakor pa rezultat vztrajnega dela, s kakršnim se more n. pr. ponašati ljubljanski PSK. Če bo Zagreb nadaljeval v tej smeri, ni več daleč čas, ko mu bodo ljubljanci odnesli še edino trofejo.

Borba v obeh razredih je bila ostra in zanimiva. V razredu B, kjer so nastopili štirje ljubljanski pari v foxtrotu, tangu in angleškem valčku, sta najboljša dva para pokazala velik napredek in ljubljanski PSK lahko pričakuje, da ga bosta v prihodnjih tekmovanjih še častno zastopala. Z majhno prednostjo je zmagal zaslužen par gđ. Pavla Amonova in g. Mitja Novak, ki sta si pridobila pravico za nastop v višjem A razredu. Drugo mesto sta zavela gđ. Majda Brodar in g. Ivan Uličar. tretje pa gđ. Vera Kramer in Bogo Kocijan.

S parom, ki si je priboril vstop iz razreda B, so tudi v razredu A — torej za naslov državnega prvaka in za prvenstvo PSK — nastopili 4 pari. Povedali smo že, da je bil velik favorit zagrebški par, in reči moramo, da je njegova zmaga povsem zaslužena in neoporečna. Čeprav pa sta gđ. Lili Kastnerjeva in g. Kornel Becić zmagala z naskokom 12 toč., imata ljubljanski par g. Fina in Marjan Seunig nikakor ni bil podrejen partner. Zmagovalca sta postala prvaka Jugoslavije za leto 1940.

a drugopolasirana sta si letos že tretjič do vrsti priborila prvenstvo PSK in z njim Stane Seunigov spominski pokal. Veliko vme in volje do uspeha sta pokazala tudi gđ. Silva Zorinčeva in g. Vili Gale, ki sta si osvojila tretje mesto. S primerom vztrajnosti jima ne bo težko resno konkurirati na prihodnjih turnirjih tudi za najvišje naslove.

V dobri uri je bilo tekmovanje zaključeno in ko so bili razglašeni rezultati in razdeljena darila sta ob največjem navdušenju navzočih prvaka Jugoslavije in PSK odplesala častne ples. Ob poskočnih zvokih neumornega Swing-Rhythm se je v glavni dvorani razvila živahna zabava, a nič manj prijetno ni bilo tudi v baru, kjer je za plesalčine in bolj intimo razpoložene skrbel poseben orkester. Zabava, med katero je bila še g. Hribarjeva izvoljena za kraljico revije, se je v največje zadovoljstvo vseh posetnikov nadaljevala do poznih ur. PSK je tudi letos dosegel s svojo prireditvijo lep moralni uspeh.

Iz Kamnika

Uspehi samaritanskega tečaja so se pokazali v petek 1. t. m. na zaključnem večeru, ko so tečajnice gladko odgovarjale na vprašanja, ki jih jim je zastavljal sreski sanitetni inspektor dr. Julij Polec, ki je tečaj tudi vodil. Na zaključni večer so bili povabljeni tudi odborniki sreskega odbora Rdečega križa v Kamniku. Predsednik g. dr. Fran Vidic je pozdravil vse navzoče, posebno pa se navzočega prosvetnega inspektorja v p. g. Josipa Westra, ki je prišel na ta večer kot zastopnik banovinskega odbora iz Ljubljane. Po kratkem pozdravnem govoru g. predsednika o pomenu zaključnega večera je g. Wester izrazil zadovoljstvo nad lepo udeležbo in zanimanjem za tečaj Rdečega križa. Kakor so se prijavljene redno udeleževale tečaja, prav tako so s par izjemami vse prišle tudi k izpitu. Vsaka je dobila legitimacijo, da je diplomirana samaritanka. Po končanem izpitu je predsednik g. dr. Vidic vsem skupaj čestil k doseženim uspehom in jih prosil, naj ostanejo zveste ideji Rdečega križa tudi v bodoče. V imenu samaritank se je g. predsedniku in g. doktorju Polcu zahvalila gđ. Zdenka Fajdiga in vsakemu izročila lep šopek. Tečaj je bil potreben in koristen in se je izvršil v največje zadovoljstvo udeleženk in prirediteljev.

Lovski zbor v Kamniku. Tukajšnje lovsko društvo je imelo v nedeljo 3. marca svoj drugi redni letni občni zbor. Udeležba je bila zadovoljiva. Razprava je potekala v najlepši harmoniji in so bili vsi sklepi sprejeti soglasno. Razburili je duhove le predlog, naj se srujda v lovski kamniškega okraja še bolj zaščiti s tem, da se dovoli samo strel s kroglo. Predlog je za burni debati ostal v manjšini le za tri glasove in je propadel. Več lovskih čuvajev je glasovalo proti predlogu, kar se nam ne zdi v redu. Lovski čuvaji bi se morali glasovanja o tem vprašanju, ki se tiče same lovskega zakonika in njihovih gostov, vsaj vzdržati. Tako se bo v naših lepih lovskih tleh v tem letu ta plemenita divjad še ubijala s šibami in večkrat samo težko ranila, da bo potem v največjih mukah poginila. Apelliramo na zvezo, naj izda odločbo, obvezno za vsa včlanjena lovstva, da se srujda strelja samo s kroglo. — Pri volitvah je ostal ves do sedanjih odbor s predsednikom dr. Francetom Trampušem na čelu. Po občnem zboru so se zborovalci udeležili nagradnega streljanja in skupnega kosila.

Ali more kačji pogled hipnotizirati?

Nova dognanja biologov na temelju poskusov s krastačami

Dolgo so ljudje verjeli, da je strah pred kačami človeku prirojen, da je to nekakšna podedovana zaščitna reakcija. To pa ni res. Novi psihološki poskusi na otrokih so pokazali, da se otroci kač sploh ne boje. Strah pred kačami je torej vcepljen z vzgojo in z vzgojo ga lahko zopet zatremo v sebi. Malo je pa verjetno, da bi do tega prišlo in kače bodo še vedno med ljudmi tako osvržene, kakor so zdaj.

Ni torej nič presenetljivega na tem, da pripisujejo ljudje kačam mnogo zla. Tako so ljudje prepričani, da strupena kača človeka zahrbtno napade, v resnici pa ga piči samo, če je prestrašena in če ne more več bežati pred njim. Kače so baje lokave in zahrbtnje. To lastnost jim pripisuje vsa sveta pismo in ljudje kaj radi govorijo o hipnotičnem kačjem pogledu. Mnoge živali naj bi se ob srečanju s kačo ustavile, kakor da so fascinirane in baje se sploh ne morejo več premakniti. Temu, da more kača svojo žrtev neposredno hipnotizirati, je zoologija že dolgo ugovarjala, ne more pa tega zmotnega naziranja v ljudeh zatreti. Zdaj se je posrečilo novejši biologiji najti za to dozdnevno hipnotično silo, presenetljivo pojasnilo.

Razmerje med kačo in njenim plenom je res neobčajno, samo da zagonetka hipnotična sila svojega izvora v kači kot taki, temveč v vedenju njenega plena. Glavna hrana velikih kač so žabe in krastače, žabe pa seveda niso zadovoljne s tem, da jih kače kratkoma požirajo. Kakor vsako živo bitje, se tudi one branijo, kadar jim preti smrt. Ker se pa morejo krastače premikati le zelo počasi, obsede večino na mestu, pač pa ovirajo sovražnika, kar le morejo, da bi jih ne dosegel. Zelva se ob

srečanju s kačo napihne in s tem postane njeno telo prožno kakor žoga. Tako ji kača ne more blizu. Razen tega iztegne še noge in napne do skrajnosti vse mišice, da je kakor otrpla. Tako jo kača zelo težko požre. Večkrat se ji to sploh ne posreči.

Nekatere vrste žab pa zopet najprej počakajo in ko postane položaj kritičnejši, jo mahnejo proti sovražniku, pripravljene na spopad z njim. Večkrat se da kača zadržati in jo popihla pred razjarenjo žabo. Je pa seveda tudi mnogo primerov, ko ostane ta žabji namer brez učinka. Nepoučen gledalec bi pri tem res lahko prišel do prepričanja, da je žaba zlezla kači naravnost v žrelo, ker jo je pritegnil njen fascinirajoči pogled. Vedeti pa moramo, da je biolog pri svojih poskusih z močno napihnjeno gumijasto palico, ki jo je s kačjimi gibi počasi približeval krastači, dosegel enak učinek, kakor so ga dosegli pripisovali dozdnevno magičnemu kačjemu pogledu. Odnos kače do njenega plena, zlasti do miši, še ni povsem točno pojasnjen. Mnogo pa govori za to, da posvečajo miši počasi bližajočemu se, neznanemu predmetu, recimo kačjemu telesu, zelo napeto pozornost, dokler ni že prepozno, da ne morejo naglo plačati se kači več uiti. Nikakor pa kača ne more hipnotizirati.

Trikrat trojčki, enkrat četvorčki

Zena vinogradnika Gueste v italijanskem mestecu Candaniji je rodila četvorke, med katerimi sta dva ostala živa. Guestova sta poročena šele pet let. V tem času pa sta imela že trinajst otrok, in sicer trikrat zaporedoma trojčke, sedaj pa četvorke. Živih je ostalo samo šest dečkov.

Holandska ima 816 milijonarjev

Po najnovejših statističnih podatkih je priznalo 95% vseh holandskih davkoplačevalcev letne dohodke izpod 5000 cekinov. Med 1056 občinami so našli 130 takih, kjer povprečni letni dohodki ne presegajo 1500 holandskih cekinov. Izmed 6 občin z nad 100.000 prebivalci se lahko ponaša Amsterdam z največjimi povprečnimi dohodki, dočim so ugotovili v Haagu največje povprečno premoženje.

Na vsem Holandskem je priznalo v davčnem letu 1930 816 davkoplačevalcev premoženje nad 1.000.000 cekinov. Premoženje teh milijonarjev, ki plačajo 15% vse dohodnine, obsega 14% obdavčenega premoženja na Holandskem.

Ženske in barve

Če ste v dvomih, kakšnega značaja je vaša izvoljenka ali žena, kar vprašajte jo, kakšne barve so ji najljubše. Po barvah se baje točno spoznajo ženske lastnosti. Tako vsaj trdi ameriški psiholog C. H. Brawn. Dekleta, ki nosijo najraje temnodrebe obleke so bojevite in pogumne. Po obleki se baje najbolje spozna žensko zanimanje za barve. Nasprotno je pa svetlomodra barva znak nežnega, rahločutečega dekleta, ki ima visoko razvit smisel in čut za materinske dolžnosti. Tako deklo postane dobra gospodinja in mati. Dobro tovariško spoznamo po sivi in rujavni barvi, odnosno po njenem navdušenju za ti dve barvi. Taka dekleta nimajo smisla za strast, pač pa kažejo kot zakonske žene mnogo zanimanja za možev poklic. Ženske, ki nosijo najraje črne obleke, so sicer prijazne, toda hladne in trezne. Rade tudi prodro do dna značaja svojega bližnjega. Mosk, ki nočejo, da bi kdo odkril njihove lastnosti, naj se s takimi ženskami ne seznanjajo. Rdeča barva pomeni temperament in željo ženske, da bi bila všeč moškim. Za rdečo barvo navdušene ženske so posebno privlačne v očeh moških.

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

mi njegovo ime tako neprevično izdali. To bi ne bil smešen dvoboj brez vsake nevarnosti, temveč resnično resen boj. Če bi ubil jaz njega, bi tudi vi umrli, kakor pravite. Recimo, da bi bilo tako. Če bi pa on ubil mene, bi vam gotovo vaša dražestna delikatnost ne dovolila omožiti se pozneje z njim. Toda drugače — kaj bi recimo rekli, če bi pogl našega zapeljivca pred sodišče? Če bi dal vaju oba zapreti? Ali pa če bi končno, ko napoči pravi trenutek za to, vzal vam otroka, ki po zakonu pripada samo meni?

Gaetana je odgovorila s samozavestnim glasom: — Storit, kar vam drago, gospod. Ni bila neprevičnost, ko sem vam izdala ime tistega, ki sem mu zdaj udana v telesom. Povedala sem vam vse zato, ker je zdaj vse moje pribežališče v tem težkem trenutku odvisno od tega, kaj je v vas še poštenega, pravičnega in velikodušnega. Če ni moje rešitve v tem, potem je sploh ni nikjer in jaz se

podvržem vsem posledicam svojega dejanja. Ravnanje torej čisto po svoji pravici, pred katero sklonem glavo.

— Moja pravica je tudi zastražiti, skriti vas ali pa odpeljati tako daleč, kakor se bo meni zahotelo. — Nikakor ne, — je ugovarjala. — To pravico ste izgubili.

To je bilo res. Dvajset dokazov njegove nezvestobe bi bilo zagotovilo Gaetani zakonito veljavnost sodne ločitve. Na tem ni mogel Stanislav izpremeniti niti črke. Sicer pa tega niti poskusil ni.

— Jutri izveste, kaj bo moja volja v tej zadevi, — je dejal kratko svoji ženi.

In hitro je odšel brez najmanjših besedice očitka ali žalitve, ki se je njene grobosti in bojevitosti tako bala.

Naslednjega dne grofica de Ferneuse svojega moža sploh ni videla. Ljudje, ki jih je v strahu vpraševala po njem, so domnevali, da je na lovu. Odšel je bil s puško na rami in polnim pasom nabojev. Toda nekaj jo je presenetilo, da je bil to pot vzel samo enega psa in da je odklonil družbo običajnega spremljevalca.

Šele proti večeru je Gaetano do smrti prestrašila razburljiva vest, ki jo je navdala z neizmerno žalostjo. Kmetje so bili prinesli v grad grofa Stanislava ne morda mrtvega, temveč težko ranjenega, z globoko rano na obrazu, s steklenimi očmi, z okrvavljenim obrazom. Bil je nezavesten in v tako težkem stanju, da sploh ni bilo mogoče dognati pravega vzroka težke rane.

— Kaj se je zgodilo?... Naključje?... Zahrbtni napad? Poskus samomora?

Poklicani zdravniki so ugotovili, da je bil grof de Ferneuse ustreljen iz neposredne bližine iz karabinke, da je bil najbrže zadet z boka, kajti krogla mu je bila prebila čelno kost, ne da bi bila prodrla v lobanjo, zdobila mu je koren nosa in pretrgala očesni živec, a smodnik mu je bil osmodil in razmesaril kos obraza. Od tod tako razmesarjeni in s krvjo oblit obraz.

Sodišče je dalo zaenkrat samo splošno izjavo. Ker bi moral po mnenju zdravnikov ranjenec ostati pri življenju, so čakali na pojasnilo, ko bi se zavedel. Drugače se je pa sama po sebi vsiljevala misel, da gre za nesrečno naključje. Strel puške je bil po vseh znakih sodeč slučajen, posledica lovčeve ne previdnosti, ko se je plazil po grmovju. Kraj, kjer so našli onesveščenega grofa, prav v gošči, je tudi govoril za to domnevo. Da so sploh tako hitro našli ranjenca, se je bilo treba zahvaliti inteligenci njegovega psa, ki je bil odhitel iskati na precej oddaljenem polju zaposlene kmete in jih je privlekel k obstreljenemu gospodarju.

Gaetana je takoj pomislila, da si je hotel njen mož končati življenje. Samo ona je mogla gojiti podobno domnevo, kajti sama ona je vedela, kaj se je zgodilo med njima na predvečer katastrofe. In vendar je bil potreben še poseben dojem, ki ga je bila dobila od njegovega vedenja.

Ta razburljivi, bolj čustveni nego brezvestni ali hudobni mož je bil doživel udarec, kakršen spravi

na površje dušne neznanja čustva. V njem se je bila odigrala tajinstvena drama. Zares, nihče ni bil smatral, da je sposoben ubiti se zaradi žene, zlasti pa ne zaradi svoje žene in posebno še, ker je vedel, da ji je edina ovira, da se ne more poročiti z ljubčkom, s katerim ga je varala. Gaetana sama bi bila pred dvema dnevmoma smatrala podobno misel za neverjetno. Njena pozornost se je bila obrnila na Stanislava, ko je stopila predenj s svojim strašnim priznanjem. Z največjim zanimanjem je opazovala njegovo posinelo čelo, njegove nemirne oči, njegove čudno drgetajoče ustne. In nekaj ji je danes šepetalo, da to ni bil napadalcev prst, niti slepa sila veje, ki je sprožila puško. Grof de Ferneuse si je moral sam nastaviti cev na sence, pa je drgetanje ali nerodnost nekoliko odvrnila orožje.

Žena mu je zdaj stregla, hoteč iztrgati ga smrti. Zdravniki so bili že izrekli svoje brezupno mnenje: če sploh ostane ranjenec živ, bo slep.

Bil je dolg boj te robustne nature s slepim naključjem in strežnice-trpinke s pričakovanjem in zopernim osvobođenjem, ki ga ni hotela sprejeti iz rok smrti. S svojimi rokami, ki so tako spretno in rahlo ovijale obveze okrog te ranjene glave, je Gaetana obenem zategovala svoje lastne sponke. Rešiti Stanislava, mar to ni pomenilo odreči se svojim sanjam o srečni ljubezni? In vendar se je z vso vneto lotila svojega dela. Neprestano je potiskala nevarnost k umiku. Nevarnost je bila v začetku oddaljena samo za nekaj sekund, potem se je pa vedno bolj oddaljevala, dokler ni polagoma izginila.

Jadranski stražarji so zborovali

Občni zbor krajevnega odbora in železničarske sekcije JS — Načelna izjava predsednika Oblastnega odbora dr. Pirkmajerja

Ljubljana 12. marca. Ob lepi udeležbi članstva je imel krajevni odbor Jadranske straže v Ljubljani svojo letošnji občni zbor. Predsednik g. Joško Pogačnik se je najprej spomnil vrhovnega pokrovitelja JS Nj. Vel. kralja Petra II., potem je za pozdravil predsednika oblastnega odbora g. dr. Pirkmajerja, zastopnika Kola jugoslov. sester go. Majaronovo, zastopnika CMD g. Cotarja, zastopnika železničarske sekcije JS inž. Pipana in vse zborovalce. Potem se je spomnil med letom umrlih članov uradnika Ivana Gruma, učitelja Karla Goriska, trgovca Karla Sosa, pekarskega mojstra Ferdinanda Tušarja, poštnega direktorja Antona Vagaja, odvetojca dr. Emila Stareta, prof. dr. Pavla Grošlja in predsednika viš. dež. sodišča Ivana Vrančiča. Zborovalci so počastili njihov spomin.

Predsednik se je v svojem poročilu najprej dotaknil vzvišenih ciljev Jadranske straže, potem je pa spregovoril kratko o podrobnem delu k. o. v preteklem letu. Najmarljivejša je bila ženska sekcija. Druge sekcije niso delovale. Pač sta pa marljivo in da je dosegel tudi lepe uspehe, zlasti če upoštevamo nemirne čase, v katerih živimo. Članov šteje 2026. Ob koncu predlanskega leta jih je štel 2216. Poročilo blaginje g. Raika Ogrina kaže, da je finančno stanje v primeru z mnogimi drugimi društvi še dokaj zadovoljivo. Nadzorni odbor je predlagal razrešnico odboru s pohvalo, kar je bilo soglasno sprejeto.

K besedi se je oglasil predsednik oblastnega odbora g. dr. Otmar Pirkmajer, ki je pozdravil zbor v imenu izvršnega in oblastnega odbora. Oba sta ponosna na svojo najmočnejšo enotico. Živimo v časih, ko bi človek mislil, da se hočejo zamajati temelji naše državne tvorbe, toda ti temelji se ne dajo omajati. Prav tako se pa ne dajo omajati niti temelji Jadranske straže, ki je in ostane vsedrjavna organizacija. O kakih plemenitih osnovi JS ne more biti govora, o tem izvršni odbor nikoli ni razpravljajal. Preosnova JS ne bo zadela njenega

bistva. Uresničile se bodo zlasti želje, ki smo jih propagirali iz Ljubljane že več let. Grb JS ostane isti, zastava bo državna, lahko pa bodo zastave JS tudi narodne zastave. Ko se je govorilo na seji izvršnega odbora o spremembi pravil, je podal g. dr. Pirkmajer naslednjo

IZJAVO:

Glede na obširna pojasnjevanja predstavnikov oblastnega odbora JS Beograd in razpoloženja v naših organizacijah v Srbiji, semmenjenja, da more JS upoštevati občutljivost enega dela države v sedanjem trenutku in storiti vse, da organizacija ne bo trpela škode. V interesu je zlasti banovine Hrvatske, da se vprežanje spremembe pravil reši tako, da bodo vsi deli naše države smatrali JS kot skupno organizacijo, ki služi interesu vse države, če propagira in dela za jadransko primorje. Mislim, da se naša organizacija ne more smatrati kot društvo, ki bi moglo obstojati kot pokrajinska organizacija, temveč da je po svoji bitnosti in po svojem cilju vsenarodna in vsedrjavna organizacija prvega reda.

G. dr. Pirkmajer je obljubil, da bo storil oblastni odbor vse, da se čimprej uresniči ideja mladinskega doma na Jadranu. Njegove besede so sprejeli zborovalci s toplim odobravanjem.

Sledile so volitve predsednika upravnega in nadzornega odbora ter delegatov za oblastno skupščino. Za predsednika je bil soglasno in ob živahnem odobravanju ponovno izvoljen g. Joško Pogačnik. Upravni in nadzorni odbor sta ostala ista, le da je mesto premesenečnega podpolkovnika Oblaka zavezel v upravnem odboru major g. Radovan Ulepič. Po toplih pozdravih, ki so jih izrekli občanem zboru zastopnik akademске JS, železničarske sekcije ter moške in ženske podružnice CM za šentpetrski okraj, je predsednik zaključil zbor.

Včeraj je z rednim občinim zborom zaključil leto uspešnega dela krajevni odbor Jadranske straže Ljubljana-Železnica. Občni zbor je otvoril namestnik predsednika direktorja inž. Rudolfa Kavčiča, inspektor dr. Dekleva. Poudaril je, da so železničarji kljub hudim in izrednim razmeram uspešno delali za propagando visoko

kih ciljev Jadranske straže. Prvič so organizirali propagandni izlet na morje in tudi notranje propagandno delo je bilo razmeroma uspešno.

Tajnica društva gđ. Lina Fetičhova je poročala, da je društvo med železničarji v teku zadnjih let vzbudilo zaslužen pozornost. Članstvo se z veseljem in zaupanjem obrača na odbor, ki je pridobil nove člane, nabiral prispevke za letovanje na morju in propagiral lepoto naših krajev ob morju. Kljub številnim upokojitvam je ostalo članstvo na isti višini. Društvo ima zdaj 1010 članov. Manjši uspeh je imelo prizadevanje, da bi pritegnili v krajevni odbor železničarske JS železničarje s postaj, kjer ni krajevnih odborov JS, to so večinoma dolenske postaje. Vsa ob marljivih odborovih zastopa po eno službeno enotico. Zelo je uspelo letovanje na morju s skupino 15 dečkov in 15 deklic, katero sta vodila drugi tajnik g. Skubic in gđ. Hilda Zupančič. Obe skupini sta letovali v Bakarcu. Med letom je tajništvo izdalo 39 članskih izkaznic. Članstvo v vse večjem številu obiskuje morje in se rado ustavlja v domovih JS. Odbor je organiziral propagandni izlet na morje za večjo dečo. Skupino je vodil inž. Ozvald s pomočjo gđ. Osredkarjeve in gđ. Fetičhove ter g. Rada Ozvalda. Potovanje je trajalo šest dni.

Zborovalci so z odobravanjem sprejeli poročilo marljive gđ. tajnice, nakar sta poročala namestnik blaginje g. Janec Košir in za nadzorni odbor g. Nace Iršič, ki je predlagal razrešnico vsemu odboru. Predlog je bil soglasno sprejet. Pred volitvami je predsednikov namestnik g. inž. Dekleva sporočil zborovalcem pozdrave zadnjega predsednika direktorja inž. Kavčiča, nato pa sta zborovalce pozdravila za krajevni odbor JS Ljubljana matica g. polkovnik Viktor Kristan in za oblastni odbor ter za odbor PJS g. Viktor Pirnat. Čestitala sta odboru k uspehu in spregovorila izpodbudne besede, katere so zborovalci vzeli z odobravanjem na znanje.

Pri volitvah je bil za predsednika ponovno izvoljen direktor inž. Rudolf Kavčič z dosedanjimi in nekaterimi novimi odborniki. Odbor je izrekel posebno zahvalo tajnici gđ. Fetičhovi, ki je duša društva, in blaginje blaginju g. Zupančiču, ki je vzorno vodil blaginje od ustanovitve društva do svoje upokojitve.

slednji: 1. Kalisnik Ivan pet in pol točk, 2. Kragelj Mirko in Topolovec Miran štiri in pol, 3. inž. Dobovišek Alfonz štiri, 4. Langus Ivan in Osana Ciril tri, 5. Sila Edmund dve, 6. Sedež Lado eno in pol. Že iz vrstnega reda je razvidno, da so igralci vloga žili vse trud v ta turnir. Nedvomno pa se je še najbolj odrezal g. Topolovec, ki je s precizno in premišljeno igro presenetil vse prisotne. Ker je zelo mlad in že zdaj velik kombinator, se bo prav kmalu uvrstil med najboljše. Klub ima na razpolago še druge mlajše moči, ki redno in marljivo trenirajo z upom v bodočnost.

— Ljubljanski šah. klub poziva vse tekmovalce II. moštva, da se zberejo drevi ob pol 20. v kavarni »Zvezda« zaradi tekme z Dvorskim šah. klubom. — Zrebanje za glavni turnir bo v sredo, 13. III. ob 20. v »Zvezdi«.

Slovenci v Ameriki

V Jolietu je bogorela dvonadstropna hiša znane Slovenke Ane Rogelj. Požar je nastal zaradi slabega dimnika. Ogenj je domalega uničil vse hišo.

V Rentonu je umrl Franc Zagar, star 73 let. Pokojini je bil slovenski pionir na ameriškem zapadu. V Ameriki je živel 40 let. Rojen je bil v Velesovem. V New Yorku je umrla Marija Simončič stara 41 let, doma iz Leskova pri Krškem. V Rock Springsu je umrl Rudolf Straus doma iz Volč. V Elyu je umrla Marija Petek, stara 89 let, doma iz Rakitnice pri Ribnici, od koder je prišla v Ameriko l. 1903. V istem kraju županišča Francu v Chicagu hčer Nežo omoženo Pucelj. v kraju Gary hčer Mario omoženo Ružič. razen tega na 18 vnukov in 9 vnukov. V Steeltonu je umrla Viktorija Vukmanič rojena Sitar, stara 46 let, doma iz Razkrižja pri Ljutomeru. V Trinidadu je umrl Janec Končič, star 72 let. V Duluthu je umrla Teresija Sarabon, rojena Rezek, stara 69 let, doma iz Semiča. V Franklinu je umrl Anton Košir, star 73 let, doma iz Nove gore pri Sv. Križu pri Litiji. V La Salle je umrl Jože Ferkolj, star 50 let, doma iz Mihovca pri St. Jerneju na Dolenskem. V Chicago je umrl Marko Spolizar, star 74 let. V Frontenacu je umrla Marija Kocman, stara 82 let. V Adamsonu je umrla Maržeta Svačič, stara 70 let. V Naticoku je umrla Marija Hauptman, rojena Knačič, stara 43 let. V Star City je umrl Janec Grohar, star 49 let, doma iz Vincarjev pri Skofiji Loki. V Clevelandu je umrl Jože Zajec, star 66 let, doma iz vasi Mali koren. fara Krka na Dolenskem. Razen nje sta umrli v Clevelandu Anton Debelak, star 58 let, doma iz Ribnice. Pavel Znidarski, star 61 let, doma iz Stare vasi fara Videm pri Krškem. Teresija Hočvar, rojena Gričar, stara 60 let, doma iz vasi Grčevje, fara St. Peter pri Novem mestu Marija Zupančič rojena Zupan in Helena Tkalič, rojena Saraga, stara 59 let.

Iz Zagorja

Zagorsko društvo RK. Pred kratkim je zagorski zbor RK na svojem rednem občinim zboru položilo obračun svojega letnega dela. Predsednikom namestnik dr. Slavko Grum se je spomnil trajnih zaslug pred letom umrlega šolskega upravitelja Matije Pelka, ki je bil dolga leta predsednik društva. Društvo je imelo 5 ustanovnih, 22 rednih in 100 podpornih članov. Pomladne mečanske šole ima 111 članov. K nabavi reševalnega avta gasilske čete na Lokah je društvo prispevalo največji delež v znesku 2000 din, prav tako je podelilo razne podpore, med drugimi podmladku mečanske šole za revne otroke. Organiziralo je samarijanski tečaj, ki ga je dokončalo z lepim uspehom 8 moških in 14 žensk starejših letnikov, ki bodo v primeru potrebe ostali v kraju, in 15 mlajših moči. Odbor za zaščito pred napadi iz zraka je imel več uspešnih sreč. Za počitniške kolonije je šel znesek 1000 din, ta vsota letos ne bo v ta namen porabljena, ustanovil pa se bo sklad za dajanje prve pomoči v primeru vojne. Ustanovljen je bil krajevni odbor Unije za zaščito dece, ki ima izvršiti vse naloge v zvezi z morebitno evakuacijo. Predseduje mu g. Pečnik Stanko. Tajništvo naj bi se priglasi vsi starejši vojni neobvezniki, ki znajo šofirati, streči bolnikom, tu pridejo v postev seveda prvenstveno ženske prostovoljke, dalje, ki znajo kuhati, ki bi šivale perilo, opravljale pisarske posle, vse v svrhu organiziranja krajevne vojnne bolnice, ako bi nastala potreba, za kar je treba poskrbeti že v mirnem času. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Slavko Grum, podpredsednik dentist Hribovšek Ivan, blaginjak zobni tehnik Fr. Golob, tajnik Herman Požun.

Iz Črnomlja

Sestanek oficirjev. Ob številni udeležbi je bil v nedeljo sestanek rezervnih oficirjev za črnomljski srez, ki ga je vodil sklicatelj g. Pretnar Slavko, odvetnik iz Metlike. Sestanku je prisostvoval tudi sreski načelnik g. Svetina A., ki so ga navzočji toplo pozdravili. Sklicatelj je obširno poročal o namenu sestanka in potrebi organiziranja vseh rezervnih oficirjev v srezu, s strani udeležencev pa je bilo podanih precej zdravih predlogov v korist organizacije in njenemu članstvu. V pripravljeni odbor Udruženja za srez črnomljski so bili izvoljeni gg. Svetina, Černe, Štrubelj, dr. Malnarčič in Železnik iz Črnomlja ter Pretnar, Črnčič in Bittenc iz Metlike.

Zaprta šola. Izmenjava učnih moči ima za posledico, da je učno delo docela pretrgano v Radenci in Čepeljah. Obe ljudski šoli sta zaprti in z mladino vred čakata oživljenja z novimi učnimi močmi. Učiteljica, ki je bila v Čepeljah priznana kulturna delavka, je bila prestavljena v Šostanj, učitelj v Radenci pa je diplomiral in odšel na mečansko šolo na Jesenice. Šolski mladini gotovo ni v korist že dvomečen odmor med šolskim letom. Stari pričakujejo, da bo prosvetno oblastvo zato pospešilo nastavitve novih učnih moči.

Lep uspeh obdarovanja. Nabiralna akcija za obdaritev strojarskih šolskih otrok v črnomljskem srezu je proti pričakovanju lepo uspela. S pomočjo podpor bomske uprave, društva CMD, odelca učitelje JUU in raznih plemenitih dobrotnikov je bilo zbranih nad 41.000 din, ki so bili v obliki koristnih darov razdeljeni med revno šolsko mladino. Posebna skrb je bila posvečena sreskim obmejnim mešanim šolam v Čepeljah. Zagradecu Mavrovanu in Planini, kjer je dosledno vsak slovenski otrok prejel primerno darilo. To

plemenito delo je v vrstah šolske mladine visoko dvignilo zavest tako v nacionalnem kakor tudi v moralnem pogledu. Mladina, je v vsem obsegu doživela izraženo ljubezen, ki jo je javnost prvič pokazala v izdatnejši meri. Javno priznanje naj bo izrečeno vsem, ki so s svojim delom in darovi prispevali k tako zadovoljivemu uspehu.

Sreski RK v Črnomlju oživljen. V nedeljo 3. t. m. je imel sreski odbor društva RK svojo letno skupščino. V Črnomlju ima Rdeči križ 83 rednih in 63 podpornih članov. Kader tvori seveda državna uradništvo, ker je med 96 člani le 17 privolnikov. Črnomlju sledita dolavna krajevna odbora v Metliki in Radatovcih, medtem ko odbora Črnomelj okolica in Dragatuš sploh ne delujeta. Bolj živahno delavnost v okraju kažejo podmladki RK, ki so organizirani že v 14 šolah in imajo 734 članov ali 14,6% vseh šolskoobveznih otrok v srezu. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika sreski načelnik g. Pavlin Bittnar, v odbor pa Leopold Stibil, Pavel Klemenec, dr. Stefan Šohar, dr. Boris Malnarčič, Drago Vondra, Zanka Miklavc, Roli Turnšek, Slavica Korosek, Milian Vrtačnik in Alojz Setina; v kopalniški odbor: Setina, Gorjup in Pantič, v nadzorni odbor pa: Štrubelj, Presel in Tajner.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. ur. Torek, 12. marca: Strahopetec. Red A. Sreda, 13. marca: Na prisojni strani. Izven. Globoko znizane cene od 16 din navzdol. Četrtek, 14. marca: Strahopetec. Red C. Petek, 15. marca: ob 15. uri: Rdeče rože. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol. Sobota, 16. marca: Asmodej. Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri. Torek, 12. marca: zaprto. Sreda, 13. marca: Lumpacijs Vagabundus. Red Sreda. Četrtek, 14. marca: Balet Hrestač. Jolanta. Red A. Petek, 15. marca: zaprto, (generalka). Sobota, 16. marca: Adriana Lecouvreur. Premiera. Premierski abonma.

Francisco Olea je dosegel s svojo najboljšo opero »Adriano Lecouvreur« zaslužen svetovni slavo. Delo je kljub romantičnemu E. Scribovemu dejanju polno dramatične razgibanosti in čustvenih vzponov, ki so v tenkočutni, melodično bogati in vzorno instrumentirani glasbi našli povsem adekvaten izraz. V zelo hvaležnih glavnih partijah bodo nastopili: Vidaličeva, Franc, Janko, Kogejeva, Zupan, Banovec, Lupša, Spanova, Poličeva in J. Rus. Dirigiral bo A. Neffat. Zrežiral bo delo Ciril Debevec. Premiera v soboto bo za premierski abonma.

Kdor hoče pod najugodnejšimi pogoji vidi predstave druge polovice letošnje sezone, naj ne zamudi prilike, ki se mu nudi z razpisom poletnega abonmaja v ljubljanskem Narodnem gledališču. Podrobnije objave pogojev in repertoarja so na razpolago v pisarni računovodstva v dram-skem gledališču, kjer se tudi sprejema poletni abonma dnevno od 10. do 12. in od 15. do 17. ure, do 20. marca.

Pritožba zagorskih obrtnikov

Zagorje, 12. marca. Odredba Zbornice za TOI v Ljubljani, s katero razpušča kakih sto združenj, je prizadela tudi Združenje zagorskih obrtnikov, ki so na svojih sejah že sklenali s stališču, ki bi preko njih posega v njihove pravice ter po načinih, ki bi jih bilo pripravljena in razlagala, vzbujala uravnoteženo negotovost. Skupno združenje se si osnovali naši obrtniki leta 1907. Skupno pa so potrebe narekemale, da so se organizirali v okviru tega združenja tudi do strokhal. Do zadnjega so vzorno delovali, delavarska, krojaška, mesarska, kovinarska, stroka vsaka v svojem delokrogu, oslonjena na združenje, ki je imelo svojega tajnika. Vseokoli urejeno in uspešno ustanovo pa sedaj omenjeni odlok brez vsakega vraščanja, navajajoč nekake smotre, ki da bi bili bolje dosegljivi, razočarali. Nekaj podobnega se je zgodilo sicer že lansko leto, toda takrat je bilo 24 takih združenj razpuščenih po predhodnem pristanku prizadetih. To je bilo povsem v redu in le v korist stanu. Zdar pa omenjena uredba naravnost dikтира in meče v en koš vse tiste pridobitve, na katere je bil obrtniški stan upravičen pomosen in katerih bi si ne bil v nikakršni drugačni obliki mogel izvojevati. Saj so združenja nastala vsled resničnih krajevnih potreb kot posledica naravnega razvoja, volivnega po posebnih razmerah in potrebah dotičnega kraja. Vse je bilo v naloženem redu, pripravljali so se novi načrti, kar je vnesel posega Zbornica in postavila svoje zahtevo. Odmev in reakcija je živahna ter bo gotovo imela ta korak, če ne zdaj, pa v dozdnihih bodočnosti vse drugačne posledice kakor pa so bili z odredbo previdne, kajti takole komasiranje je vedno dvozen nož, o tem se bomo morda nekoli let prepričali.

Odredba je predpisala za lititski okraj eno samo združenje s sedežem v Litiji, vse drugo mora prenehati. Naši obrtniki so šli eni predlagati z ozirom na krajevne razmere, da bodita dve združenji s sedežema v Litiji in Zagorju, obenem pa je šla pritožba na ministrstvo in banovino, ker o reformi ni bil zaslišan niti vprašan obrtni odsek Zbornice kot glavni zastopnik obrtniških težav. Naši obrtniki smatrajo, da se jim je s to odredbo storila krivica, da radi te reorganizacije ne bodo na boljšem in da jim je bila za vse učečno dolgoletno delo na stanovskem polju na najbolj neprimeren način izrečena nezaukaznica. Slej ko prej pa bodo naši obrtniki, pridružujoč se številnim stanovskim oddelkom v Sloveniji, ki jih je odredba prav tako prizadela, ostali budno in trdno v boju za svoje pravice, v korist dvakrat vaskršne stanovske zavesti. Prestalo je še toliko časa, da se uverjemo, da bo tudi ta boji imel neki dobiček.

Lep pevski koncert na Jesenicah

Obisk koncerta pevskega društva »Sava« je bil rekorden

Jesenice, 11. marca. Pevsko društvo »Sava« na Jesenicah je privedlo v nedeljo zvečer v Sokolskem domu na Jesenicah pevski koncert, ki je v vsakem pogledu dosegel svoj namen. Velika sokolska dvorana z galerijo je bila nabito polna občinstva. Prišli so pevec in prijatelji lepe pesmi iz vsega revirja. Med nešteti delavci, nameščenci, trgovci in obrtniki so bile navzoče tudi vidne osebnosti jeseniškega gospodarskega in kulturnega življenja. Takega obiska in uspeha ni doslej doseglo še nobeno domače pevsko društvo. Podobno udeležbo je imela pred desetletjem ljubljanska Glasbena Matica in pred leti Trboveljski slavski na koncertu na Jesenicah.

Sporod je bil zelo bogat in pester. Nastopili je moški zbor, kvartet, oktet in solistični gđ. Pavla Frlanova in gđ. Alma Jeramova. Izvajale so se skladbe Adamčiča, Aljaša, Gerbiča, Jereba, Juvanca, Maška, Mirka, Kernjaka, Preglja, Ipavca, Chopina. Dvočlana, Rubenstein in Iv. pl. Zajca.

Zbor šteje okoli 35 dobro izvežbanih pevov, ki imajo za seboj dolgoletno pevsko šolo. Med njimi močno prevladujejo basisti in nekaj izbornih solistov. Zbor je vodil pevovodja g. Martin Jeram.

Koncert je otvoril moški zbor z Adamčičovo »Zdravico«. Sledila je Mirkova »Na trgu«, zatem pa večno lepa Jerebova »Roža in pelin«, ki je tako užejala občinstvo, da so jo morali pevec ponoviti. Tudi ostali deli sporeda je bil odlično izveden. Silno je ugajala Pregljeva »Ko sem lani tvoj mlado selc, ki jo je odpel kvartet, in Kernjakeve korodke narodne pesmi, katere je

izvajal oktet in ki so zaključile prvi del sporeda. Dvočlana sta izvedli svoj nalahki spored solistični gđ. Frlanova in Jeramova, katerima je predsednik »Sava«, g. Kandare izročil dva šopka nageljnove, pevovodji g. Martinu Jeramu pa krassen lovorjev venec.

V drugem delu sporeda je moški zbor zapel štiri pesmi, med katerimi je najbolj ugajala Zajčeva »Slava dedu«. Zatem so se zbrali na odru vsi sodelujoči. Zastopnik ljubljanske pevske župe g. Albin Lajovic je spregovoril občinstvu in pevcem nekaj lepih besed, v katerih je očital delo in uspehe slovenskih pevcev v dobi narodnega prepoda in na njihovih izletih po slovanskem jugu. Pevcem je čestital k njihovu uspehu in jih bodril k še bolj uspešnemu delu.

Zbor je nato zapel štiri pesmi, med katerimi sta zelo užgali ruska narodna »Dvanajst razbojnikov« in Aljaževa »Slov na dan«, s katero so vrli pevec dostojno zaključili lepi spored. Pri vsaki pesmi se je odobravanje stopnjevalo, pri pesmi »Slov na dan« pa so pevec izvajali viharne ovacije navdušenega občinstva.

Koncert »Sava« je bil za jeseniško občinstvo pevski užitek prvega reda. »Sava« nam je z lepo pesmijo privedla pravi slovenski večer, ki bo ostal vsem udeležencem v prijetnem spominu. Zvesti v teh hudih dneh nam je lepa narodna pesem tako zelo dobrodošla. Pesem blazi duha, dviga ponos in združuje srca. Želim da bi nam vrli Savani spet kaj kmalu nudili tako lep užitek.

Lov za tatovi

Ljubljana, 11. marca. Pred črno so bili opozorjeni orožniki v Motniku, da je bilo vplinjeno v planinsko kočjo Lipovnico na planini Šipek. Vlomilec je odnesel steklenico joda, precej jastvina, zlasti konzerv, in celo šivalni pribor. Sumljiv vplom je mlajši neznanec, oblečen v modre pumparice, zelenkast jopič in siv povojnik. Pred orožniki je polegel proti Blagovici, kjer je izginila za njim vsaka sled.

Iz kovačnice Alojza Intiharja v Rakovski, v kranjskem okraju, je zmanjkalo več medenastih ležajev. Sprva so domnevali, da je drage ležaje odnesel tat v Kranj in da jih bo tamkaj skušal spraviti v denar, orožniki pa so pozneje dognali, da jih je najbrže spravil v Ljubljano, kjer jih bo skušal vnovčiti. Kot tatuo zasledujejo nekoga Josipa N., ki je znan nepoštenjakovič in se bavi tudi z nabiranjem starega železa, pa je po tatvini izginil iz okolice Kranja.

O krojaču Mihaelu Č., stanujočem v Jelšah pri Šmarju na Dolenskem, so se že nekaj časa širile govorice, da se zalaga z ukradenim blagom. Te dni so orožniki sklepani, da izvrši pri njem preiskavo in mu zaslišajo. Orožniki so res prišli v hišo, vendar prička niso več dobili doma. Č. se je orožnikov prestrašil in pravčasno pobegnil. Pač pa so orožniki našli v stanovanju skrivnega več nakradenega blaga. Zaplenili so 19 kosov kamgarna, sukna ševotsa in cajga, dve sivi, novi suknji, več otroške obleke in nekaj novih nahrbtnikov. Oškodovanci naj se obrnejo po informacije na orožništvo postajo v Šmarju.

Tudi orožniki v Radomlju so te dni lovili drznega vlomilca, ki si je poiskal skrivališče v neki hiši blizu Roči. Po okoliških vaseh so že nekaj časa šušljali, da se je nasešil pri ljudeh v samotni hišici izredno samoljub mlad nepridiprav, ki so ga le tu in

tam videli prihajati ali odhajati. Skrivnost je popolnoma pojasnil šele otrok iz omenjene hiše v šoli, nekak so se orožniki odločili, da sumljivega fanta primejo. Pripravili so mu ponoči zasledo vendar prička niso vlovili. Sumljivi neznanec je pravčasno zavohal nevarnost in izginil skozi okno v gozd. Orožniki so nato aretirali več članov družine, stanujoče v samotni hiši, in na podlagi zaslišanja ugotovili, da jim je usel res že dolgo zasledovan zločinec.

Tovarišu in prijatelju v spomin

(Ob tragični smrti dijaka Silija Edija).

Pomladni vetrovi so zaveli čez poljane, narava se budi k novemu življenju. A ti Edi, spiš in sanjaš o večni pomladi, ker ti kruta usoda ni dopustila, da se naučijo življenja, po katerem bi koprnel, kakor mi vsi. Nemo smo stali ob Tvojem grobu, mi tvoji tovariši, vrstniki in spremjevalci v letih zlate mladosti; zrl si sno v odprt grob, ki nas je oropal prijatelja in bil v mislih pri Tebi v onostranstvu. Ne pozabna nam bodo ostala ona leta, ko si z nami užival čar mladosti, ko si z nami trpel in se veselil, nam pred očmi vesel in razigran kakor zadnje popokline, ko ni še nihče slutil, da se že poslavljamo od nas, in ko si bil sam še tako poln življenja in hrepenenja po idealih, ki jih nisi dosegel. Vzletel si kakor ptica v sončni dan, stal si na pragu življenja, ki ti nade staršev, z nami pa te je vezalo prijateljstvo in tovarštvo. Tvoj spomin nam bo svet vedno, ko se bomo zbrali, kjerkoli in kadarkoli, živeli boš vedno v naših srcih.

Zapustil si nas in odšel tja, kjer ni trpljenja, toda za nas živiš še vedno v naši sredi. Tvoja podoba nam bo vedno pred očmi, ko bo naša pesem poletela v tihno pomladno noč in se razlila od stoličnih zi-

lov Gradu do tihega gaja, kjer si tako rad posedel, se učil in zvečer v naši družbi veselo razpoložen prepeval.

Tvojemu izmučenemu telesu boji lahka zemlja, toda duh bo živel z nami, ker prijateljstvo ne umrje — prijateljstvo je večno.

Tovariši,

Zadnja pot prikljubljene žene

Novo mesto, 11. marca. V Novem mestu je bila 27. februarja popoldne pokopana na mestnem pokopališču splošno znana in priljubljena gospa Marija Pegan, roj. Bizjak, Castiljiva žena, ki je občelka 87 let, je za največje vnuemo opravljala vse do smrti gospodnjake posle v hiši svojega zeta, uglednega novomeškega trgovca in poselnika Josipa Turka. Blaga pokojnica je bila rojena leta 1858 v Gaberju na Gorškem, od koder je pred četrtni 40 leti prispela s svojim zčaj že pokojnim možem in hčerko Marijo v Novo mesto, kjer je vodila takrat splošno znano gostilničarsko obrt pri saltovih poleg železniske rampe v Bršljnu. Po opustitvi te obrti je vodila skupno s hčerko Marijo v sedanjih Brvarjevih hiši na Ljubljanski cesti trgovino, nato pa je prevzela bvlšo Platerskejevo trgovino, katero je vodila do l. 1909. Ko se je poročila njena mlajšica, hčerka Marija, ki je vzela g. Josipa Turka. V trgovini je bila vedno prva, zapustila pa jo je zadnja. Tako je bila v svoji mladosti naučena in v tem delu je živeła skrbna žena vse do svoje smrti. Majhen prehlad je zadostoval, da se jo je v visokih letih prišla pljučnica, ki je blago ženo v nekaj dneh spravila v grob. Vse do zadnjega pa je vodila svoje vzorno gospodinjstvo. Kljub visoki starosti je priljubljena žena skrbno prebrala dnevno časopise in bila o vseh dogodkih v širnem svetu in domačem kraju dobro poučena. Na zadnji poti so jo spremili poleg številnih Novomeščanov, ljudje iz bližnje in daljne okolice, ki so pokojnico poznali po njenih dobrih delih. Bodi ohranjen dobri skrbni materi in ženi svetel spomin, preostalo pa naše iskreno sožalje!

Končan oži turnir

Železničarski šahovski klub v Ljubljani, ki ima svoje prostore v domu glasbene šole v Pražakovi ulici, je pred dnevi zaključil svoj oži turnir. Iz splošnega turnirja, ki je bil razdeljen v dve skupini po osem igralcev, se je po hudi borbi plasiralo v ožje tekmovalce osem kandidatov. Tekmovalce je bilo zelo zanimivo, kajti do zadnjega je bilo odprto vprašanje prvega mesta. Že takoj v začetku se je videlo, da so se gospejo za končno borbo temeljito pripravili in ob taki konkurenci se ni dalo mnogo govoriti o kakem vidnem uspehu kateregakoli tekmovalca. Turnir se je nekoliko zavlekel vsled daljše službene odsotnosti nekaterih igralcev.

Klubiški prvak za leto 1939/40 je postal g. Kalisnik Ivan, ki je s svojo nenavadno dobro igro vzbudil veliko pozornost pri soigralcih. Brez dvoma pa mu je bila tudi precej sreča naklonjena. Mnogo več pa smo pričakovali od lanskega prvaka g. inž. Doboviška. Zanimivo je, da so bile njegove partije proti močnejšim nasprotnikom daleko boljše kakor ostale. Ker pa je sicer eden najmočnejših igralcev, je treba ta neuspeh pripisati edino le njegovemu trenutnemu nerazpoloženju. Že takoj po prvem porazu je bil duševno depimiran, da se ni mogel več dvigniti in opravičiti svoj dosedanjih naslov prvaka. Turnir se je vršil v najlepšem redu in v polnem številu pod predsedstvom gospoda Kraglja, ki je na tem turnirju pokazal neprimerno večje znanje kot običajno. Končni vrstni red je na-

Pomanjkanje osebja v poštni stroki

Z občnega zbora obmejnih poštarnih uradnikov — Lepa bilanca okrevališča po štarjev na Pohorju

Maribor, 11. marca.

Naporna ter izredno odgovorna je služba naših poštarnih uradnikov in poštarjev. Poročilo o stanju te službe so se obravnavale na letošnjem občnem zboru mariborskega pododborja združenja poštarnih uradnikov, v katerem so organizirani vsi obmejni poštarni uradniki. V lepem številu so se zbrali k občnemu zboru pri »Novem svetcu«. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik mariborskega pododborja g. Cunta, ki je pozdravil vse navzoče tovariše, zlasti predsednika ljubljanske sekcije gosp. šturm, upravnika pošte Maribor II in Maribor I, šefa mariborske tehnične sekcije, predsednika celjskega pododborja, načelnika ženskega oddelka ter vse tovariše, ki imajo svoje službeno mesto izven Maribora in ki so se v lepem številu odzvali vabilu na občni zbor. Uvodoma je se spomnil umrlih tovarišev, nakar je izredno poročal o pododborovih prizadevanjih. Služba poštarnih uradnikov je slej ko prej zelo naporna, saj se čuti pomanjkanje osebja.

Tudi dopuste je težko izkoristiti. Dotaknili se je tudi vprašanja napredovanja. Poštni uradniki vzorno vršijo svoje dolžnosti ter zaslužijo upoštevanje svojih želja in potreb.

Zanimivo poročilo o poštarnem domu na Pohorju je podal g. Bernot. Navdal je, da je bilo okrevališče lani bolj obiskano kakor leta 1938. Seveda pa je še precej nepravilnosti, ki bi se morale odstraniti. To pa iz finančnih razlogov sedaj ni mogoče.

Sekcijski predsednik gosp. šturm iz Ljubljane je izredno prikazal težnje poštarnih uradnikov. Izrazil je upanje v boljše bodočnost. V preteklem letu se je stanje nekoliko izboljšalo. Nameščenih je bilo nekaj novih moči. Tudi napredovanje je bilo več. Le finančno stanje je še zmerom slabo. Največ dela daje sekcijemu odboru akcija za zvišanje prejemkov. Članstvo naj se tesneje poveže v svoji stanovanjski organizaciji v prid sebi, narodu in državi. Zatem je gosp. Lenartova iz Ljubljane pozdravila zbrane zborovalce v imenu ženskega oddelka. Naglasila je, da deluje ženski odsek skupno s sekcijem vodstvom za zboljšanje prilik, zlasti za priznanje celokupnih prejemkov poročenim tovarišicam ter za prevedbo vseh še ostalih zvišanih in služiteljskih z uradniško kvalifikacijo na ustreznajočo stopnjo. Horvatova bodri mariborske tovarišice k vztrajnemu organizacijskemu delu. Predsednik celjskega pododborja g. Leitgeb tolaži stanovske pravice in koristi v resno svojih izjavah. Prisrčne pozdrave ljubljanskim tovarišem je sporočil obmejnim poštarjem predsednik ljubljanskega pododborja g. A. f. lenc.

Pri volitvah so bili izvoljeni v vodstvo mariborskega pododborja: Edi Eleš, Kilar, Cunta, Lidija Aleš, inž. Gosar, Ponderlakova, Oblakova, Bernot, Jurman; namestniki: Vajda, Baretova, Lesnikova. Za delegate za skupščino ljubljanske sekcije so bili izvoljeni Bernot, Bizjak, Aleš, Vavovec, Ribarič in Toplič. Občni zbor je sprejel

resolucijo, ki vsebuje med drugim zahtevo, da se začnejo izvajati vse pobude, izražene v resolucijah prejšnjih let.

Pri slučajnostih se je oglasil k besedi bivši dolgoletni ter zaslužni predsednik mariborskega pododborja, poštni inspektor g. Kumer, ki je bil letos upokojen. Prišlo se je zahvalil vsem svojim bivšim sodelavcem a iskreno pomoč, novi upravi pa želi obilo uspehov. Zahvalil se je zlasti članstvu za lepo odhodnico, ki mu je bila prirejena v tovariško slovo. Predsednik g. Cunta poudarja, da je bilo njegovo večletno vodstvo mariborskega pododborja v večini, spretnih rokah. Zasluha poštnega inspektora Kuma je, da se je posrečilo poštnim uradnikom po odstranitvi nešteti težav sedajti lepo okrevatišče ob naši severni meji vrh Pohorja. V skromno priznanje za zasluge bo poletni vžidana na okrevališču Poštne doma na Pohorju spominška pločica, ki naj prida, da pripada glavna zasluga za postavitve doma inspektorju Kumru in dolgoletnemu pododborovemu tajniku Bernotu.

Po odhodu izvenmariborskih udeležencev so mariborski poštni uradniki ostali skupaj in priručno tovariško razpravljali o vseh perečih vprašanjih. Tudi letošnji občni zbor je izprizpal vzorno soglasje in zglede stanovsko vzajemnost naših obmejnih poštarnih uradnikov, katerih službene dolžnosti terjajo zlasti v današnji dobi veliko napora in odgovornosti.

vinogradniški dobili v tem osiru potrebna navodila.

Zanimiva afera. Pri carinskem posredniku š. je bil uslužbenec neki D. Ta je leta 1938 poveril in zapravil okoli 17.000 na škodo neke tukajšnje špedijske tvrdke, od katere je imel za carinskega posrednika dnevno kasirati večje vase za ucarinjenje njenega blaga. D. je vse to lepo priznal. Ko pa je prišla poverba na dan, je hotel carinski posrednik dotičnika takoj odpustiti iz službe. D. ki je poverbo priznal, je toliko časa prošil za obzornost do lastne eksistence ter usode njegove družine in otrok, dokler ga ni carinski posrednik obdržal v službi. Moral pa je seveda podati špedijski tvrdki izjavo, da pristaja na to, da bo poverbeni znesek vračal v večjih mesečnih obrokih. D. je res vračal mesečno po 700 din. Ko pa je šel na dopust, je bilo ob pregledu knjig ugotovljeno, da je D. med tem zopet na škodo špedijske tvrdke poveril okoli 14.000 din. Zaradi tega je bil tudi takoj odpuščen. Iz usmiljenja do njegovih otrok in zaradi obljube njegove žene, odvneti, uradnice, da bo ona vračala poverbeni denar v mesečnih obrokih, ovadba ni bila vložena. Ko so pa pretekli trije meseci in s tem rok za kazensko ovadbo, pa je poslal D. lastniku špedijske pisimo, v katerem zahteva veliko vsoto denarja. Pisimo vsebuje gotove grožnje. Lastnik seveda ni plačal zahtevanega zneska. Sledila je na mariborsko policijo anonimna ovadba. Ta ovadba vsebuje obdolžitev carinskega posrednika in špedijske tvrdke, oziroma njenega lastnika raznih velikih prevar, falzifikacij in drugih manipulacij, pri čemer gre za velike vsote. Na podlagi te ovadbe so oblastva zares uvedla preiskavo. V teku preiskave pa se je pokazalo, da je ovadba neutemeljena in da gre le za maščevanje. Tudi se je ugotovilo, da je napisala anonimno ovadbo žena prizadete uslužbenca D. Zanimivo afera se peča sedaj mariborsko državno tožilstvo. Lastnik špedije je namreč vložil na mariborsko državno tožilstvo ovadbo zoper D. ja in njegov ženo in sicer zaradi poverb, tatvine trgovskih knjig, izsiljevanja, lažne ovadbe in lažnega pričevanja. V mariborskih pravnih krogih se opaža živahno zanimanje za razčiščenje te afe-re.

Vsi oni, ki stanujejo v Mariboru in si še niso pribavili novih poslovnih knji-

žic, ali nameštenskih legitimacij, se opozarjajo, da jih takoj naročijo pri poplavalnem oddelku mestnega poglavarstva na Slomškovem trgu št. 6-1. Zlasti se opozarjajo vsi nameštenci in delavci, da brez teh knjižic ne morejo dobiti zaposlenja in ne znižane vozne po železnici in parobrodih, kakor tudi ne bodo brez knjižice deležni ugodnosti pri javnih borzah dela, niti pri organih delavskega zavarovanja (okrožnih uradih za zavarovanje delavcev).

—Mariborsko vreme. Davi je znatna temperatura —1,8 C, včeraj pa najvišja 6,4. Vremenska napoved pravi, da bo toplejše in vetrovno vreme.

Mestna tržnica v Mariboru

Maribor, 11. marca.

Prejeli smo s prošnjo za objavo: V proračunu mariborske občine za leto 1940-41 se nahajajo večji krediti za realizacijo načrta toli potrebne tržnice v Mariboru. Dvajset let je bilo vprašanje gradnje tržnice na dnevnem redu in letos ga bodo menda pričeli uresničevati. Za gradbo tržnice je določen prostor na severnozhodnem vogalu Vodnikovega trga, ki seza proti jugu skoraj do Drave vključno omejeno cerkveno poslopje. Proti temu pa so pomisleki iz prometnih in gradbenih ozirov. Preveč je iz središča mesta, dovolj je od južne strani po ozkih ulicah otežkočen. Koroska cesta je preobremenjena. Vpoštevati je treba tudi finančno stran, ker bo treba več hiš odkupiti in tudi gradba bo draga. Za tržnico so predlagali več prostorov in sicer Tavčarjev vrtil med Kopališča in Franciškansko ulico, ki bi bil gotovo najprikladnejši iz prometnih in gradbenih vidikov. Je v središču mesta, blizu mestni klavnici, dostopen iz vseh strani. Toda za ta prostor se sedaj zanima druga ustanova. Je pa še drugi prostor, ki bi bil za gradbo tržnice prikladen. Je to prostor med Stolno in Lekaniško ulico. Občina itak misli podreti ves ta kompleks hiš in jih je v ta namen že nekaj odkupila. Tako bi bila tržnica v središču mesta v zvezi z Glavnim in Slomškovi trgom. To bi bila najsrečnejša rešitev vprašanja, kje naj stoji tržnica, ki bi občinstvo in prodajalci tako težko pričakujeto.

Sklad za ljudske predstave na obmejnem ozemlju

Javna anketa — Prižigajmo ljudstvu luč prosvete

Maribor, 11. marca.

Kdor potuje po Slov. gorah, široko po goratem Kobanskem ali Kjerščem, se po našem obmejnem ozemlju, povsod srečava željo preprostega ljudstva po gledaliških prireditvah. V krajih, kjer so tako srečni, da imajo priliko tudi za take predstave, hodijo fantje in dekleta po ure daleč, po slabih zapuščenih ali (zda) polnedeljenih potih k vaju in od vaj v pozni noči zopet domov. In kako pomani so, če se morejo — najraje v nedeljo popoldne — na pripristo prirejenemu odru predstaviti svojemu in sosedom. Nasprotno, kako žalostno izgleda tam, kjer ni take prilike in če je tudi (n. pr. v »prosvetnih« domovih) pa so razmere pač take, da se ne morejo posluževati. Od prvata sem se je na tam polji že mnogo storilo: poleg prosvetne zveze imamo tudi Zvezo kulturnih društev v Mariboru, kjer je po delovnem odrom na razpolago že bogata zbirka primerljivih iger. Vendar pa za redno igranje potrebuje še mnogo manjka. Tam, kjer je za gledališke predstave preobremenjeno tudi v ljudski soli, skrbni učiteljski za omogočanje iger. Toda vsega tudi najbolj agili učitelj ali učiteljica ne zmore. Treba je marsikaj nabaviti, kar stane denar in je treba vnaprej plačati, ali vnapj zaključiti kvedo za izposojene predmete.

Manjka torej za to ljudsko prosveto prirejenega sklada. Tek sklad pa se zelo po-

greša ne le v teh navedenih primerih, marveč tudi za redkeje primere, ko gre za gostovanje poklicnih igralcev na deželi. So namreč primeri, ki je dovolj tudi boljših predstav željnega občinstva, ki se zaradi oddaljenosti ne more udeleževati predstav v Narodnem gledališču, pa bi rado našlo nadomestila z gostovanji poklicnih igralcev. Tam, kjer so za to podana tudi gmočna sredstva je to vprašanje kaj lahko rešljivo. So pa tudi kraji in kraji (n. pr. na Kobanskem), kjer si ljudstvo take predstave ne more privoščiti, pa si vendar želi videti boljše igranje nastopi pravih igralcev.

Ker se od poklicnih igralcev ne more zahtevati, da bi igrali brezplačno, je tak sklad tudi v tem primeru potreben. Da tak sklad je potreben tudi v primeru, če bi igralci hoteli igrati brezplačno (n. pr. za posebne dobrodelne namene dotičnega kraja), pa je raznih drugih stroškov (tautiem itd.) toliko, da bi v takem primeru ne moglo biti poravnane iz dohodkov predstav.

Smo torej zopet pri skladu. Tak sklad bi bil najbrže dobrodošel sploh poželju cele Slovenije. Ker pa imamo že toliko zasebnih in javnih davščin iz naslova za kulturne namene obmejnega ozemlja in je treba izrecno v ta namen najti in določiti samo za to potreben sklad, je najbolje, če se to vprašanje reši poton javne ankete. Kdor ima dobro misel, na dan z njo!

Ker pa so drugi izvoški spoznali člane razposajene družbe, je izvošček zadevo prijavi policiji. Morali so plačati vojnjo iz Kamnice v Maribor.

—Materinski tečaj. Lep uspeh je žela s svojim predavanjem prof. Ostrovska, ki je govorila o tem, da moramo privoščiti otroku iger, sonca in zabave. Tudi predavanje o pravih staršev in otrok je vzbudilo veliko zanimanje. Mariborsko žensstvo bo drevi popolnoma napolnilo dvorano Ljudske univerze, kjer bo predavala naša znana kulturna delavka gospa Angela Votetova o tem, kako vzgojiti narod poštenjaka. V četrtek 14. marca je zaključno predavanje o temi: Naš čas in vzgoja. Predava prof. A. Černež.

—Mariborske tržne cene. V smislu poročila 10 mestnega tržnega nadzorstva v Mariboru so na mariborskem trgu sledeče cene: Meso: teletina 6 do 12, svinjsko meso s kostmi 12 do 13, svinjsko meso izluščeno 14, riba 17 do 18, zajec 15 do 16, slanina 15 do 16, salo 15 do 17, pljuča s srcem 7 do 8, jetra 8 do 10, rebra 13 do 14, glava z jezikom 5 do 6. Zelenjava: krompir merica 13 do 15 din, čebula 3 do 4 din za kg, česen 8 do 10, kislo zelje 4, kisla repa 2, karfiola 2 do 12, kg 10 do 12, hren 7 do 9, italijanska glavna solata 18 do 20, endivija 16 do 20, kg radica 18 do 20, kup spinacea 1 din. Sadje: jabolka 4 do 8, hruške 6 do 8, suhe slive 6 do 10, celi orehi 8 do 9, luščeni orehi 24 do 28, pomaranče 1 do 3,50, zito: liter pšenice 2, rži in ječmena po 1,75, koruza 1,50 do 2, oves 1 do 1,25, proso 2, ajda 1,25, proseno pšeno 4 do 5, ajdovo pšeno 4 do 5, fižol 4 do 6 din. Ribe: karpi 12, belice 8, ščuke 18, morske ribe 10 do 34, morski raki 34 din za kg. Mlečni izdelki: smetana 10 do 12,50, mleko 2 do 2,50, surovo maslo 32 do 36, čajno maslo 36 do 40, kuhano maslo 36, domači sir 10 din. Jajca 0,75 do 1 din. Perutnina: kokoši 22 do 32, par piščancev 30 do 68, purani 35 do 60, race 18 do 24 din. Domače zajce prodajajo po 6 do 50 din. Krma: sladko seno po 115 do 140 din za 100 kg, kislo seno po 90 do 100, otava po 145 din.

—Zanimivo predavanje je bilo snovi v Ljudski univerzi. Predaval je univ. docent dr. Anton Ocvirk iz Ljubljane o poučni temi, ki se nanaša na socialne probleme v sodobnem slovenskem romanu. Odlični predavatelj, ki je bil deležen navdušenega priznanja, je tehtno razčlenil razvoj sodobnega slovenskega romana ter izluščil iz njega aktualne socialne probleme, ki tarejo našo zemljo in našega slovenskega človeka.

—Obesnega so našli davi v Račah 71 letnega kočarja Ivana Preglja. V zadnjem času je večkrat tožil, da se je naveličal življenja.

—Vlom. Danes ponoči je bilo vlomiljevo v mestni socialni politični urad. Vlomilec so odprli prostore s ponarejenimi ključi in odnesli ročno blagajno s 3.000 din gotovine, hranilne knjižice ter več dokumentov. Skupna škoda znaša 10.000 din.

—Jubilej. 60letnico rojstva obhaja te dni g. Rudolf Sertič, aglini tajnik mariborske sekcije Avtomobilskega kluba. Slavljence je se ves mladostno zravnani in prožen. Doma je iz Grmočja. Prvotno se je posvetil častniški stroki. Leta 1918 je prevzel ravnateljsko mesto ženske kaznilnice v Begunju. Po prevratu je prišel v Maribor in postal ravnatelj tukajšnje moške kaznilnice. Leta 1923 je bil upokojen. Spričo svoje ljubizneve korektnosti si je pridobil v vseh krogih iskrene simpatije. Na mnoga leta!

—Otok je bil mrtve vržen v Muro. Poročali smo o najbi utopljenega otroka v tovrniškem kanalu na Sladkem vrhu. Prvotno so domnevali, da gre morebiti za zločin. Pri sodni obdukciji pa se je pokazalo, da je prišel otrok mrtve na svet in da je bil nato vržen v Muro. V kanalu je ležal 20 dni. V obdukciji komisiji sta bila zdravstveni inspektor dr. Jurečko in preiskovalni sodnik dr. Lampret.

—Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Maverjane lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici 12, tel. 28-12, ter Vaupotova lekarna pri Anghu varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 22-13.

—Škoda zaradi pozebe po vinogradih in sadovnjakih. Posledice letošnje hude zime se čutijo tudi po obmejnih vinogradih in sadovnjakih. Pri tukajšnji Vinarski in sadjarski soli so ugotovili posebne zlasti pri breskvah, marelicah in trešnjah. Glede jabolčan menijo, da ne bo prehudih posledic pozebe. V vinogradih mariborske Vinarske in sadjarske šole je precej občutna pozeba pri moljavcu. Zanimivo je, da je pozeba hujša pri trsuji pri tleh, kakor zgoraj, četudi so bili nježi ležati trsi zaščiteni v snegu. Stanje v zavetnejših legah ni še pessimistično. Gotovo pa je, da je splošna škoda precejšnja. Obmejni vinogradniki so zaradi pozebe zelo v skrbeh, ker bo treba pri rezi trsa posebne previdnosti. Dobro bi bilo, ko bi naši obmejni

Langov prvi dolenski klient

Cigan Šimon Held dvakrat pod vislicami · 3. marca 1900 obešen

Maribor, 11. marca.

Tega dne pred 40 leti Simonu Heldu tam doli v metropoli moje rodne Doljenske nišo pomagali vsi njegovi triki, da si še enkrat reši ali vsaj podaljša življenje pod vislicami. Vse preveč je bil že leto prej izbral dobroto zakona in potrpežljivost svojih sodnikov od prve do zadnje stopnje. Tudi njegov zagovornik dr. Segula in njegov spovednik tolažnik kapiteljski prost dr. Elbert mu nista mogla več pomagati. Sellingerjev naslednik Lang se ni hotel vrniti »praznih rok« na Dunaj, kot se je moral Sellinger dne 23. maja leto poprej, ko je že bil vse pripravil, da spravi Helda na oni svet. Pa se njegov »klijent« v zadnjem hipu obesi na svojo zvijačo, češ da hoče sele zdaj vočidelj smrti izpovedati golo resnico. On je na roparskem amoru kneta Novljana in na ostalih zločinih nedolžen, je celo zamenjan z pravim krivcem istega imena, ve pa za prave krivce in sele zdaj, ko je on sam v življenjski nevarnosti, jih bo izdal. In reš izpovedal celo novo zgodbo o zlodejstvu — drugih.

Hočeš nočeš, morali so mu verjeti, namestu na oni svet se je Held še živ povrnil v svojo celico. Predno je bilo vse preiskano in ugotovljeno, kar si je gospod Šimon že na pragu v večnost vse lepo izmislil, je poteklo skoro celo leto. O njegovem izmuznjavju izpod vislic je doznal tudi Franc Lang, takrat še kavarniški kuhar, ki pa se je nenavadno rad bavil z atletiko in je začutil v sebi spoznanje za pravi poklic — krivnika. V ta namen je pri mojstru Sellingerju praktical kar iz dobre volje in veselja do novega — pokli-

ca. Sreča mu je bila mila: Sellinger umrje in on zasede njegovo mesto. Baje je bil ta cigan Held njegov prvi »klijent« in se je izrazil, da njemu Held ne bo usel.

Res mu ni usel. 2. marca se je Lang s poštnim vlakom dopoldne pripeljal v Ljubljano, kjer so ga kljub njegovemu »sincignit« v burefu kmalu spoznali. Zbralo se je polno radovednecev, ki so ga na vse strani obdajovali. Na ta način pecašeni Lang se je odpeljal v Novo mesto, kjer je kot na današnji dan opravil svoj posel s Heldom, ki ni več tako odločno kot prvo pot pred vislicami trdil, da ni on pravi Šimon Held.

Za Langa je bila to prva in baje tudi zadnja pot v Novo mesto. Posla je imel tudi drugod vedno dovolj, posebno med vojno je poslal zlasti veliko Slovanov na oni svet. Izmed Italijanov je bil njegov najodličnejši »klijent« južnotirolski poslanec Cesare Battisti. Sam pa je po daljši srčni bolezi in ko je napisal svoj zanimiv spominov, se pred koncem Avstrije, tudi v teh dneh pred 15-letni umrl na Dunaju.

Ce se prav spominjam, je baš ta Heldov primer dal povod, da se je pri novomeškem orožniškem poveljstvu ustanovil poseben kriminalni ciganški oddelk, katerega je vodil svojčas oče vsega tuk. urednika in od katerega sem dobival za »Slovenski Narod« zanimive podatke, za kar se ga ob tej priliki hvaležno spominjam. Dolensjica je ostala še danes domovina ne le velikih mož (Trubar, Levstik, Stritar, Jurčič in dr.), nego tudi znamenitih Heldov, Brajdičev itd.

Tragikomične okolnosti fingiranega samomora

V zakonskih razprtijah triki ne drže

Maribor, 11. marca.

V Središču ob Dravi se je pismonoša v dopoldnanskih urah zgledil pri upokojenem orožniku Ernestu B., da bi mu izročil denarno pošljico. Ko je pismonoša potrkal na vrata, se mu je zdelo čudno, da so vrata odprta. Vstopil je v stanovanje, kjer ni bilo nikogar. Naposled je pismonoša odprl vrata v spalnico, misleč, da se mora da B. nahaja v spalnici. Ko je odprl vrata spalnice, se mu je nudil grozen prizor. Na otomani je ležal Ernest B. v srcaji, ves oblit s krvjo. Ko je pismonoša stopil bliže, je opazil, da so na otomani veliki krvne mazaže, prav tako tudi na tleh, kjer je bil zapčen velik kuhinjski nož. Ker je imel B. raztrgano srajco in na videz veliko rano na prsih, je pismonoša domneval, da je Ernest B. izvršil grozen samomor.

V tem prepričanju je pismonoša takoj zapustil hišo ter o tem obvestil sosede. Vest o groznem samomoru je šla od ust do ust in je končno prišla na uho tudi sorodnikom in ženi Ernesta B., ki je živel pri svojih sorodnikih. Obveščen pa je bil tudi zdravnik dr. Hojs, ki je takoj pohitel v stanovanje B., da bi mu nudil zdravniško pomoč. Toda ko je zdravnik

dr. Hojs stopil v spalnico in hotel B. preiskati, ga je ta nahruil ter dejal: »Ker sem napravil, sem napravil, ker sem sam svojoja življenja gospodar. Ne potrebujem ne popa, ne zdravnika in ne orožnika! In tako je moral zdravnik oditi, ne da bi mogel nuditi B. zdravniško pomoč.

Kmalu zatem je prišla v stanovanje žena Ernesta B., ki pa je našla svojega moža svežega in čilega v kuhinji. Ko ga je žena vprašala, kaj je napravil, ji je ta smehljaje odgovoril, da se je poslužil svojvrstnega trika, da bi jo pripravil do tega, da se spet vrne k njemu. Povedal je, da je najprej zaklal kokoš ter se nato s krvjo pomazal in se vlegel na otomano. Sam si je raztrgal srajco in zaplčil kuhinjski nož ob otomani. Na ta način je hotel fingirati samomor. Toda Ernest B. ni s to zvijačo dosegel nbezar. Med zakoncema se je vnel spet prepri in postelja je bila, da sta se dejansko ločila. Znova je ponovno zapustila stanovanje svojega moža. Tokrat pa je vložila proti svojemu možu tožbo za ločitev zakona. Vsa zadeva je prišla do ušes orožnikov, ki so Ernesta B. zasilili in ga končno zaradi prestopka zoper javni red ovedili državnemu tožilstvu.

Iz Ptuja

—Eksplozija petrolejke povzročila ogenj. V Zamušah je eksplodirala posetniku Tomažu Znidarsku petrolejka, v kateri je bil petrolej pomešan z bencinom. Zaradi eksplozije je nastal ogenj, ki je kmalu uničil hišo, škoda se ceni nad 35.000 din.

—Razstava vin v Ptuj. V nedeljo dopoldne je bila slovesno otvorjena razstava vin v prostorih hotela Osterberger. Pri otvoritvi so bili navzoči tudi zastopnik b. g. inž. Podgornik, mestni župan dr. Benec, zastopnik sramega načelnika pristav Abram, banski svetnik notar Malešič, Prelog in Sadravec ter ravnatelj gostinčarske zveze g. Petelin. Razstavo je otvoril predsednik Vinarske zveze gosp. g.

Grobler iz Sv. Barbare v Hlakovah. Razstavljenih je bilo 173 vrst raznih vin, in to in Spodnjih, Zgornjih in Srednjih Hlakov in Slovenskih gorc. Še prvi dan je bilo sklenjenih več kupčij. Razstava je bila hredno dobro obiskana oha dneva. Razstavi je bila priključena tudi starinska zbirka raznih predmetov, namenjenih vinomemu mestu.

Mariborsko gledališče

Torek, 12. ob 20.: Vojna Romika. Red G. »Glej« je najboljši priljubljeni opereta izmed vseh slovenskih skladov slovenskega gledališča, skladnja Jovana. Še pri njem kratki predstavi l. 1938 v Lendavi je bila tako prodom uspeh, da je kmalu zasedla tudi na vseh svetovnih odrih.

Uspeh sokolske igralske družine na Tezmem

Uprizoril je veseloigro »Zakonci stavkajo«

Tezno, 11. marca.

Naše sokolske prireditve doživljajo še posebno zadnje čase ogromen poset, in sicer ne samo zabave v gostinah, temveč tudi gledališke igre, kar je dokaz, da ima sokolska ideja med prebivalstvom trdna tla. Tako je bilo v nedeljo toden popoldne, ko so po daljšem odmoru uprizorili sokolski diletanti pod večim vodstvom br. Vojka Čotiča veseloigro »Zakonci stavkajo«, ki je kljub malo pozni reklamni privlačila toliko občinstva, da je bila naša dvorana, še lahko tako imenujemo sicer valiko pritično soba, nabito polna. Mnogo ljudi ni dobilo prostora. Z običajno zamudo, kar naj bi se v bodoče ne dogajalo, se je v prvem dejanju ustvarila vez med igralci in občinstvom, ki se je vidno stop-

njevala. Igralci so želi toplo pohvalo. Smeha je bilo več ko dovolj in je občinstvo z zadovoljstvom in prav veselo zapuščalo dvorano, kajti naše sokolsko občinstvo tvori po večini delavci, ki si žele po napornem delu ob delavnihi vsaj v nedeljo nekaj zabave, razvedrila in smeha. To so igralci v polni meri dosegli.

K podajanju vlog, ki so jih rešili posamezniki bolj ali manj dobro, je treba poudariti le toliko, da so se potrudili brez izjeme vsi, kolikor so mogli, saj so žrtvovali po dnevnem delu dovolj večernih ur v zadovoljstvo občinstva in tudi sokolske blaginje. — Kakor čujemo, bodo gostovali v nedeljo v Sokolskem domu na Pohorju in jim tudi tam želimo številnega obiska in uspeha. Zdravo!

Mariborske in okoliške novice

—Šiva bakla. Posestnik Ivan Kozjek iz Račnice na Pohorju je v nahrbtniku nesel steklenico bencina. Zgodilo se je, da se je bencin v nahrbtniku razlil, tako da je bila obkale na hrbtu premočena v bencinom. Tada pa si je Kozjek z vžigalnikom prižgal cigareto. Posledica je bila, da se je v trenutku vnela obkale. Kozjek pa je imel še toliko prisotnosti duha, da se je vrget na tla in tako pogasil ogenj. Pri tem pa je dobil težke opekline, in so ga morali odpeljati v mariborsko splošno bolnico.

—Drobnec vstaj. V Bobovi sta na nekem smukcu napadla neznanca 62letnega tesarja Ivana Majhenčiča iz Gubčeve ulice na Tezmem ter mu prisadajala po vsem telesu poškodbe. Majhenčič se zdravi v bolnici, kamor so ga zatekeli tudi 22letni delevce Karel Savernik, ki sta ga neznanca v mestnem parku napadla in mu zasidila nož v levico. — Varnostni organi so na čem pri Sv. Florijanu najeli posestniškega četa Viktorja A. iz Raven, ki je bil že dalj časa osumljen, da se bavi s tihotapstvišči posli. Našli so pri njemu 1200 kresnih kamečkov ter nekaj zavikov sesterina, ki so jih zaplenili. — V Brengovi pri Sv. Trojici v Slovenskih gorah so našli še neznanca zlikovca ukradli posestnika Francu Rokačcu 14 kokoši.

—Mestno poglavarstvo, voj. oddetek, razpisala, da je rekrutni spisek letnika 1930 dogotovljen ter 20. III. t. l. družinskim poglavarjem na vpogled radi pregleda, ali so val podatki, kakor so bili navedeni v družinskih polah, pravilno vpisani. Po tem roku vpogled v rekrutne spiseke ne bo več dovoljen.

—Triki. Posetnik ali sin Franc Obrecht in Lohar na Dravskem polju je pripeljal v Maribor voz krompirja. Na Vodnikovem trgu je čakal kupcev. Prišel je neki mož, ki se je klanjal za trgovca na Alek-

sandrovi cesti ter se z Obrehtom pogajal glede cene krompirja. Naposled se je zedimila in je »trgovec« naročil prodajalcu, naj pelje voz s krompirjem pred njegovo trgovino na Aleksandrovi cesti, kjer bo dobil tudi denar. Obreht, ves vesel, da je tako hitro in dobro prodal svoj krompir, je takoj peljal krompir po Ulici kneza Kocija proti Aleksandrovi cesti. Nenadoma pa je prišel za voznikom »trgovec« ter dejal, naj odloži pred neko gostilno v Ulici kneza Kocija 4 vreče s krompirjem, ostalo pa naj pelje pred trgovino. Obreht je to napravil. Ko pa je prišel pred označeno trgovino na Aleksandrovi cesti, pa je izvedel, da dotični trgovec ni kupil nobenega krompirja, ampak da je naseljen goljufu, ki je medtem že odnesel izpred gostilne vreče s krompirjem. Za sieparjem poizveduje policija.

—Žalostna karavana je krenila včeraj zjutraj okoli pol 6. ure s Tržaške ceste preko Kralja Petra trga in državnega mosta proti klavnici. V nji je bilo 23 konj, ki so komaj stopali. Bili so suhi ter tako temno zvezani med seboj, da se skoraj niso mogli gibati. Straznik je žalostno karavano ustavil. Izvedel je, da sta prignala konje gonjača iz Vavrčine in da sta to pot absolutni v 6 urah. Uboge živali niso dobile ne hrane, ne vode. Straznik je gonjača ovadil zaradi trpinčenja živali. Konje so zaklali v mestni klavnici. Meso bodo dobili revnejši sloji Maribora.

—Razposajena družba je popivala v Merdausovi gostilni na Koroski cesti. Ko je družba odšla iz gostilne, je opazila pred gostilno kočijo, toda nobenega izvoščka. Družba se je vesela v kočijo ter se odpeljala proti mestu, kjer je pustila